

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA ŚWIERADÓW - ZDRÓJ NA LATA 2005 – 2015

Świeradów - Zdrój, październik 2005r.

SPIS TREŚCI

1.0. WSTĘP	4
2.0. METODOLOGIA.....	5
3.0. WNIOSKI.....	7
4.0. UCZESTNICY.....	8
5.0. RAPORT O STANIE	
- BILANS OTWARCIA -.....	10
5.1.0. Syntetyczna charakterystyka miasta.....	14
5.2.0. Miasto w statystyce.....	15
6.0. OCENA SYTUACJI	
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA ŚWIERADÓW - ŹRÓJ.....	41
7.0. ANALIZA PORÓWNAWCZA.....	43
8.0. ANALIZA SWOT.....	67
9.0. MISJA.....	82
10.0. DIAGNOZA STANU.....	84
11.0. PRIORYTETY.....	87
G O S P O D A R K A.....	87
I N F R A S T R U K T U R A.....	88
P R Z E S T R Z E Ń.....	88
S P O Ł E C Z N O Ś Ć.....	88
12.0. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA.....	89
12.1. EKOLOGIA.....	91
12.2. GOSPODARKA.....	92
12.3. INFRASTRUKTURA.....	93
12.4. PRZESTRZEŃ.....	94
12.5. SPOŁECZNOŚĆ.....	95
13.0. WYBRANY WARIANT ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO.....	96
13.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU.....	97
14.0. PRIORYTETY – CELE STRATEGICZNE PIERWSZORZĘDNE I DRUGORZĘDNE WRAZ Z KIERUNKAMI DZIAŁANIA.....	101
15.0. POWIĄZANIE STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA TERENIE POWIATU LUBAŃSKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.....	105
16.0. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ ANKIETOWYCH	112
17.0. WDRAŻANIE STRATEGII.....	114
17.1. WDRAŻANIE STRATEGII.....	115
18.0. MONITOROWANIE STRATEGII.....	116
18.1. MONITOROWANIE STRATEGII.....	121
19.0. PROGRAMY OPERACYJNE.....	122
19.1. WSTĘP.....	122
S t r a t e g i a.....	123
Kierunki działania.....	123
19.2. WNIOSKÓW PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO.....	124
19.2.1. KOMENTARZ.....	124
19.2.2. MATRYCA WNIOSKU.....	125
19.3. PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA – PROGRAMY OPERACYJNE.....	127
19.3.1. KARTA PROGRAMOWA.....	127
19.3.2. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW.....	128
19.3.2.1 PROGRAMY OPERACYJNE I ICH OZNACZENIE.....	129

20.0. SPIS RYSUNKÓW, SPIS TABEL, SPIS WYKRESÓW.....	146
21.0. ZAŁĄCZNIKI.....	147

1.0. WSTĘP

Podstawą rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój jest zaktualizowana strategia, która określa, misję, cele i kierunki działania na lata 2005 - 2015. Dokument ten poddany ocenie radnych, a następnie uchwalony przez Radę Miasta zawiera również opcje i warianty rozwoju.

Programy Operacyjne mają charakter otwarty i będą uszczegóławiane przez Radę Miasta w zależności od corocznie uchwalanego budżetu oraz Wieloletniego Planu Inwestycyjnego i Planu Rozwoju Lokalnego. Lista Programów Operacyjnych wraz z podporządkowanymi projektami i zadaniami stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

W dalszej części opracowania przedstawiono wyniki będące kompilacją debat strategicznych, w tym debaty aktualizacyjnej i autorskiego uporządkowania wyników prac uczestników sesji, przy czym sformułowania misji celów i kierunków działania pozostawiono w formie zbliżonej do proponowanej przez uczestników debat. Zmiana treści poszczególnych celów i kierunków działania miała jedynie na celu dostosowanie istniejących sformułowań do zasad tworzenia poszczególnych elementów strategii.

Podstawową zmianę, jaką przeprowadzono w stosunku do pierwotnej wersji strategii, jest dostosowanie obszarów życia społeczno – gospodarczego miasta do obszarów występujących w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest „Raport o Stanie Miasta Świeradów - Zdrój” zawierający podstawowe informacje o Mieście uwzględniając stan jednostek podległych bezpośrednio Burmistrzowi.

Raport został opracowany wg wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Miasta Świeradów – Zdrój.

W proces aktualizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój zostało włączonych blisko czterdzieści osób, będących reprezentantami środowisk społecznych, biznesowych, samorządowych, Rady Miasta.

2.0. METODOLOGIA

Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój opracowano przyjmując za podstawę wyniki debat strategicznych organizowanych Metodą Aktywnego Planowania Strategicznego.

W roku 2005 przeprowadzono dwie aktualizujące debaty z udziałem liderów lokalnych, reprezentujących: radnych miasta, przedstawicieli jednostek administracji samorządowej różnych szczebli, organizacji pozarządowych oraz środowisk biznesowych.

Pierwsza sesja strategiczna odbyła się w dniu 17 czerwca 2005 roku, a jej celem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego (na podstawie Analizy SWOT).

Uczestnicy debaty pracowali w pięciu grupach, każda podporządkowana jednemu z obszarów:

- **EKOLOGIA,**
- **GOSPODARKA,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **PRZESTRZEŃ,**
- **SPOŁECZNOŚĆ.**

Na podstawie wcześniej wypracowanej analizy SWOT: silne strony (wewnętrzne) miasta, słabe strony (wewnętrzne), szanse (zewnętrzne) i zagrożenia (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

Co należy zrobić, albo, jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miasta i zniwelować zagrożenia?

Na podstawie tak postawionego pytania grupy przygotowały po osiem celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans, z tym, że liczbę celów ograniczono do sześciu w każdej grupie.

Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego.

Przyjęto, że w każdym obszarze winny zostać wyróżnione trzy **priorytety**, bez których dany obszar nie może się rozwijać, trzy **cele pierwszorzędne**, które przyspieszają rozwój danego obszaru oraz trzy **cele drugorzędne** - ważne dla rozwoju danego obszaru, ale z bliżej nieokreślonym w dekadzie czasem i tempem ich realizacji.

W ten sposób wynikiem konsultacji po pierwszej debacie strategicznej było wypracowanie kilkudziesięciu celów w pięciu obszarach społeczno - gospodarczych.

Druga sesja strategiczna z podobną reprezentacją liderów lokalnych odbyła się dnia 09 września 2005 roku. Jej celem było określenie priorytetów dla rozwoju społeczno - gospodarczego miasta oraz alternatywnych wariantów rozwoju.

W tym celu uczestnicy debaty pracujący w pięciu tematycznych grupach dokonali w każdej z nich wyboru czternastu najważniejszych celów miasta z grupy kilkudziesięciu wypracowanych na poprzedniej debacie strategicznej.

Wybrane cele zhierarchizowano w sposób określony w rozdziale „Warianty rozwoju”.

3.0. WNIOSKI

Podsumowując przebieg prac uczestników debat strategicznych i analiz eksperckich należy stwierdzić, że Miasto Świeradów - Zdrój w wyniku aktualizacji strategii przyjęło zasadę pełnej kompatybilności dokumentu końcowego ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Rozwój Miasta Świeradów - Zdrój zaplanowano w oparciu o obszary spójne z priorytetami województwa dolnośląskiego. Zhierarchizowane cele i kierunki działania przedstawiono w wybranych obszarach priorytetowych, tj.: ekologia, gospodarka, infrastruktura, przestrzeń i społeczność. Szczegółowa hierarchizacja poszczególnych celów podzielonych na priorytety, cele pierwszorzędne i cele drugorzędne została zamieszczona w rozdziale „Cele i kierunki działania”.

Ostateczny wariant rozwoju miasta, który staje się również podstawą podziału potencjału inwestycyjnego w Planie Rozwoju Lokalnego został zamieszczony w rozdziale pod nazwą „Wybrany wariant rozwoju”.

Spójność dokumentu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego zostanie przedstawiona w rozdziale „Powiązanie Strategii z innymi dokumentami strategicznymi na terenie powiatu lubańskiego oraz województwa dolnośląskiego”.

4.0. UCZESTNICY

1. Aleksandrowicz Jan – Naczelnik Wydziału Środowiska i Rolnictwa w Starostwie Powiatowym w Lubaniu
2. Baka Tadeusz – Podinspektor ds. Obrony Cywilnej Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Przeciwpowodzi w Urzędzie Miasta Świeradów - Zdrój
3. Berliński Radosław – Dyrektor Zakładu Gospodarki Komunalnej w Świeradowie - Zdroju
4. Błaszczyk Sylwia – Sekretarz Gminy Świeradów - Zdrój
5. Chrzan Bogusław – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Świeradów - Zdrój
6. Czarnecki Walery – Zastępca Burmistrza Miasta Świeradów - Zdrój
7. Dembiński Ryszard – organizator Festiwalu Muzyki Dawnej w Świeradowie - Zdroju
8. Diagiel Teresa – p.o. Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeradowie - Zdroju
9. Gettner Małgorzata – Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Świeradowie - Zdroju, Prezes Fundacji na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej Świeradów - Zdrój - Czerniawa
10. Grabas Eugeniusz – Kierownik Referatu Gospodarki Miejskiej, Inwestycji i Ochrony Środowiska w Urzędzie Miasta Świeradów - Zdrój
11. Harbul Jan - Radny Rady Miasta Świeradów - Zdrój
12. Kasprzak Aleksandra – Radna Rady Miasta Świeradów - Zdrój
13. Kiedrzyń Mariusz – Przewodniczący Rady Miasta Świeradów - Zdrój
14. Korta Bogusław – Radny Rady Miasta Świeradów - Zdrój
15. Kosmala Iwona – Skarbnik Gminy Świeradów - Zdrój
16. Krzewina Wiesław – Nadleśniczy w Nadleśnictwie Świeradów - Zdrój
17. Łukaszewicz Ryszard – Prezes Fundacji Wolne Inicjatywy Edukacyjne we Wrocławiu, Stacja Edukacji Ekologicznej w Czerniawie

18. Marciniak Roland – Radny Rady Miasta Świeradów - Zdrój
19. Meyer Dariusz – Dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych Świeradów - Zdrój
20. Mucha Krystyna – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu
21. Pietras Ryszard – Sekretarz Powiatu w Starostwie Powiatowym w Lubaniu
22. Piotrowska Krystyna – Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Świeradowie – Zdroju
23. Półtorak Tadeusz– Zastępca Komendanta Policji w Leśnej – Rewir Dzielnicowych w Świeradowie-Zdroju.
24. Puzyński Piotr – Prezes Zarządu „IZERMED” Spółka z o.o. w Świeradowie - Zdroju
25. Siemaszkiewicz Dariusz – Dyrektor Dom Wczasów Dziecięcych w Świeradowie - Zdroju
26. Stasik Wiesława – Dyrektor Miejskiego Zespołu Szkół w Świeradowie - Zdroju
27. Stefański Włodzimierz – Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg w Lubaniu
28. Steiner Anita – Dyrektor Przedszkola Miejskiego w Świeradowie - Zdroju
29. Szereniuk Zbigniew – Burmistrz Miasta Świeradów - Zdrój
30. Szuszkiewicz Henryk – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Świeradów - Zdrój
31. Wojsa Iwona – Sekretarz Towarzystwa Przyjaciół Świeradowa - Zdroju
32. Wolanin Arleta – Radna Rady Miasta Świeradów - Zdrój
33. Wypych Wiesław – Zastępca komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Lubaniu
34. Wysocki Zdzisław – Lekarz Naczelny Uzdrowiska Świeradów – Zdrój
35. Zakrzyk Adam – Komendant Granicznej Placówki Kontrolnej Straży Granicznej w Czerniawie - Zdrój
36. Żyłkiewicz Danuta – Kierownik Referatu Urzędu Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich w Urzędzie Miasta Świeradów - Zdrój

5.0. RAPORT O STANIE¹

- BILANS OTWARCIA -

---

¹ *Opracowano na podstawie „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Świeradów - Zdrój”, ewidencji komputerowych funkcjonujących w Urzędzie Miasta, „Rocznika Statystycznego Województwa Dolnośląskiego 2004” oraz zasobów stron internetowych.*

MIASTO ŚWIERADÓW - ZDRÓJ

Rysunek 1. Mapa województwa dolnośląskiego.

Rysunek 2. Mapa powiatu lubańskiego.

źródło: www.gminy.pl

POŁOŻENIE

Miasto położone jest w powiecie lubańskim, w woj. dolnośląskim, nad Kwisą, na zachód od Jeleniej Góry. Obszar miasta w jego obecnych granicach administracyjnych obejmuje dwie jednostki strukturalno – przestrzenne: Świeradów - Zdrój i Czarniawę - Zdrój, położone – pierwsza w dolinie Kwisy, druga w dolinie Czarnego Potoku. Świeradów jest miastem przygranicznym i sąsiaduje bezpośrednio (w Czarniawie) z Czechami.

Położone jest w odległości 19 km od Szklarskiej Poręby, 29 km od Lubania, 54 km od Bolesławca, a 34 km od Jeleniej Góry. W odległości 160 km od Świeradowa znajduje się miasto Wrocław, zaś do granicy z Czechami (w Czarniawie) jest z centrum 9 km. Od Drezna jest Świeradów oddalony o 220 km, od Frankfurtu nad Menem o 280 km, od Pragi o 140 km, a od Berlina o 320 km. W przeważającej części, od wschodu i południowego wschodu jednostka graniczy z gminą Mirsk, od północy z gminą Leśna, od zachodu (na krótkim odcinku) z Czechami.

Integralną częścią Świeradowa od 1973 roku jest osiedle Czarniawa - Zdrój posiadające status samodzielnego uzdrowiska. Miasto zajmuje powierzchnię 20,77 km² i rozlokowało się na wysokości 450 - 600 m n.p.m na zboczach Stogu Izerskiego, Sępiej Góry oraz Smreka i Kopy Czarniawskiej.

W Czarniawie - Zdroju znajduje się drogowe, a na Smreku piesze i rowerowe przejście graniczne do Republiki Czeskiej. Do 1945 r. częścią Świeradowa - Zdroju (Bad Flinsberg) była nie istniejąca już dzisiaj wieś Izera (Gross Iser) na Hali Izerskiej.

HISTORIA

Od XVIII w. znany jako uzdrowisko. Do 1945 Bad Flinsberg. Po włączeniu w 1945 do Polski posiada prawa miejskie, zaś obecną nazwą, nawiązuje do górskich świerków i radoczynnych źródeł. Uzdrowisko balneologiczne: szczawy, wody radoczynne, borowina; leczenie chorób reumatycznych, układu nerwowego, układu krążenia. Ośrodek turystyczno-wypoczynkowy i sportów zimowych. Częścią Świeradowa - Zdroju jest Czarniawa - Zdrój (uzdrowisko dla dzieci - leczenie schorzeń górnych dróg oddechowych).

Pierwsze wzmianki o osadzie pochodzą z drugiej połowy XIV w. Lecznicze właściwości świeradowskich wód poznano bardzo wcześnie. Już w 1572 roku wzmiankował o nich po raz pierwszy berliński lekarz Leonard Thurneysser, a szerzej opisał je Kasper Schwenckfeldt, przyrodnik i fizyk z Jeleniej Góry.

Zastosowanie wód w leczeniu opisane zostało w kronice śląskiej Fryderyka Luca z 1683 roku. Zamieszczenie tego opisu w kronice poprzedzone było badaniami specjalnej komisji powołanej przez ówczesnych właścicieli Świeradowa, rodzinę Schaffgotsch. Badania te potwierdziły liczne walory świeradowskich wód.

Wiek XIX i XX cechuje systematyczna rozbudowa infrastruktury uzdrowskiej, która w znaczącej części funkcjonuje do dziś. Szczyt rozwoju przeżywa Świeradów w latach dwudziestych minionego wieku. Istotną przyczyną takiego stanu rzeczy było otwarcie w 1909 roku bezpośredniego połączenia kolejowego z Berlinem. Dogodna lokalizacja Świeradowa - Zdroju odegrała znaczną rolę w rozwoju cywilizacyjnym tego zakątka Gór Izerskich. Świeradów był punktem wyjściowym pionierskich eskapad badawczych w góry, stał się miejscem, które przyczyniło się do ich poznania i rozświetlenia.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE

Dobrze rozwinięta sieć szlaków turystycznych ułatwia penetrację i zwiedzanie ciekawych miejsc w Górach Izerskich. W Świeradowie bierze początek główny szlak sudecki noszący imię dr M. Orłowicza, znakowany kolorem czerwonym.

Propozycją są również trasy spacerowe z atrakcyjnymi punktami widokowymi, jak również ścieżki rowerowe.

Oznakowane ścieżki rowerowe o różnorodnej nawierzchni i zróżnicowanej skali trudności, których w okolicach Świeradowa jest około 200 km prowadzą śladami Walonów (średniowiecznych poszukiwaczy skarbów) do wielu tajemniczych miejsc Gór Izerskich.

Okolice Świeradowa-Zdroju to także wymarzone tereny do uprawiania narciarstwa. Północne stoki Gór Izerskich charakteryzują się długim okresem zalegania pokrywy śnieżnej, a wyciągi orczykowe na stokach o różnym stopniu trudności pozwalają na uprawianie narciarstwa zjazdowego narciarzom początkującym, jak i zaawansowanym.

Położenie miasta w centrum Euroregionu "Nysa" niemal u styku trzech granic Czech, Niemiec i Polski sprawia, że Świeradów jest doskonałą bazą wypadową dla wycieczek zarówno po polskiej, jak i czeskiej stronie.

KLIMAT

Położenie Świeradowa-Zdroju i Czarniawy-Zdroju w sąsiedztwie wielkich kompleksów leśnych na zboczach górskich daje klimat bodźcowy o znacznej aktywności biologicznej. Jest to klimat szczególny, leczniczy. Wpływają na to m.in. wysokość nad poziom morza, góry, las oraz opary tutejszych wód mineralnych.

Klimat najbliższej okolicy Świeradowa-Zdroju jest najchłodniejszy i najwilgotniejszy w całych Sudetach, a więc ostry i hartujący, zaś na Pogórzu Izerskim łagodny i ciepły.

5.1.0. Syntetyczna charakterystyka miasta.

5.1.1. Położenie, dane ogólne, powiązanie z otoczeniem.

Miasto obejmuje obszar **20,77km²**. Szczegółową strukturę gruntów na terenie miasta Świeradów-Zdrój przedstawia tab. 1.

Tabela 1 Rodzaje gruntów na terenie miasta Świeradów - Zdrój.

NAZWA GRUNTU	w ha	w %
- użytki rolne ogółem w tym:	877	42,22
- grunty orne	206	23,49
- sady	8	0,91
- łąki	239	27,25
- pastwiska	371	42,30
- grunty rolne zabudowane	39	4,45
- stawy	1	0,11
- rowy	13	1,48
- lasy i grunty leśne	882	42,47
- pozostałe grunty i nieużytki	318	15,31
RAZEM:	2077	100,00

Układ procentowy gruntów według formy własności na terenie miasta Świeradów-Zdrój przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Podział gruntów według formy własności.

NAZWA GRUNTU	w ha	w %
Grunty Skarbu Państwa	1074	51,71
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	49	2,36
Grunty spółek Skarbu Państwa, Przedsiębiorstw Państwowych i państwowych osób prawnych	1	0,05
Grunty gminy	289	13,91
Grunty gminy w użytkowaniu wieczystym	31	1,49
Grunty osób fizycznych	619	29,81
Grunty kościołów	1	0,05
Grunty powiatów	1	0,05
Grunty spółek prawa handlowego	10	0,48
Grunty inne	2	0,10
RAZEM:	2077	100,00

5.2.0. Miasto w statystyce.

Tabela 3. Przekrój statystyczny miasta wg danych Urzędu Miasta przedstawia poniższa tabela (wg stanu 31.12.2004r.):

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Stan ludności ogółem	4 731
w tym mężczyźni	2 201
Małżeństwa	39
Urodzenia żywe	36
w tym dziewczynek	19
Zgony ogółem	62
w tym kobiet	25
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	992
Ludność w wieku produkcyjnym	3 026
Ludność w wieku poprodukcyjnym	713
Drogi lokalne gminne	81,00km
Liczba gospodarstwo domowych, w tym:	1733
Gospodarstwa rolne ogółem, w tym:	307
do 1 ha	124
Dochód budżetu miasta ogółem 2003 rok (w zł.)	11 554 133,00
Dochód budżetu miasta ogółem 2004 rok (w zł.)	9 805 749,00
Wydatki miasta na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2003 roku (w zł.)	123 522,00
Wydatki miasta na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2004 roku (w zł.)	160 963,00

5.3.0. Działalność produkcyjno-usługowa i budownictwo.

Na terenie miasta prowadziło działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej **470** podmiotów gospodarczych (stan na koniec 2004 roku).

Tabela 4. Struktura prowadzonej działalności gospodarczej na terenie miasta Świeradów - Źródł.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004
Placówki handlowe i gastronomiczne	185
Produkcja wyrobów przemysłowych	8
Produkcja wyrobów spożywczych	3
Budownictwo	59
Usługi transportowe	27
Zakłady produkcyjno - usługowe	33
Inne	155

OGÓŁEM:

470

5.4.0. Infrastruktura techniczna.

5.4.1. Transport i komunikacja.

Szkielet układu drogowego miasta Świeradów - Zdrój stanowią drogi wymienione w tabeli nr 4.

Tabela 5. Szkielet układu drogowego miasta Świeradów - Zdrój.

Lp.	rodzaj drogi	długość ogółem w km	w tym utwardzone w km
1.	drogi krajowe	0,000	0,000
2.	drogi wojewódzkie*	11,595	11,595
3.	drogi powiatowe	2,561	2,561
4.	drogi gminne	81,000	81,000

* drogi wojewódzkie: nr 361 oraz 404.

Komunikację zewnętrzną zapewniają drogi wojewódzkie: nr 361 (prowadząca z Mirska do przejścia granicznego w Czerniawie - Zdroju) oraz nr 404 (ze Szklarskiej Poręby).

Komunikacja PKS– główne kierunki:

Gmina posiada komunikację autobusową m.in. z Bolesławcem, Mirskiem, Kamienną Górą, Szklarską Porębą, Leśną, Lubinem, Lwówkiem Śląskim, Łodzią, Pobiedną, Lubomierzem oraz Turkiem i Wrocławiem.

Ponad 10 połączeń funkcjonuje w kierunku Czerniawy, Gryfowa Śląskiego, Jeleniej Góry i Lubania.

kierunek	przez
Augustów	Mirsk
Bolesławiec	Gryfów, Lwówek
Czerniawa	Krobica
Gryfów	Mirsk
Jelenia Góra	Gryfów, Chmielę
Jelenia Góra	Gryfów, Lubomierz
Jelenia Góra	Przecznica
Jelenia Góra PKP	Gryfów, Chmielę
Jelenia Góra PKP	Gryfów, Lubomierz
Jelenia Góra PKP	Przecznica
Jelenia Góra PKP	Szklarska Poręba
Kamienna Góra	Jelenia Góra, Kowary
Leśna	Pobiedna, Świecie
Lubań	Gryfów, Olszyna G.
Lubań	Mirsk, Leśna

Lubań	Pobiedna, Leśna
Lubin	Lwówek, Legnica
Lubomierz (szkoła)	Gryfów
Lwówek Śl.	Gryfów
Łódź Centralna	Szklarska Poręba, Sieradz
Mirsk	Krobica
Pobiedna	Krobica
Szklarska Poręba	Rozdroże Izerskie
Świeradów Przedm.	
Turek	Szklarska Poręba, Ostrów Wlkp.
Wrocław	Lwówek, Legnica
Wrocław	Lwówek, Złotoryja
Zgorzelec	Leśna, Lubań

Komunikacja PKP- główne kierunki: brak

Dawna linia kolejowa z Gryfowa Śląskiego przez Mirsk i kończąca bieg w Świeradowie, obecnie nie działa.

Przejścia graniczne:

POLSKA / CZECHY /od zachodu na wschód/

1.	Czerniawa - Zdrój / Nove Mesto - przejście dla pieszych, samochodów osobowych do 3,5 t i autobusów
2.	Stóg Izerski / Smrk - piesze, narciarskie (czynne 9.00 – 16.00)

5.4.2. Telekomunikacja.

Głównym operatorem jest **Telekomunikacja Polska S.A.**

Ponadto na terenie miasta działa sieć ATM², która zapewnia dostęp do usług xDSL.

Aktualny stan sieci stacjonarnej nie wymaga modernizacji.

Osiedle Czerniawa jest przyłączone do centrali telefonicznej w miejscowości Pobiedna (gmina Leśna).

Sieć telefoniczna funkcjonuje bez zakłóceń, natomiast brak możliwości dostępu do usług xDSL.

Ponadto na terenie miasta znajdują się stacje bazowe telefonii komórkowych.

- PLUS,
- ERA,
- IDEA.

²

ATM w języku angielskim - Asynchronous Transfer Mode - oznacza asynchroniczny sposób transferu strumieni danych w sieciach rozległych. Technologia ta powstała aby w fundamentalny sposób dokonać kompromisu pomiędzy dwoma bardzo różniącymi się technikami cyfrowej transmisji danych:

- transmisją synchroniczną (stosowaną głównie w telekomunikacji)
- transmisją pakietową (stosowaną głównie w sieciach komputerowych)

5.4.3. Zaopatrzenie w ciepło.

Liczba kotłowni centralnych – 14.

Kotłownie znajdują się przy następujących ulicach:

1. ul. Stokowa 1 – moc 104 kW
2. ul. Sanatoryjna 45 – moc 105 kW
3. ul. Prusa 1 – moc 104 kW
4. ul. Wczasowa 15 – moc 65 kW
5. ul. Mickiewicza 2 – moc 52 kW
6. ul. Górską 6 – moc 225 kW
7. ul. Korczaka 4 – moc 1725 kW
8. ul. Zdrojowa 10 – moc 104 kW
9. ul. 11 Listopada 35 – moc 105 kW
10. ul. Batorego 7 – moc 105 kW
11. ul. Willowa 7 – moc 104 kW
12. ul. Graniczna 1 – moc 105 kW
13. ul. Górską 5 – moc 70 kW
14. ul. Zdrojowa 20 – moc 65 kW

5.4.4. Zaopatrzenie miasta w gaz.

Miasto zostało zgazyfikowane w 95% w latach 1992-1995 r.

Długość sieci gazowniczej: **50,00km**

Stan techniczny sieci: **dobry**

Gaz pobierany jest ze stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia usytuowanej w gminie Mirsk.

5.4.5. Zaopatrzenie w wodę.

Zaopatrzenie miasta w wodę odbywa się przy pomocy miejskiego wodociągu centralnego, zasilanego wodami podziemnymi.

Długość sieci wodociągowej: **27,30 km**

Stan sieci: **wymaga remontów i modernizacji**

Liczba stacji uzdatniania wody: **3**

Liczba przyłączy prowadzących do budynków: **416**

Ilość ujęć wody: **3**

Planuje się budowę lub modernizację sieci wodociągowej. W chwili obecnej znajduje się w trakcie wodociągowania Osiedle Czerniawa – Zdrój. Termin zakończenia: III kw. 2006 roku.

5.4.6. Kanalizacja.

Długość sieci kanalizacyjnej:	33,30 km
Długość przyłączy prowadzących do budynków:	14 km
Ilość przyłączy prowadzących do budynków:	192 szt.
Liczba podłączonych gospodarstw domowych:	192 szt.

Oczyszczalnie ścieków:

Na terenie miasta funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków.

Tabela 6. Oczyszczalnie ścieków funkcjonujące na terenie miasta.

Lp.	Miejscowość, ulica	Typ oczyszczalni	Maksymalna wydajność	Średnia moc przerobowa
1.	ul. Zakopiańska	Mechaniczno biologiczna IMHOFF	105 m ³ /d	21,0 m ³ /d
2.	ul. Grunwaldzka	Biologiczna BOS-200	293 m ³ /d	58,6 m ³ /d

Oczyszczalnia przy ul. Zakopiańskiej jest przeciążona. Na etapie realizacji (ogłoszony przetarg na inżyniera kontraktu zadania) jest budowa nowej oczyszczalni ścieków, która kompleksowo rozwiąże problem odbioru ścieków w samym Świeradowie. Termin zakończenia budowy i uruchomienia oczyszczalni – koniec 2006 roku. Zakończono dla Osiedla Czerniawa – Zdrój etap projektowy dotyczący oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Pobiednej, jak i kolektorów sanitarnych.

5.4.7. Gospodarka odpadami.

Na terenie gminy nie ma wysypiska odpadów komunalnych. W 2003 roku wprowadzona została segregacja odpadów komunalnych. Na terenie miasta ustawiono 17 koszy do segregacji: szkła, papieru, plastiku. Wysegregowane, jak i zmieszane odpady komunalne składane są w Centrum Utylizacji Odpadów w Lubaniu.

Na terenie miasta działają dwie firmy posiadające koncesje na odbiór odpadów komunalnych.

Gmina opracowała Gminny Program Gospodarki Odpadami i Ochrony Środowiska, który wymaga dalszych zatwierdzeń i uzgodnień.

5.5.0. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym obszary chronione.

Na terenie miasta znajduje się dziewięć pomników przyrody, są to:

- **Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.)** – położony przy ul. Sienkiewicza, naprzeciwko posesji nr 6. Wiek – 150 lat, pierśnica 401 cm.
- **Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.)** - Wiek 100 lat. Pierśnica 393 cm.
- **Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.)**– przy ul. Bocznej 4, przy osadzie Nadleśnictwa Świeradów – zrosnięty z dębem szypułkowym. Wiek 120 – 150 lat, pierśnica 452 cm.
- **Dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.)**– położony przy ul. Bocznej 4, przy osadzie Nadleśnictwa

Świeradów – zrosnięty z bukiem pospolitym. Wiek 120-150 lat, pierśnica 355 i 233 cm.

- **Lipa drobnolistna (*Tilia cordata* Mill.)**- położona w Czerniawie-Zdroju, przy ul. Sanatoryjnej 54, 2m od części narożnej budynku. Wiek 150 lat, pierśnica 412 cm.
- **Lipa drobnolistna (*Tilia cordata* T Mill.)** położona w Czerniawie-Zdroju, przy ul. Izerskiej, 50 m od budynku sanatorium "Zameczek" Wiek 120 lat, pierśnica 372 cm.
- **Lipa drobnolistna (*Tilia cordata* T Mill.)** – znajdująca się w Czerniawie-Zdroju przy ul. Izerskiej, 4 m od części narożnej budynku. Wiek 150 lat, pierśnica 412 cm.
- **Lipa drobnolistna (*Tilia cordata* T Mill.)** - znajdująca się w Czerniawie-Zdroju przy ul. Sanatoryjnej, 45,2 m od części narożnej budynku. Wiek 150 lat, pierśnica 412 cm.
- **Klon pospolity – (*Acer platanoides* L.)** Wiek 100 lat. Pierśnica 379 cm.

Na terenie miasta nie ma obszarów chronionego krajobrazu ani parków krajobrazowych.

W Górach Izerskich występują torfowiska wysokie z typową roślinnością torfowiskową. Najbogatsze torfowiska występują w okolicy Świeradowa-Zdroju, na Hali Izerskiej.

Rezerwat florystyczny „Torfowiska Izerskie” znajduje się w płaskim obniżeniu doliny Izery między grzbietami Średnim, a Wysokim. Duża ilość opadów i stagnacja wody sprzyjają rozwojowi roślinności torfowiskowej. Cały ten podmokły teren ma 3,2 km długości i maksymalną szerokość 800 m.

Ze względu na występowanie na nim szeregu rzadkich roślin w 1969 r. utworzono tu rezerwat o pow. 44,72 ha.

5.5.1. Obszary zasobowe.

Obszary wodne:

Cieki wodne:

- rzeka Kwisa,
- rzeka Czarny Potok,
- potok Mirotka,
- potok Santa Maria.

Według informacji z Rejonowego Zarządu Gospodarki Wodnej długość cieków wodnych wynosi ok. 20km.

Na terenie miasta znajdują się ujęcia wód termalnych.

Według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2001 roku w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaliczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych [Dz.U. Nr 156, poz. 1815] w uzdrowisku Świeradów - Zdrój występują następujące złoża wód mineralnych:

a) kwasowęglowe i szczawy:

- wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, radonowe, żelaziste,
- wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, żelaziste,
- wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, radonowe,
- wodorowęglanowo-wapniowe, fluorkowe, żelaziste,
- fluorkowe, radonowe, żelaziste,
- radonowe, żelaziste,
- b) fluorkowe, radonowe,
- c) radonowe,

Prognoza możliwości ujęcia wód termalnych na obszarze Świeradowa i Czerniawy – Zdroju opiera się w głównej mierze na analizie budowy geologicznej bloku karkonosko – izerskiego.

W wyniku przeprowadzonych badań wytypowano obszary do lokalizowania wierceń poszukiwawczo – badawczych w celu ujęcia wód termalnych.

Na obszarze Świeradowa najbardziej perspektywicznym jest rejon doliny Kwisy.

Prace poszukiwawcze podzielono na dwa etapy:

Etap I obejmuje wykonanie 46 płytkich otworów badawczych do głębokości 30 m dla rozpoznania termiki gruntu i wód podziemnych i posłuży do ustalenia lokalizacji głębokiego otworu badawczo – poszukiwawczego, który objęty będzie etapem II.

Etap II realizowany będzie w oparciu o nową dokumentację uwzględniającą rezultaty otrzymane z płytkich otworów badawczych i badań geofizycznych.

5.6.0.   *Obiekty zabytkowe.*

Na terenie miasta istnieje wiele obiektów o charakterze zabytkowym, jednak tylko wymienione poniżej uznane są za zabytek.

1. „Marzenie” , ul. Asnyka 10; Świeradów-Zdrój

Obecny dom wypoczynkowy Rezydencja Marzenie to willa krajobrazowa łącząca stylową architekturę modernizmu z dzikim parkiem pejzażowym. Powstała ona w 1901 roku w Świeradowie - Zdroju z funduszu przemysłowca i racjonalizatora techniki Juliusza Pintscha z Berlina. Projekt realizowany był przez firmę budowlaną – architektoniczną Cremera i Wolffensteina także z Berlina, tą samą, która realizowała budowę Domu Zdrojowego. W centrum założenia parkowego usytuowano willę o pięknej secesyjnej bryle i dekoracji. Całość tworzą: budynek główny, budynek ogrodowy zw. oficyną, założenie parkowe z fontanną i budynki techniczne obsługujące willę. W architekturze budynku widoczne jest zastosowanie popularnego pod koniec XIX w. tzw. stylu „szwajcarskiego”, stosowanego głównie w dworach wiejskich, pałacach, pensjonatach i hotelach uzdrowiskowo – górskich. Łączono murowaną konstrukcję budynku z elementami charakterystycznymi dla szwajcarskiej architektury drewnianej, takimi jak: rozłożyste dachy z dekoracją wycinaną w deskach, drewniane słupy ganków, rzeźbione wsporniki okapowe.

2. „Czarci Młyn” , ul. Lwówecka 5- Czerniawa - Zdrój, Świeradów-Zdrój

Czarci Młyn - Młyn w Czerniawie - Zdroju powstał ok. roku 1890. Jego podstawowe wyposażenie jest oryginalne i pochodzi z okresu budowy. Maszyny i urządzenia, funkcjonujące do dziś, są typowe dla wyposażenia młynów gospodarczych z przełomu XIX/XX w., budowanych w tzw. systemie amerykańskim, w którym transport zboża był całkowicie zmechanizowany. Do ok. 1951 r. młyn dysponował napędem z koła wodnego, nasiębiernego o średnicy 6,5 m. Koło to, powstałe ok. 1890 r. i utrzymane do dziś, jest jednym z nielicznych zachowanych na Dolnym Śląsku. Od tego czasu ani konstrukcja budynku, ani maszyny i urządzenia młyńskie nie uległy modernizacji.

W „Czarcim Młynie” znajduje się 100 – letni piec chlebowy, w którym do dnia dzisiejszego wypieka się chleb.

3. Dom Zdrojowy ul. Konstytucji 3 Maja, Świeradów-Zdrój

Dom Zdrojowy - „Łazienki Ludwika” powstały w roku 1878 w miejscu, gdzie w roku 1811 bawiące się dzieci odkryły tzw. ”Dolne Źródło”. Obiekt ten wyposażony był w wówczas w 8 podgrzewanych kabin do przeprowadzania kąpieli borowinowych, mineralnych, wodnych, w wywarze świerkowym oraz zimne i gorące prysznice. Wybudowana w późniejszym okresie Hala Spacerowa powstała przede wszystkim dzięki inicjatywie ówczesnego lekarza uzdrowiskowego, dr Waldemara Teodora Adama. Obecnie obiekt nie pełni już funkcji leczniczych, a Hala Spacerowa uległa w latach powojennych zniszczeniu.

Po drugiej stronie budynku znajduje się Domek Myśliwski, który powstał pod koniec XIX w. jako szkoła katolicka, wybudowany specjalnie dla dzieci właścicieli Uzdrowiska – rodu Schaffgotschów oraz ich pracowników.

Budynek Domu Zdrojowego uwieńczony został 46 m wieżą zegarową wraz z najdłuższą na Dolnym Śląsku modrzewiowa Hala Spacerowa (80 m), tarasy zdrojowe o długości ponad 160 m wraz z muszlą koncertową i sztuczną grotą, korty tenisowe oraz zespoły parkowe stwarzały niepowtarzalną atmosferę do wypoczynku. Przy wejściu głównym do Hali Spacerowej znajduje się źródło wody pitnej - szczawio–radonowo–żelazistej.

Ponadto na uwagę zasługują:

Szkoła ewangelicka - Po roku 1742, gdy Śląsk przeszedł pod władanie Prus, także i w Świeradowie - Zdroju szkolnictwo stało się obowiązkowe. Początkowo nauki prowadzono w jednoizbowych szkołach mieszczących się w domach pastora lub organisty. Sytuacja uległa poprawie dopiero w 1913 roku, gdy wybudowano 6-cio klasową „szkołę główną”, która służyła jednocześnie jako mieszkanie dla nauczyciela i organisty. W tym samym czasie funkcjonowały jeszcze tzw. „Górna szkoła” (w

pobliżu obecnego Hotelu Malachit) oraz szkoła położona na Hali Izerskiej – najwyżej położonej dzielnicy ówczesnego Świeradowa - Zdroju. W roku 1938 Związek Szkół Flinsberg wybudował na Hali Izerskiej nowocześnie urządzonej szkołę w stylu budowli śląskich. Obecnie dawny budynek szkoły służy jako górskie schronisko „Chatka Górzystów”.

Schronisko na „Stogu Izerskim” - Schronisko powstało w 1924 r. z inicjatywy rodziny Schaffgotschów, Sekcji Miejskiej Związku Karkonoskiego oraz dr Josefowi Siebeltowi – ówczesnemu lekarzowi uzdrowiskowemu, który walczył przyczynił się w tamtych latach do rozwoju Świeradowa - Zdroju jako znanego w całych Niemczech uzdrowiska. Schronisko wybudowane zostało w charakterystycznym stylu śląsko – łużyckim poniżej szczytu (1107 m.n.p.m.) i oddane zostało do użytku 24 października 1924 r., w piękną jesienną niedzielę. Pierwszymi gospodarzami schroniska była rodzina Kober. Po zakończeniu wojny Schronisko na Stogu Izerskim w dalszym ciągu prowadziło swoją turystyczną działalność.

5.7.0. Turystyka i baza turystyczna.

Według stanu na dzień 15.09.2005r. zewidencjonowanych zostało 70 obiektów.

Szczegółowy wykaz bazy noclegowej funkcjonującej na terenie miasta Świeradów - Zdrój przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Szczegółowy wykaz bazy noclegowej funkcjonującej na terenie miasta Świeradów - Zdrój. – według stanu na 15.09.2005r.³

Lp.	Nazwa	Adres	Telefon	Liczba miejsc noclegowych
HOTELE				
1	„Kwisa” **	ul. Zdrojowa 8	Tel. 78 16 231	83
2	„Malachit” **	ul. Kościuszki 1	Tel. 78 16 732 – 736 Fax 78 16 490	195

³ Źródło: www.swieradowzdroj.pl

3	„Park – Hotel” **	ul. Orzeszkowej 2	Tel. 78 16 229, -030 Fax 78 16 031	150
4	„Tewa”**	ul. Górską 12	Tel. 78 16 569	48
5	„Narcyz”**	ul. Sienkiewicza 14	Tel. 78 16 027	83
6	„Leśny Gród”**	ul. Gajowa 2	Tel. 78 16 253	53
7	„Pod Jeleniem”*	Ul. Nadbrzeżna 5	Tel. 78 16 383	80
PENSJONATY				
8	„Arka” **	ul. Willowa 6	tel. 7816 436, 0603543528	17
8	„Malwa”	Ul. Bronka Czecha 2	Tel. 781 66 30	34
10.	„Eldorado” **	ul. Piastowska 1	Tel. 78 16 780	18
11	„Fortuna” **	ul. Kościelna 4	Tel. 78 16 356 Fax. 7816 203	59
12	„Mimoza” **	ul. Leśna 2	Tel/Fax 78 16 530	37
13	„Samotna” *	ul. Spadzista 2 (Czerniawa)	Tel. 78 45 563, 78 16 297	55
14	„Dom pod Lasem”	ul. Strumykowa 11	Tel. 78 16 359	22
OŚRODKI W CZASOWE				
15	Relax	ul. Grunwaldzka 17	Tel. 781 65 15	45
OŚRODKI WYPOCZYNKOWE				
16	„Beatka”	ul. Budowlanych 6	Tel. 78 16 064	48
17	„Alma”	ul. Budowlanych 4	Tel. 78 16 728	40
DOMY W CZASOWE				

18	Słowaczka	ul. Graniczna 5	Tel. 781 63 05	30
19	Czeszka	Ul. Graniczna 5	Tel. 781 16 305	80
20	Magnolia	Ul. Zdrojowa 9	Tel. 781 62 78	64
21	Magnolia III	Ul. Wczasowa 1	Tel. &81 62 78	64
22	Magnolia II	Ul. Stokowa 3	Tel. 781 62 78	60
23	Na stoku	Ul. Leśna 14	781 67 31	26
DOMY WYPOCZYNKOWE				
24	Kaja	ul. Piłsudskiego 2-4	Tel. 78 17 682	68
25	Pod Wyciągiem	ul. Leśna 2	Tel. 78 16 402	70
26	Piwowar	ul. B. Czecha 3 a	Tel. 78 16 603	28
SCHRONISKA				
27	Chata Górzystów	Ul. Hala Izerska 1 Mirsk – Góry Izerskie	Tel. 75 325 33	35
28	Na Stogu Izerskim	Osada Stóg Izerski 1 Mirsk – Góry Izerskie	Tel. 75 22 110	50
29	Halny	Kamień (Mirsk) Mirsk – Pogórze Izerskie	Tel. 78 34 336	54
POKOJE GOŚCINNE				
30	Pokój Gościnny	Ul. Młodych Techników 5	Tel. 781 66 29	9
31	Pokój Gościnny	Ul. Nad Basenem 7	Tel. 78 16 710	11
32	Pokój Gościnny	Ul. Sienkiewicza 10	Tel. 78 16 640	14
33	Pokój Gościnny	Ul. Willowa 4	Tel. 78 16 436	4

34	Pokój Gościnny	Ul. Asnyka 1	Tel. 78 16 509	10
35	Pokój Gościnny	Ul. Sienkiewicza 12	Tel. 78 17 053	4
36	Pokój Gościnny	Ul. Sudecka 22	Tel. 781 62 36	Brak danych
37	Pokój Gościnny	Ul. Strumykowa 2	Tel. 78 16 801	16
38	Pokój Gościnny	Ul. Młodych Techników 3	Tel. 78 16 770	26
39	Pokój Gościnny	Ul. Willowa 9	Tel. 78 16 643	Brak danych
40	Pokój Gościnny	Ul. Młodych Techników 4	Tel. 78 17 320	10
41	Pokój Gościnny	Ul. Piastowska 8	Tel. 78 17 422	6
42	Pokój Gościnny	Ul. Piastowska 6	Tel. 78 17 143	12
43	Pokój Gościnny	Ul. Elizy Orzeszkowej 1/1	Tel. 78 166 56	5
AGROTURYSTYKA				
44	Agroturystyka	Ul. Rolnicza 9 (Czerniawa)	Tel. 784 55 18	15
45	Agroturystyka AGRO-TUR	Ul. Starowiejska 1	Tel. 78 16 789	8
46	Agroturystyka Głębokki Jar	Ul. Żwirki i Wigury 3	Tel. 78 16 977	5
SANATORIA				
47	Sanatorium Centrum Reumatologii	Ul. Spadzista 1-3	Tel. 78 45 111	90
48	Sanatorium Słoneczko	Ul. B. Prusa 4	Tel. 78 16 275	48
49	Centrum Reumatologii i Rehabilitacji „Goplana”	Ul. Piłsudskiego 16	Tel. 78 20 655	84
50	Sanatorium Wacław	Ul. Sienkiewicza 1	Tel. 78 16 232	74

51	Sanatorium Dom Zdrojowy	Ul. Konstytucji 3-go Maja	Tel. 78 20 500	220
POZOSTAŁE OBIEKTY				
52	Willa ZOFIA	Ul. Krótka 5	Tel. 78 16 578	11
53	Wysoka	Ul. Sudecka 23 (Czerniawa – Zdrój)	Tel. 78 45 138	14
54	PAŁACYK	Ul. Piastowska 9	Tel. 78 17 535	30
55	ŚWIERADÓW	Ul. Piłsudskiego 29	Tel. 781 63 46	55
56	MARZENIE	Ul. Asnyka 10	Tel. 78 164 08	30
57	Willa PATRYKA	Ul. Willowa 3	Tel. 781 66 40	16
58	NAD STRUMYKIEM	Ul. Strumykowa 4	Tel. 78 16 219	51
59	AVERON	Ul. Źródlana 3 a	Tel. 781 74 05	14
60	FLINS	Ul. Piastowska 5	Tel. 781 65 41	30
61	Szach – Mat	Ul. Słoneczna 2	Tel. 781 64 73	Brak danych
62	Dębowy Dwór	Ul. Wczasowa 4	Tel. 781 65 70	34
63	IZERSKA CHATA	Ul. Źródlana 2	Tel. 781 67 24	10
64	KRYSTAŁ	Ul. Zdrojowa 22	Tel. 781 63 58	48
65	Dom Wczasów Dziecięcych	Ul. Marii Skłodowskiej – Curie 4	Tel. 781 62 23	140

Schronisko młodzieżowe:

1. „Chatka Górzystów” - Hala Izerska -na 16 miejsc.
2. Schronisko na Stogu Izerskim – na 73 miejsca. Wymienione schroniska promują się na oficjalnej stronie internetowej miasta Świeradów-Zdrój, kojarzone są ze Świeradowem, jednak leżą w granicach administracyjnych gminy Mirsk.

Biura turystyczne funkcjonujące w mieście:

Lp.	Wyszczególnienie	Ulica	Telefon
1.	Miejskie Biuro Informacji Turystycznej	ul. Zdrojowa 10	Tel. 78 16 350 Tel/Fax 78 16 100
2.	Biuro Usług Turystycznych i Krajoznawczych - GÓRY IZERSKIE (Pośrednictwo w rezerwacji noclegów)	ul. Zdrojowa 5, skr. poczt. 19	Tel. 78 16 516
3.	Agencja Handlowo-Reklamowo-Turystyczna - FROG (Pośrednictwo w rezerwacji noclegów)	ul. Zdrojowa 22	Tel/fax 78 17 770 7817 771-772
4.	Centrum Turystyczne TOM-WOJ. (Pośrednictwo w rezerwacji noclegów)	ul. Sienkiewicza 12a	Tel 78 16 128 - 129 tel/Fax 78 16 130
5.	Biuro Turystyczne REMA (Pośrednictwo w rezerwacji noclegów)	ul. Zielona 2	Tel. 78 17 050

5.8.0. Oświata i wychowanie.

5.8.1. Aktualny stan przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Tabela 8. Aktualny wykaz przedszkoli.

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Przedszkole Miejskie w Świeradowie - Zdroju	86	8,00	8,00
2.	Przyszkolny Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 2 w Świeradowie - Zdroju	18	1,00	0,50
RAZEM:		104	9,00	8,50

5.8.2. Aktualny wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Tabela 9. Aktualny wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych.

L.p.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Pracownicy pedagogiczni	Pracownicy obsługi i administracji
			(w etatach)	
1.	Miejski Zespół Szkół: Szkoła Podstawowa nr 1 Gimnazjum nr 1	228	16,00	5,00
		236	17,00	3,00
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Świeradowie -Zdroju	107	11,00	3,50
RAZEM:		571	44,00	11,50

Na terenie miasta nie ma placówek ponadgimnazjalnych.

5.9.0. *Kultura w mieście.*

5.9.1. *Placówki kulturalne.*

Na terenie miasta funkcjonują następujące jednostki działające w sferze kultury:

Miejska Biblioteka Publiczna

ul. 11 Listopada 35

59-850 Świeradów-Zdrój

Liczba etatów – 3 i $\frac{3}{4}$

Placówka ta służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta, upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury, na podstawie zgłaszanych potrzeb i przepisów ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

MBP działa także na potrzeby imprez kulturalno – sportowych oraz środowiskowych inicjowanych przez lokalnych liderów, a także w okresie ferii zimowych i wakacji, podczas których przeprowadzane są zajęcia przez instruktorów oraz opiekunów tych jednostek.

Zadaniem biblioteki jest również gromadzenie i opracowywanie materiałów bibliotecznych, zbiorów bibliotecznych z uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu zgodnie z zapotrzebowaniem czytelnictwa. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych, w szerokim zakresie na miejscu i do domu.

W Czerniawie - Zdroju, w Szkole Podstawowej nr 2 działa Filia nr 1 MBP.

Biblioteka promuje książkę i czytelnictwo prowadząc różnorodną działalność kulturalną i oświatową w zakresie:

- czytelnictwa – lekcje biblioteczne, wystawy książkowe, konkursy, quizy literackie, propaguje akcję „Cała Polska Czyta Dzieciom”, itp.
- sztuki, wystawy i konkursy plastyczno-techniczne, spotkania z twórcami, zajęcia w Kółku

Teatralnym.

Działalność kulturalna:

- w każdą sobotę (oprócz wakacji) – zajęcia plastyczne
- w sobotę działa Teatralna Sekcja „Szaleńczaki” i „Zakręcone”
- „Chcesz wspaniale spędzić czas w bibliotece odwiedź nas” – zajęcia w czasie ferii i wakacji (konkursy, zabawy, wyjazdy, wycieczki, zajęcia sportowo-rekreacyjne itp.)
- działa „Giełda Podręczników Szkolnych” – czerwiec-wrzesień
- w roku szkolnym – czwartek – piątek udzielana jest pomoc przy odrabianiu lekcji.
- „Cała Polska Czyta Dzieciom” – zajęcia w każdy poniedziałek
- projekcja filmów dla dzieci
- „Książka za grosik” – czyli tanie zakupy ciekawych książek w godz. otwarcia biblioteki
- od 15 września 2003 r. działa dostępna Wystawa Regionalna dotycząca historii miasta

5.9.2. Organizacje pozarządowe o charakterze kulturalnym.

Na terenie miasta funkcjonują dwie organizacje pozarządowe o charakterze kulturalnym.

1. Agencja Usług Artystycznych Ryszard Dembiński- organizator Festiwalu Muzyki Dawnej.
ul. Wyszyńskiego 3, 59-850 Świeradów-Zdrój
2. Towarzystwo Kultury Sudeckiej „Sudetoria”
ul. Moniuszki 4, 59-850 Świeradów-Zdrój

5.9.3. Zorganizowane grupy przedsięwzięć kulturalnych

Zorganizowane grupy z zakresu przedsięwzięć kulturalnych:

1. Teatralna Sekcja „Szaleńczaki” i „Zakręcone” działająca przy Miejskiej Bibliotece Publicznej.

2. Zespół Muzyki Dawnej „Rocal Fuza” dla młodzieży

3. Zespół Muzyki Dawnej „Tiborius” dla dzieci

5.9.4. Obiekty kulturalne i ich stan techniczny.

Tabela 10. Wykaz obiektów kulturalnych i ich stan techniczny.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Stan techniczny placówki
1	Biblioteka Publiczna	ul. 11 Listopada 35 59-850 Świeradów-Zdrój	Dobry; prowadzone są prace zmierzające do usunięcia barier architektonicznych

Młyn Gospodarczy „Czarci Młyn”, który na terenie Osiedla Czerniawy można określić, iż pełni rolę świetlicy wiejskiej, w której oprócz organizowanych wycieczek turystycznych organizowane są festyny, wystawy itp.

5.9.5. Obiekty sportowe i ich stan techniczny.

1. Basen Miejski (wymaga modernizacji)
2. Stadion Miejski wraz z widownią, płytą stadionu i obiektem siłowni – wymaga modernizacji.
3. Bowling – prywatna automatyczna kręgielnia.
4. Wokół miejskie ścieżki rowerowe- oznakowanie na dzień dzisiejszy nie wymaga konserwacji, natomiast brak oznakowania nowych tras.
5. Wyciągi narciarskie – prywatna działalność gospodarcza.
  - a) wyciąg „Świeradowiec” leżący w granicach administracyjnych gminy Mirsk. Długość – 1260 m.
  - b) wyciąg „Kamieniec” - leżący na terenie gminy Świeradów-Zdrój. Długość 460 m.
  - c) wyciąg „Izery” - leżący na terenie gminy Świeradów-Zdrój i częściowo na terenie gminy Mirsk. Długość 530 m.
  - d) wyciąg „Izery I” - leżący na terenie gminy Świeradów-Zdrój. Długość – 200m,
  - e) BAMBINO SKI – leżący na terenie gminy Świeradów-Zdrój. Długość -200 m.
  - f) MAGDALENKA- leżący na terenie gminy Świeradów-Zdrój. Długość 100 m .
  - g) BARBARA – leżący na terenie gminy Świeradów-Zdrój. Długość 150 m.
6. Trasa do uprawiania narciarstwa biegowego.
7. Baseny kryte (Hotel „Pd Jeleniem”, „Malachit”, „Magnolia”, „Park Hotel”, „Centrum Rehabilitacji Czerniawa – Zdrój”),
8. Kort tenisowy (Hotel „Malachit”),
9. Kort tenisowy ul. Konstytucji 3 Maja.
10. Zaplanowana jest budowa sali widowiskowo-sportowej przy Szkole Podstawowej nr 2 w Osiedlu Czerniawa. Gmina posiada wszystkie wymagane dokumentacje i pozwolenia. Został złożony wniosek o dofinansowanie zadania z funduszy strukturalnych UE.

5.9.6. Imprezy kulturalno – sportowe.

IMPREZY KULTURALNE

Miasto corocznie ustala kalendarz imprez kulturalnych. Do stałych imprez o charakterze

kulturalnym zaliczyć należy:

Lp.	Miesiąc	Nazwa imprezy
1	Styczeń	Przegląd Amatorskich Kapel Kolędniczych
2	Maj	Dni Kwitnących Rododendronów – święto miasta
3	Czerwiec	Europejskie Spotkania Młodych Muzyków „Euronaturamy” - impreza ekologiczna
4	Sierpień	Europejskie Spotkania Młodych Muzyków „Eurounionorchiestries”
5	Wrzesień	Konkurs Solistów – Instrumentalistów i Kameralistów Wojska Polskiego
6	Październik	„Czerniawska Maszeriada” – Wyścigi Psich Zaprzęgów
7	Październik	Międzynarodowe Spotkania z Muzyką Dawną
8	Grudzień	Koncert Noworoczny Muzyki Dawnej

- W maju 2005 roku zorganizowany został po raz pierwszy festiwal „Wielka sława to żart”. Jest to prestiżowa impreza kulturalna, która może wypromować miasto.
- W lipcu 2005 roku po raz pierwszy miał miejsce zlot zabytkowych samochodów doskonale konwenujący z operetką „Wielka Sława to Żart”.

IMPREZY SPORTOWE:

Na terenie miasta działa Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej TKKF Ognisko „Kwisa”, które na dzień dzisiejszy prowadzi dwie sekcje sportowe:

1. sekcja piłki nożnej obejmuje drużyny:

- seniorów, którzy wywalczyli wejście do Klasy „A”,
- młodzicy,
- trampkarze,

2. sekcja brydża sportowego.

Ponadto TKKF jest organizatorem imprez o charakterze sportowym do których zaliczyć należy:

- maj/ czerwiec – Uliczne Biegi Dni Kwitnących Rododendronów,
- maj/czerwiec - „Wielki Rododendronowy Turniej Koszykówki”,
- czerwiec/ sierpień – Turniej w Piłkę Nożną Drużyn Podwórkowych,
- lipiec/sierpień – Zawody Pływackie,
- wrzesień/październik – Uliczny Bieg Jesieni.

Miasto co roku w sierpniu organizuje „BIKE MARATON” , czyli maraton rowerów górskich, a w grudniu Międzynarodowe Spotkania Szachowe Dzieci i Młodzieży Euroregionu „Nysa”.

5.10.0. Ochrona zdrowia (Zakłady Opieki Zdrowotnej).

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańcy miasta Świeradów - Zdrój korzystają z następujących zakładów opieki zdrowotnej:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Zdrojowa 2, 59-850 Świeradów-Zdrój
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Bio-Med” ul. Korczaka 7D, 59-850 Świeradów-Zdrój
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Halandil”- ul. Bronka Czecha 2; 59-850 Świeradów-Zdrój w zakresie usług stomatologicznych
4. Centrum Rehabilitacji i Reumatologii – Szpital Uzdrowski „Goplana”
ul. Piłsudskiego 16, 59-850 Świeradów-Zdrój. Szpital zapewnia również leczenie mieszkańcom Świeradowa-Zdroju.
5. Dom Zdrojowy ul. Konstytucji 3 Maja – tylko dla kuracjuszy
6. „Wacław” ul. Sienkiewicza 1 – tylko dla kuracjuszy
7. Dom Zdrojowy Osiedle Czerniawa ul. Sanatoryjna 48 – leczenie dzieci.

Na terenie miasta Świeradów-Zdrój nie funkcjonuje lecznictwo zamknięte. Pacjenci kierowani są do szpitali w Gryfowie Śląskim, Lubaniu, Bogatyni. Pogotowie Ratunkowe wzywane jest z Gryfowa Śląskiego.

5.11.0. Pomoc społeczna⁴

Podstawy prawne i zakres działania

Na terenie miasta funkcjonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (ul. 11 Listopada 35, Świeradów - Zdrój). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeradowie - Zdroju jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

MOPS działa w oparciu o ustawę z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001, nr 142, poz. 1591) oraz ustawę z dnia 7 listopada 2001 roku o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2001, nr 142, poz. 1593).

Zadania statutowe Ośrodka wynikają z ustaw:

1. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2001, nr 71, poz. 734),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004, nr 64, poz. 593),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002, nr 147, poz. 1231),

---

⁴ Opracowano na podstawie informacji uzyskanych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeradowie - Zdroju oraz dokumentu pn. „Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeradowie - Zdroju za 2004 roku”

4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2003, nr 122, poz. 1143),
  5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003, nr 96, poz. 873),
  6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2004, nr 210, poz. 2135),
  7. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2003, nr 228, poz. 2255),
  8. Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz o zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. z 2005, nr 86, poz. 732),
  9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005, nr 179, poz. 1485),
  10. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 1998, nr 162, poz. 1118),
  11. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004, nr 99, poz. 1001).
  12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997, nr 123, poz. 776).
- oraz przepisów wykonawczych powyższych ustaw.

Swoim działaniem Ośrodek obejmuje obszar miasta Świeradów - Zdrój.

W ramach działalności Ośrodka znajdują się **zadania zlecone** finansowane ze środków z budżetu państwa przekazywanych przez wojewodę i **zadania własne gminy** finansowane ze środków gminy, realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej oraz zadania realizowane na podstawie szczególnych przepisów np. wypłaty zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

Placówka posiada utrudniony dostęp dla osób niepełnosprawnych (brak podjazdów dla wózków).

W Ośrodku zatrudnionych jest ogółem 7 osób, w tym jeden kierownik oraz 4 pracowników socjalnych.

Na terenie Świeradowa brak jest Domu Pomocy Społecznej. W razie potrzeby mieszkańcy umieszczani są Ośrodkach zlokalizowanych w miejscowości Mirsk (oddalonej 7 km od Świeradowa) wraz z filią w Przecznicy (oddalonej kilkanaście kilometrów od Świeradowa). Ośrodek dysponuje 3 budynkami.

Ponadto mieszkańcy mogą skorzystać z pobyków w Zakładach Opiekuńczo – Leczniczych znajdujących się w miejscowościach Szklarska Poręba, Karpacz, Kowary, Lwówek Śląski, Bolesławiec, Miłków oraz Lubąń.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta:

Gmina nie posiada Domu Dziecka, Rodzinnego Domu Dziecka. Na terenie miasta znajdują się dwie Świetlice Środowiskowe zlokalizowane przy Szkole Podstawowej nr 1 oraz Szkole Podstawowej nr 2.

Świetlice finansowane są ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ogólna liczba osób niepełnosprawnych – 272

W tym:

- osoby z ustaloną niepełnosprawnością dla celów rentowych – 184
- osoby z ustaloną niepełnosprawnością dla celów nierentownych – 88

UDZIELONE ŚWIADCZENIA – ZADANIA WŁASNE GMIN

Tabela 11. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin – za rok 2004.

Formy pomocy			Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w złotych	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0			1	2	3	4	5
RAZEM		1	284	x	251798	271	725
ZASIŁKI OKRESOWE-OGÓŁEM		2	155	1173	103498	152	398
W tym:		A	3	x	14700	x	x
W tym przyznane z powodu (z wiersza 2):		B	4	x	88798	x	x
	Bezrobocia	5	115	520	89095	122	307
	Długotrwałej choroby	6	28	58	9223	19	59
	Niepełnosprawności	7	12	29	5180	11	32
	Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń innych systemów zabezpieczenia społecznego	8	-	-	-	-	-
SCHRONIENIE		9	2	15	2009	2	2
POSILEK		10	139	15429	65023	83	353
W tym dla dzieci		11	139	15429	65023	83	353
UBRANIE		12	38	42	5670	32	99
USŁUGI OPIEKUŃCZE-OGÓŁEM		13	20	6378	43165	20	24
W tym:		14	-	-	-	-	-

specjalistyczne						
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM -MNIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU W NIZ.	15	-	-	-	-	-
W tym dla: Osób bezdomnych	16	-	-	-	-	-
ZASIŁKI CELOWE DNA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	17	-	-	-	-	-
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	18	-	-	-	-	-
SPRAWIENIE POGRZEBU	19	1	1	2212	1	2
W tym osobom: Bezdomnym	20	-	-	-	-	-
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	21	152	x	30221	146	362
W tym: Zasiłki specjalne celowe	22	16	18	4734	14	67
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓŁEM	23	-	x	-	-	-
W tym:	24	-	-	-	-	-
w naturze						
Zasiłki	25	-	-	-	-	-
pożyczki	26	-	-	-	-	-
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE /prawne, psychologiczne, rodzinne/	27	x	x	x	-	-
INTERWENCJA KRYZYSOWA	28	x	x	x	-	-
PRACA SOCJALNA	29	x	x	x	271	725

POWODY PRZYZNANIA POMOCY (za 2004 rok)

Tabela 12. Powody przyznania pomocy w 2004 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	w tym: na wsi*	
0		1	2	3
UBÓSTWO	01	276	-	733
SIEROCTWO	02	-	-	-
BEZDOMNOŚĆ	03	2	-	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	04	10	-	41
W TYM: WIELODZIELNOŚĆ	05	-	-	-
BEZROBOCIE	06	156	-	404
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	07	97	-	254
DLUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	08	112	-	257
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	09	97	-	254
W TYM RODZINY NIEPEŁNE	10	38	-	104

RODZINY WIELODZIETNE	11	20	-	124
PRZEMOC W RODZINIE	12	-	-	-
ALKOHOLIZM	13	38	-	84
NARKOMANIA	14	-	-	-
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	15	3	-	11
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	16	-	-	-
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY	17	-	-	-
ZDARZENIA LOSOWE	18	-	-	-
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	-	-	-
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	-	-	-

RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ (za 2004 rok)

Tabela 13. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w 2004 roku.

Wyszczególnienie		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
			Ogółem	W tym na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania/	1	334	298	-	781
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj formę, i liczbę	2	87	87	-	245
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	3	284	271	-	725

Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	4	X	322	-	854
W tym: Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	5	X	24	-	73

UDZIELONE ŚWIADCZENIA – ZADANIA ZLECONE GMINOM

Tabela 14. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom w 2004 roku

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń należnych	Kwota świadczeń wypłaconych w złotych	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	1	87	X	201934	87	245
ZASIŁKI STAŁE – ogółem	2	46	454	139831	46	89
W tym przyznane dla osoby: Samotnie gospodarującej	3	26	207	77105	26	26
Pozostającej w rodzinie	4	14	103	18181	14	63
MACIERZYŃSKI ZASIŁEK OKRESOWY	5	10	33	9941	10	41
W tym dla: Matki dziecka	6	10	33	9941	10	41
Ojca dziecka	7	-	-	-	-	-

Osoby przysposabiającej	8	-	-	-	-	-
Osoby w ramach rodziny zastępczej	9	-	-	-	-	-
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KLĘSKĄ ŻYWIOŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	10	-	-	-	-	-
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	11	3	1112	8000	3	3

5.12.0. Rynek pracy i bezrobocie.

5.12.1. Bezrobocie – według stanu na 31.12.2004r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było: **6 100** osób, w tym **3 247** kobiet.

Prawo do zasiłku posiadało: **1 006** osób, w tym **526** kobiet.

Stopa bezrobocia⁵ w Powiecie Lubańskim wynosiła: **31,00%**

Struktura bezrobotnych w mieście Świeradów - Zdrój

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem: **487** osób, w tym: **215** kobiet.

Prawo do zasiłku posiadało: **88** osób, w tym **41** kobiet.

Wskaźnik bezrobocia⁶ w mieście Świeradów - Zdrój wynosiła: **16,55%**

⁵ ***Stopa bezrobocia** – metodologia przyjęta przez GUS liczona: procentowy udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu.*

⁶ ***Wskaźnik bezrobocia** – wskaźnik nieoficjalny (przybliżony) liczony: procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym liczony w stosunku do poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu (z uwagi na brak danych dotyczących liczby ludności aktywnej zawodowo niemożliwe jest wyliczenie stopy bezrobocia).*

Struktura bezrobotnych według wykształcenia przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15. Struktura bezrobotnych w mieście Świeradów - Zdrój według wykształcenia.

Wykształcenie	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze Zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
osoby	9	96	27	141	214
w tym kobiety	5	48	14	56	92

Zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy: 28 osób, w tym 12 kobiet.

5.13.0. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne w mieście zapewniają Komisarjat Policji w Leśnej – Rewir Dzielnicowych w Świeradowie – Zdroju, przy współpracy ze Strażnikiem Miejskim oraz Graniczną Placówką Kontrolną w Czerniawie.

Tabela 16. Bezpieczeństwo publiczne w mieście Świeradów - Zdrój.

Okres		2003	2004
Liczba popełnionych przestępstw	ogółem	254	250
	w tym przez nieletnich	16	7
Liczba ustalonych przestępców	ogółem	138	121
	w tym nieletnich	16	4

Liczba zatrzymanych nietrzeźwych	ogółem	45	53
	w tym nieletnich	Brak danych	Brak danych
Liczba narkomanów	ogółem	Brak danych	Brak danych

6.0. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA ŚWIERADÓW - ZDRÓJ

Liderzy lokalni na podstawie przeprowadzonej ankiety dokonali oceny sytuacji społeczno – gospodarczej miasta Świeradów - Zdrój w porównaniu z podobnymi gminami w Polsce.

Kategoria ocen:

- A - bardzo dobra**
- B - dobra**
- C - zadowalająca**
- D - niezadowalająca**

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen:

- A - 4%**

B	-	39%
C	-	39%
D	-	18%

Uczestnicy debat strategicznych określili również ogólny trend rozwoju gospodarczego miasta w następujących kategoriach:

A	-	kierunek wzrostu gospodarczego
B	-	stagnacja
C	-	kierunek pogarszającego się stanu gospodarki

Wyniki w % oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen:

A	-	89%
B	-	7%
C	-	4%

7.0. ANALIZA PORÓWNAWCZA⁷

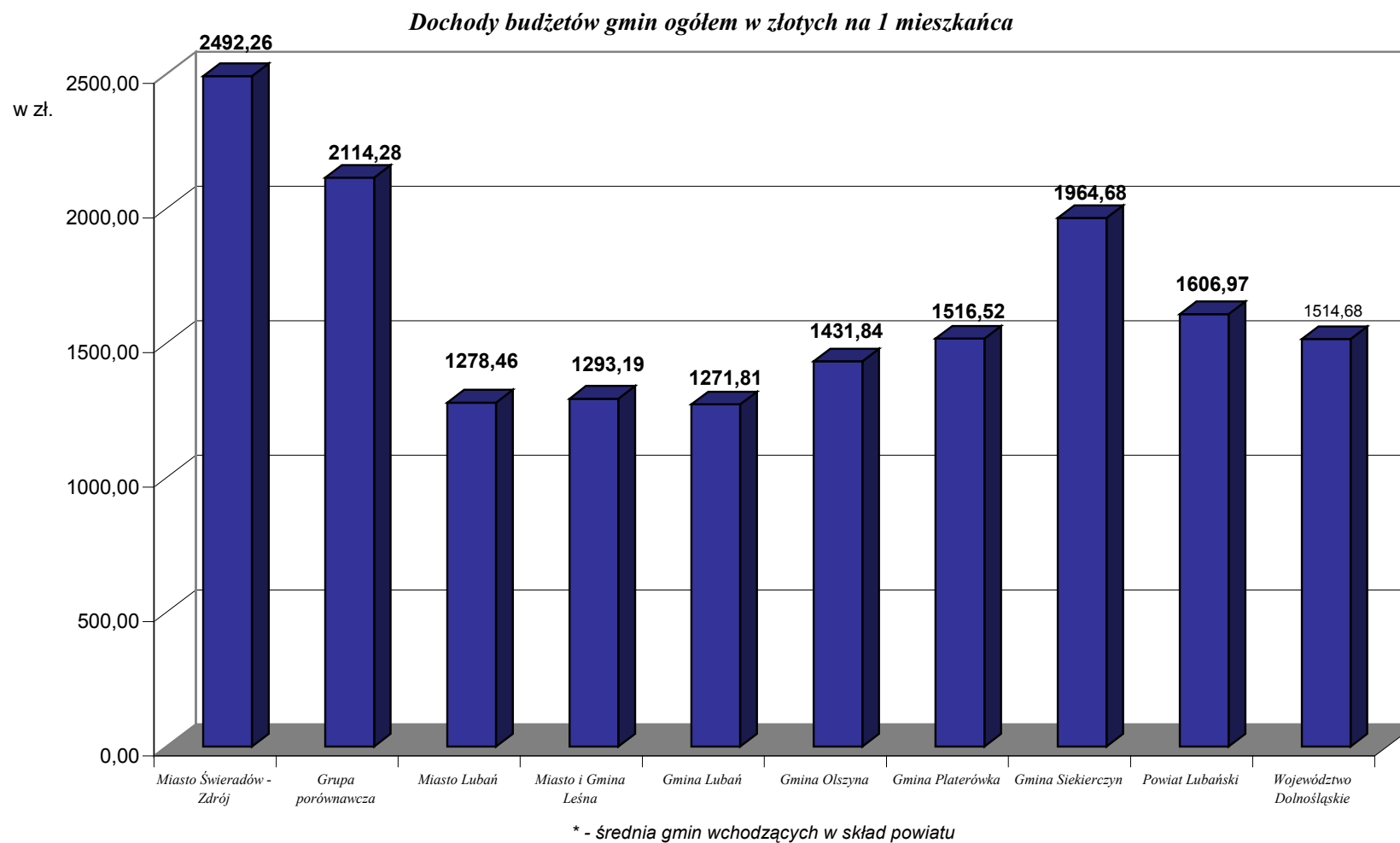
GRUPA PORÓWNAWCZA STANOWI ZBIÓR GMIN, DLA KTÓRYCH GŁÓWNYM KRYTERIUM PRZYDZIAŁU DO KONKRETNEJ GRUPY JEST WIELKOŚĆ JEJ DOCHODÓW I LICZBA MIESZKAŃCÓW

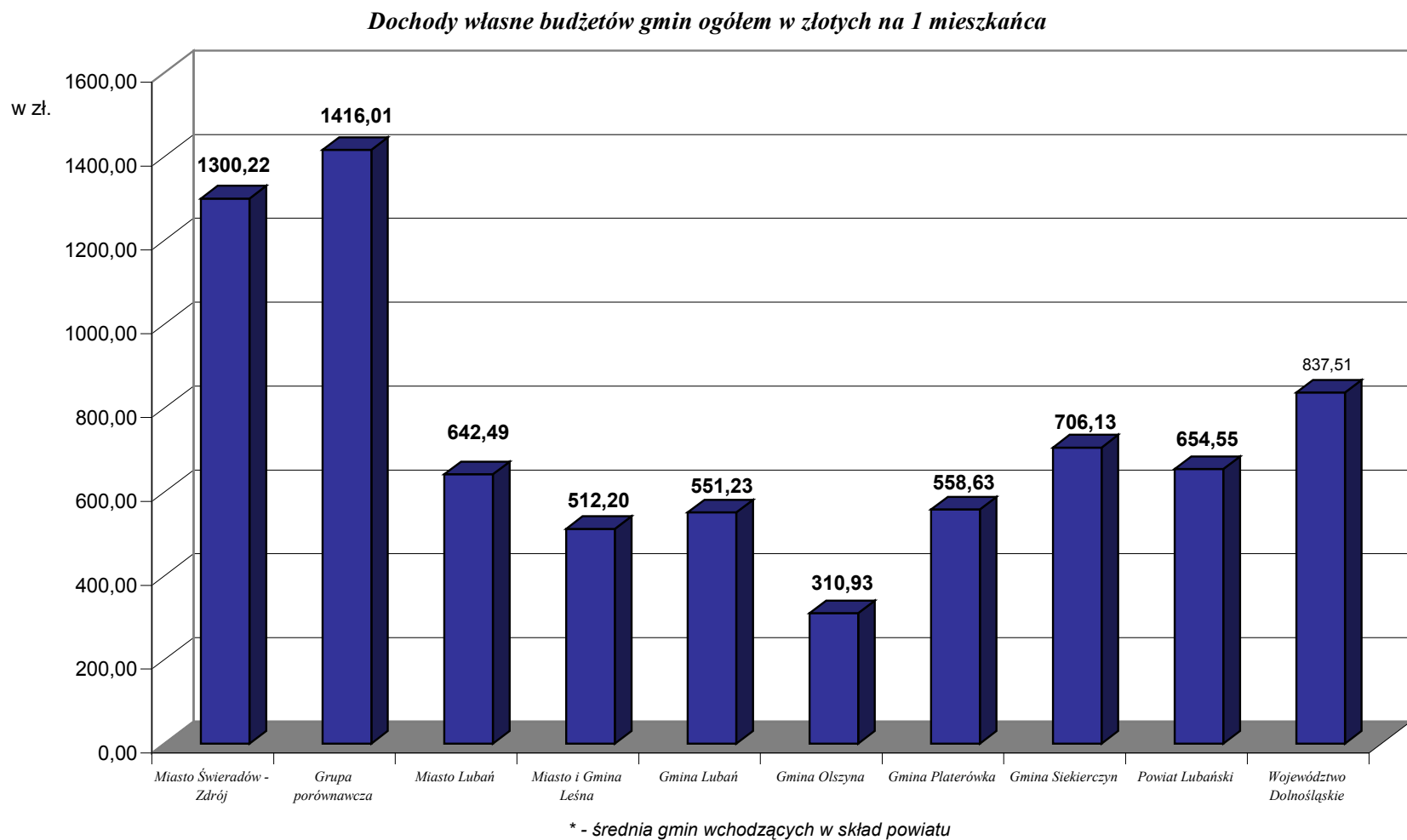
⁷ Opracowano na podstawie „Rocznika Statystycznego Województwa Dolnośląskiego 2004r.”

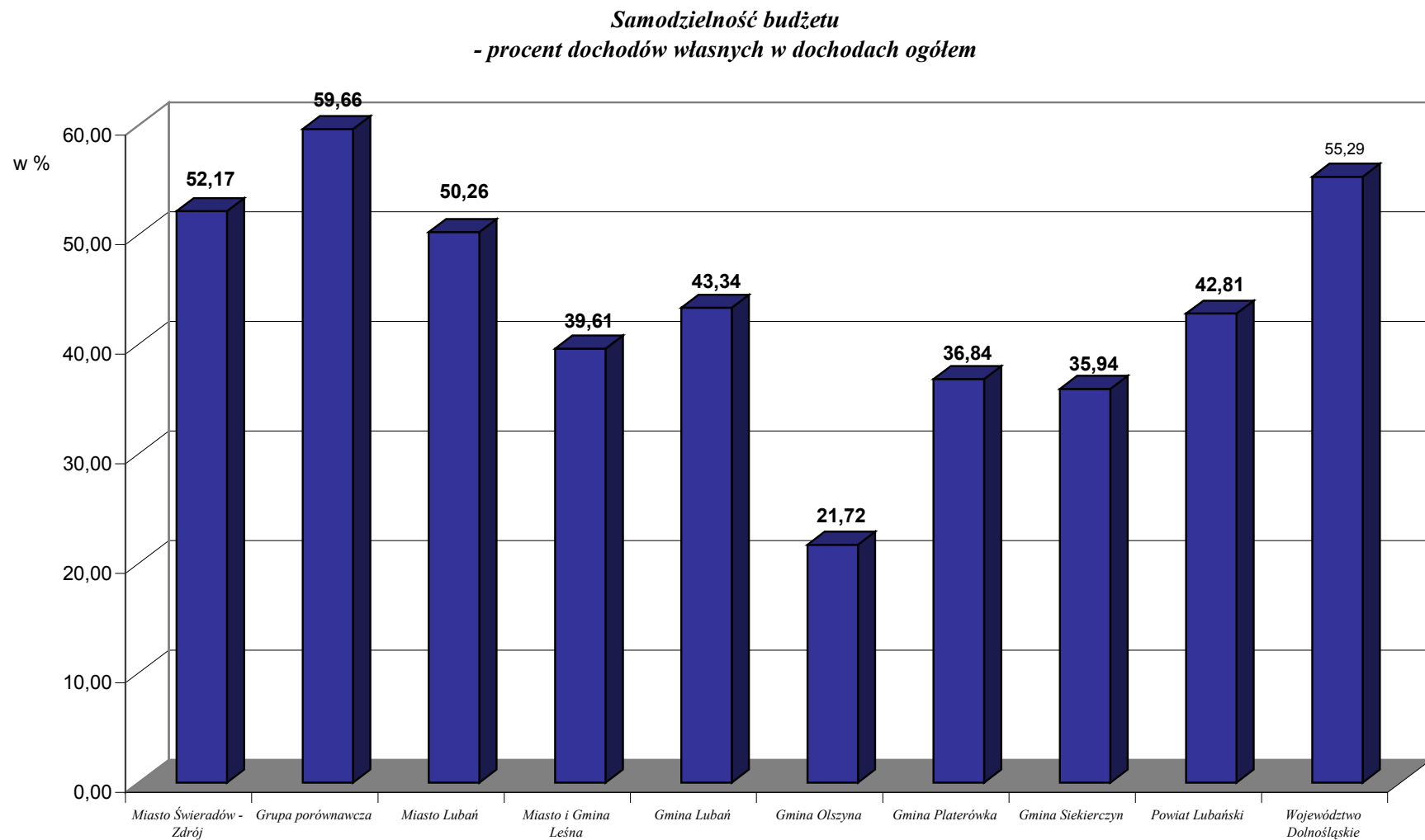
Wykres 1. Dochody budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.

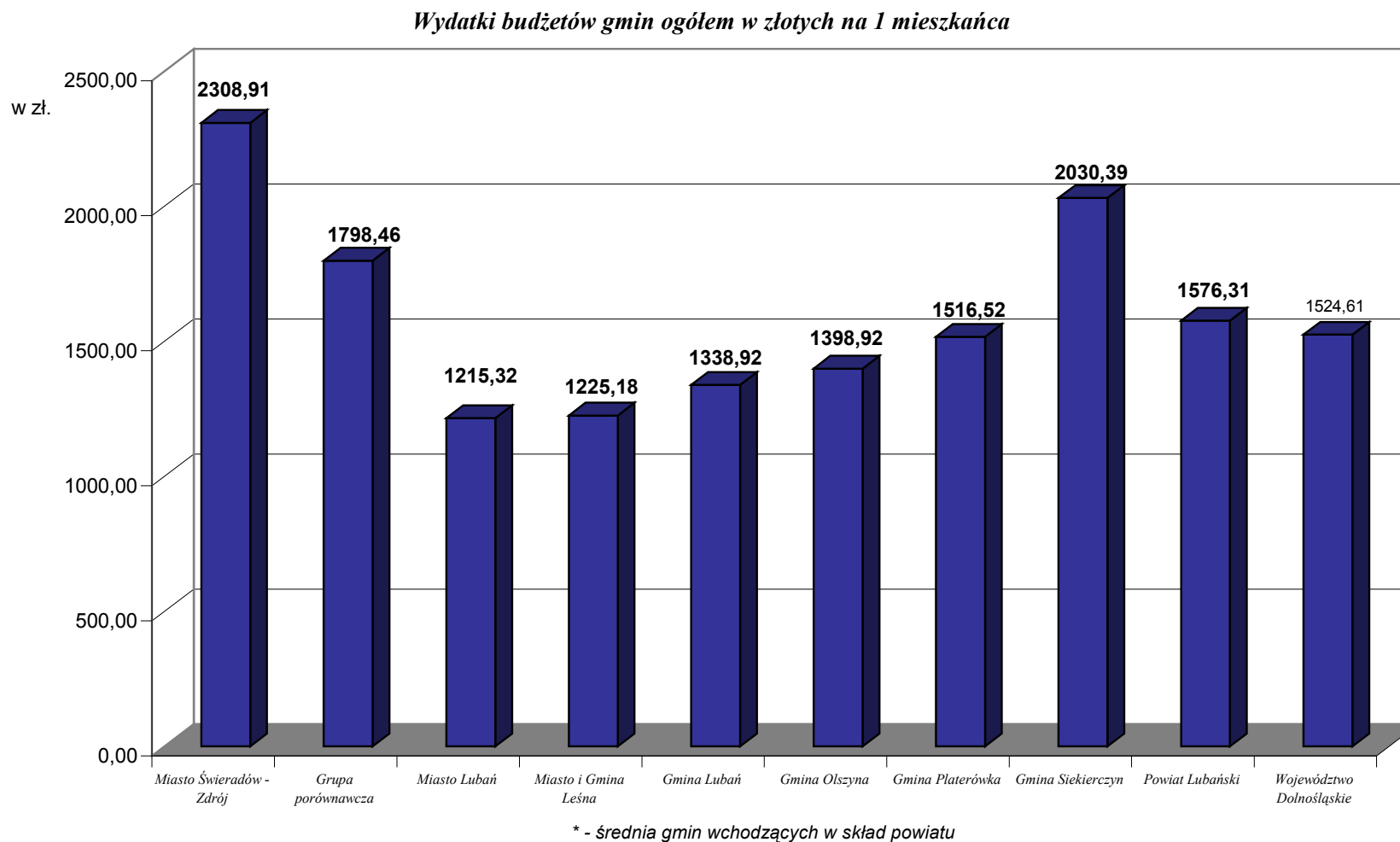
Wykres 2. Dochody własne budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.

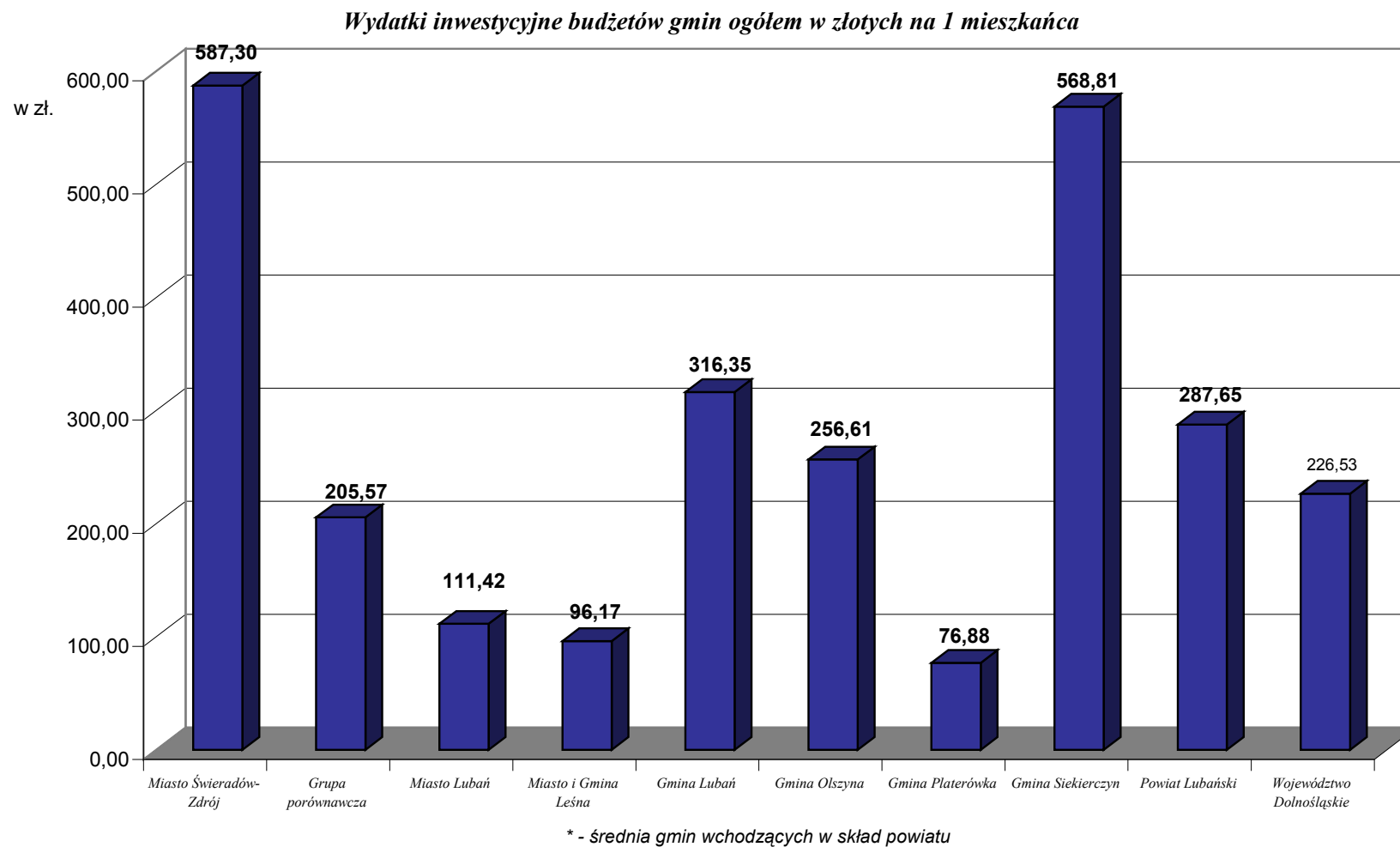
Wykres 3. Samodzielność budżetu – procent dochodów własnych w dochodach ogółem.

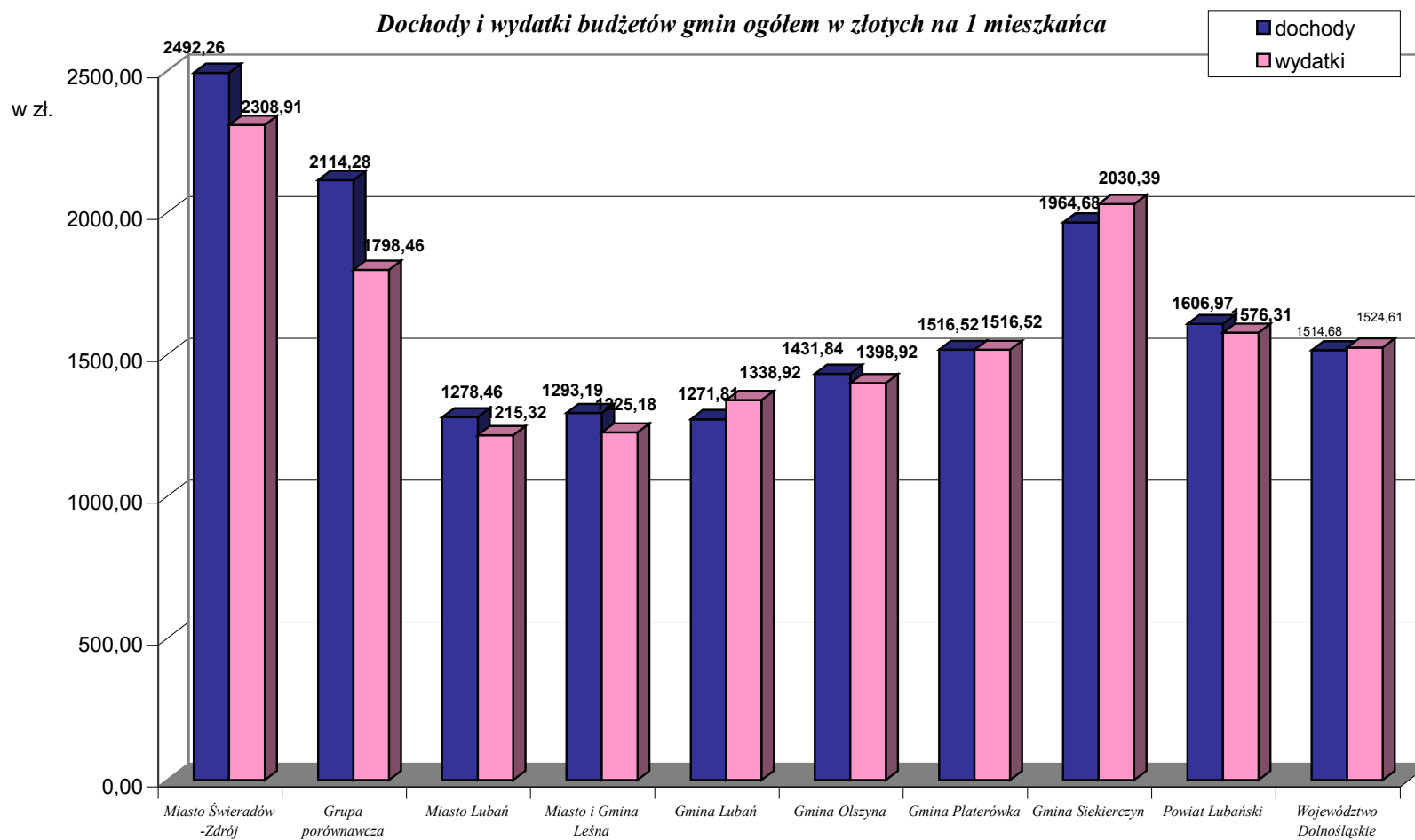
Wykres 4. Wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.

Wykres 5. Wydatki inwestycyjne budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.

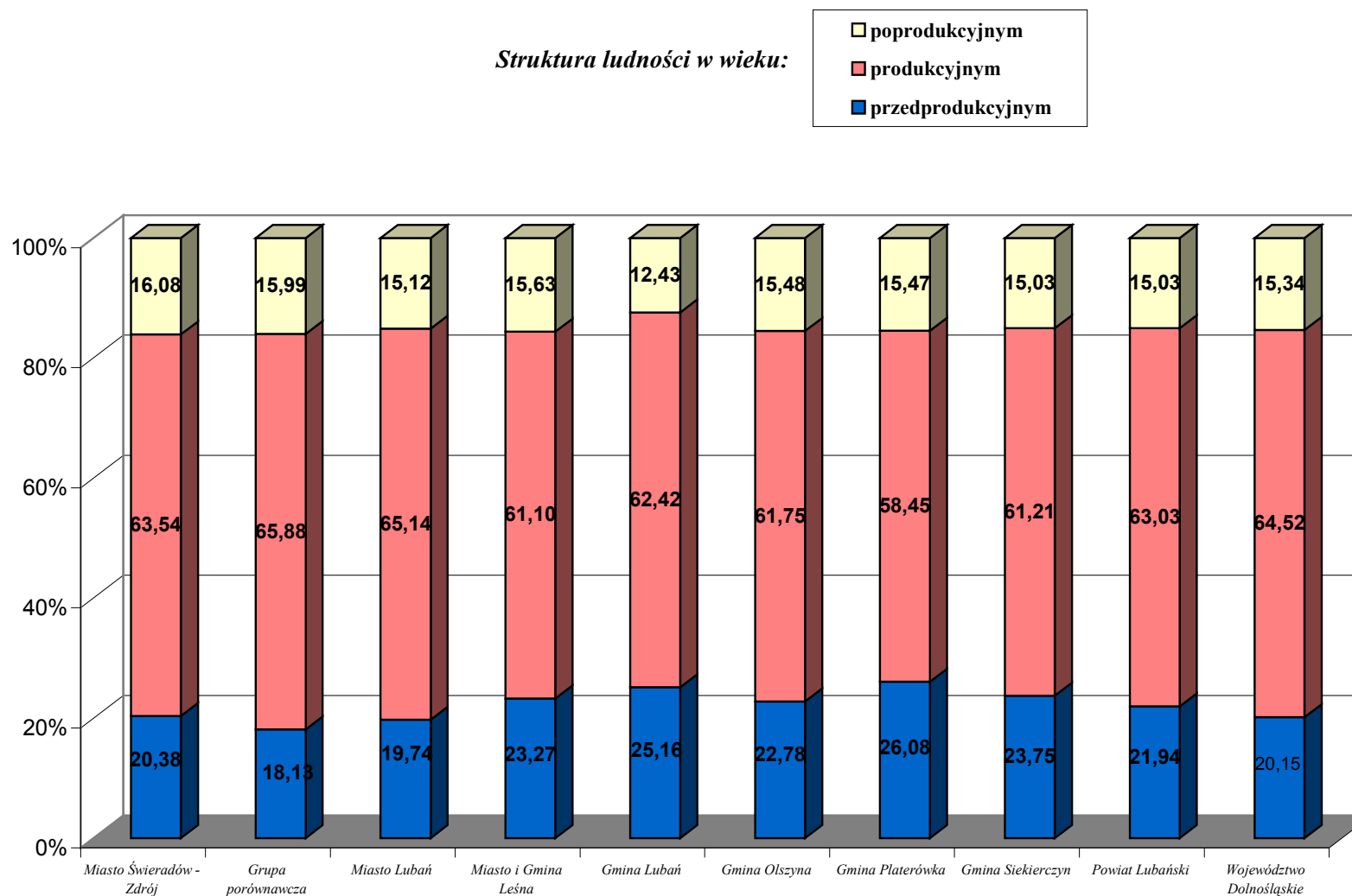
Wykres 6. Dochody i wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.

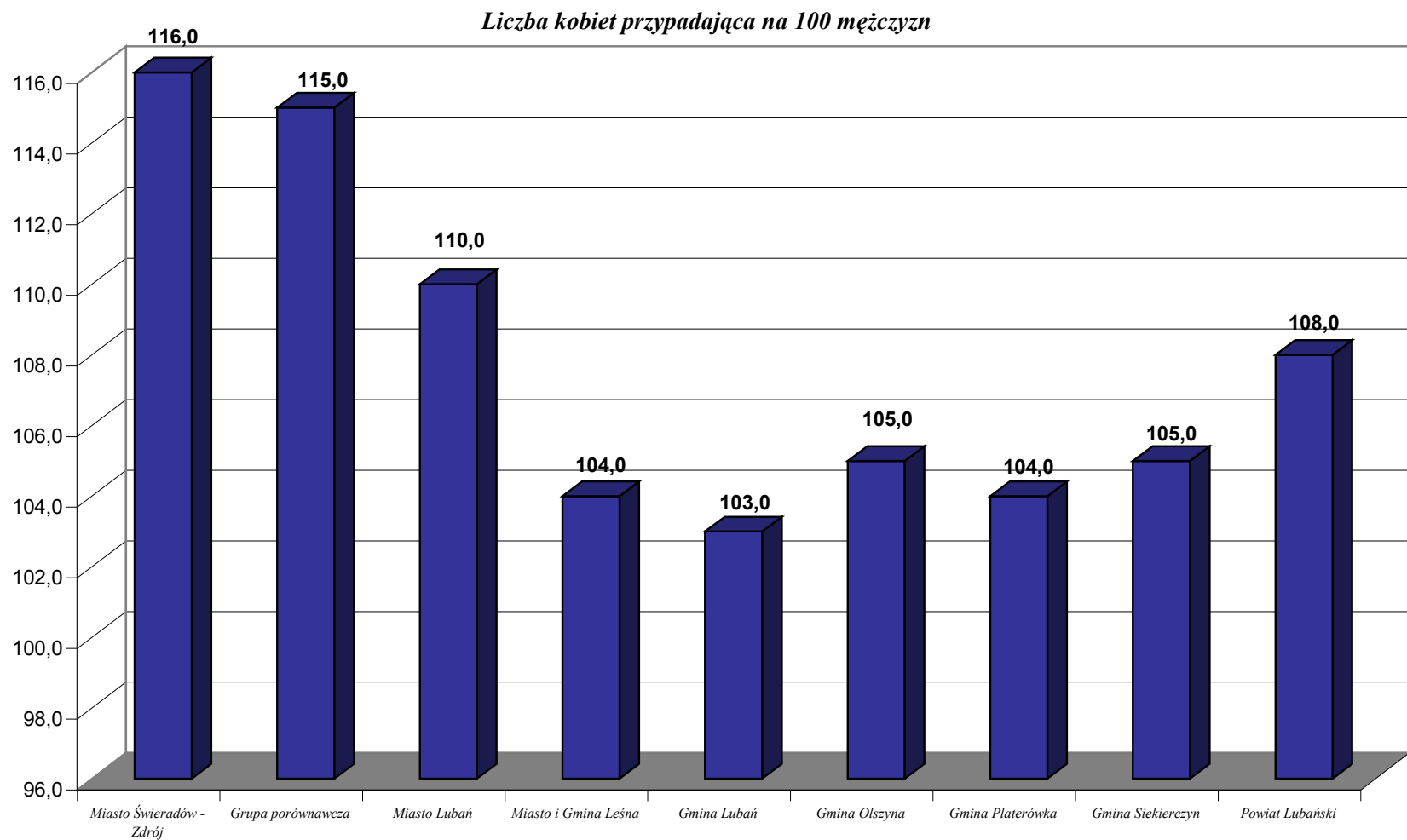
* - średnia gmin wchodzących w skład powiatu

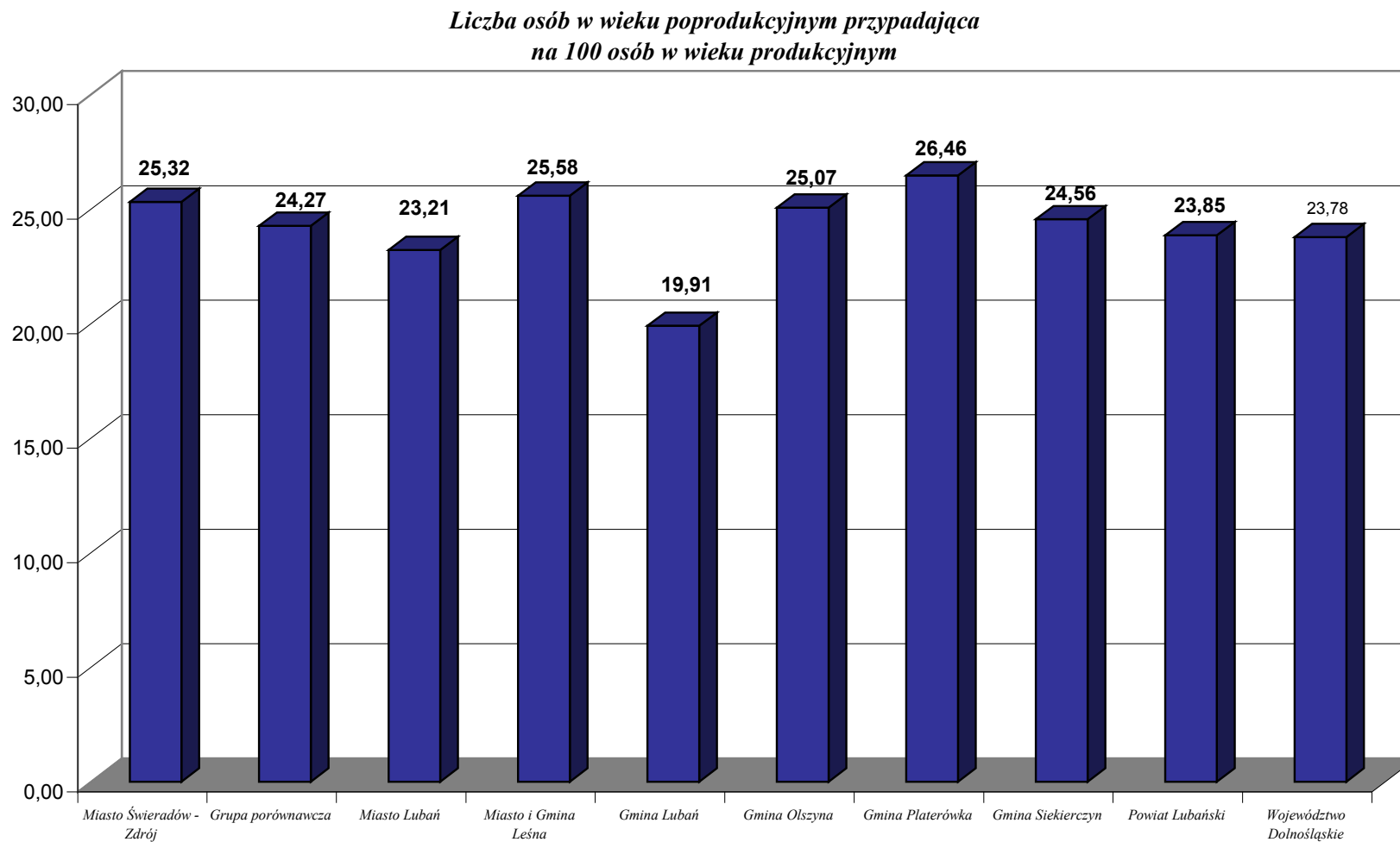
Wykres 7. Struktura ludności w wieku: przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym.

Wykres 8. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

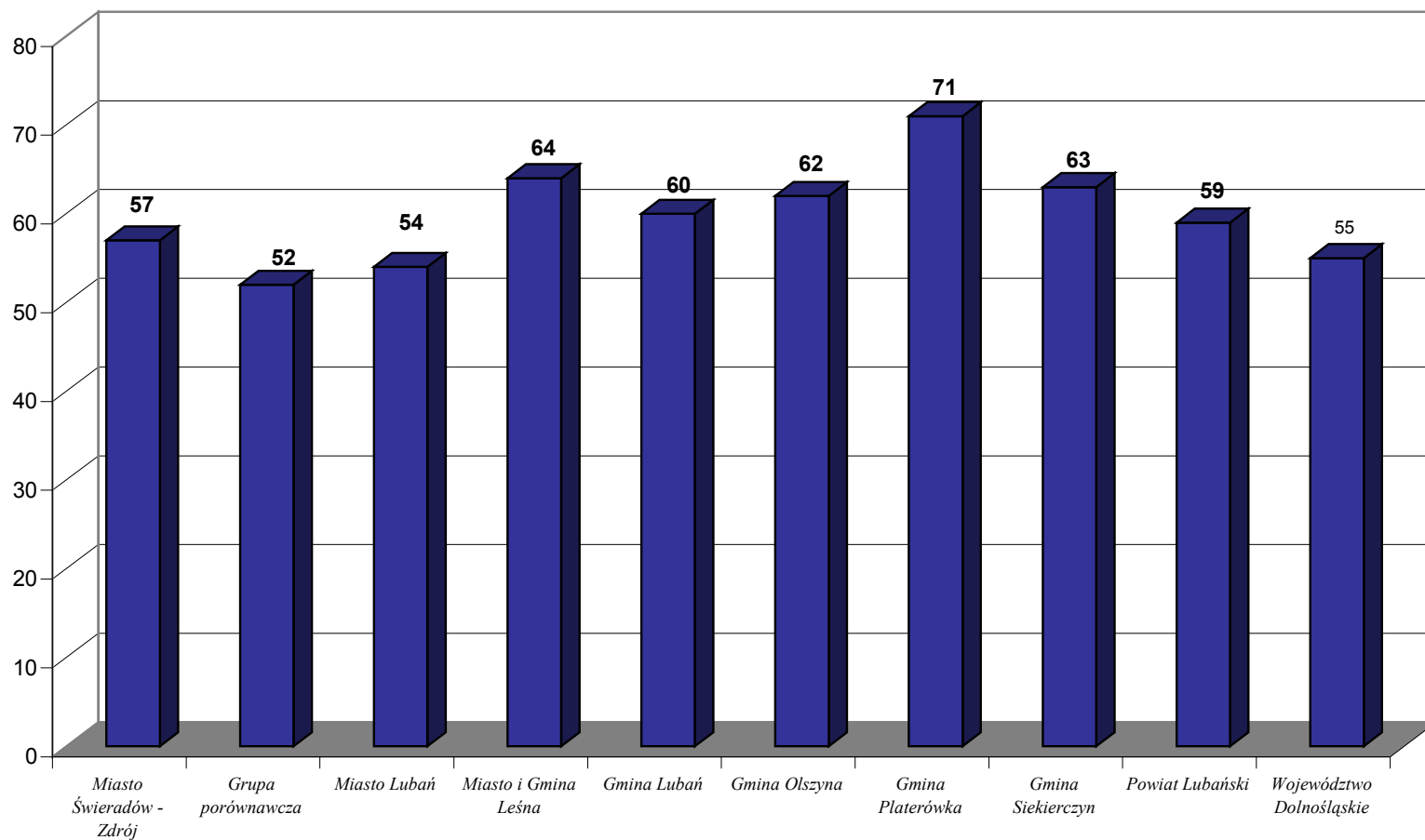

Wykres 9. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

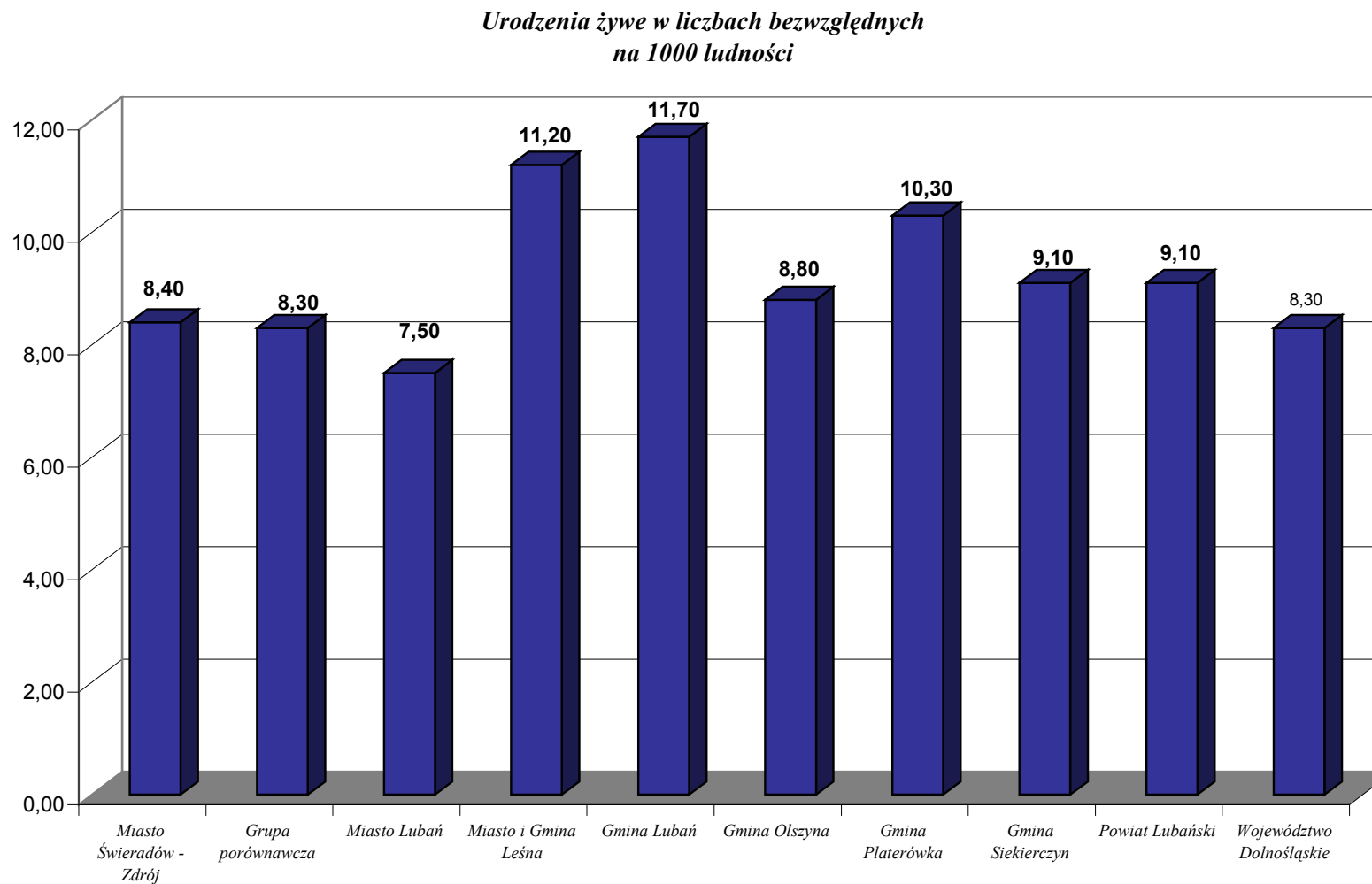

Wykres 10. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

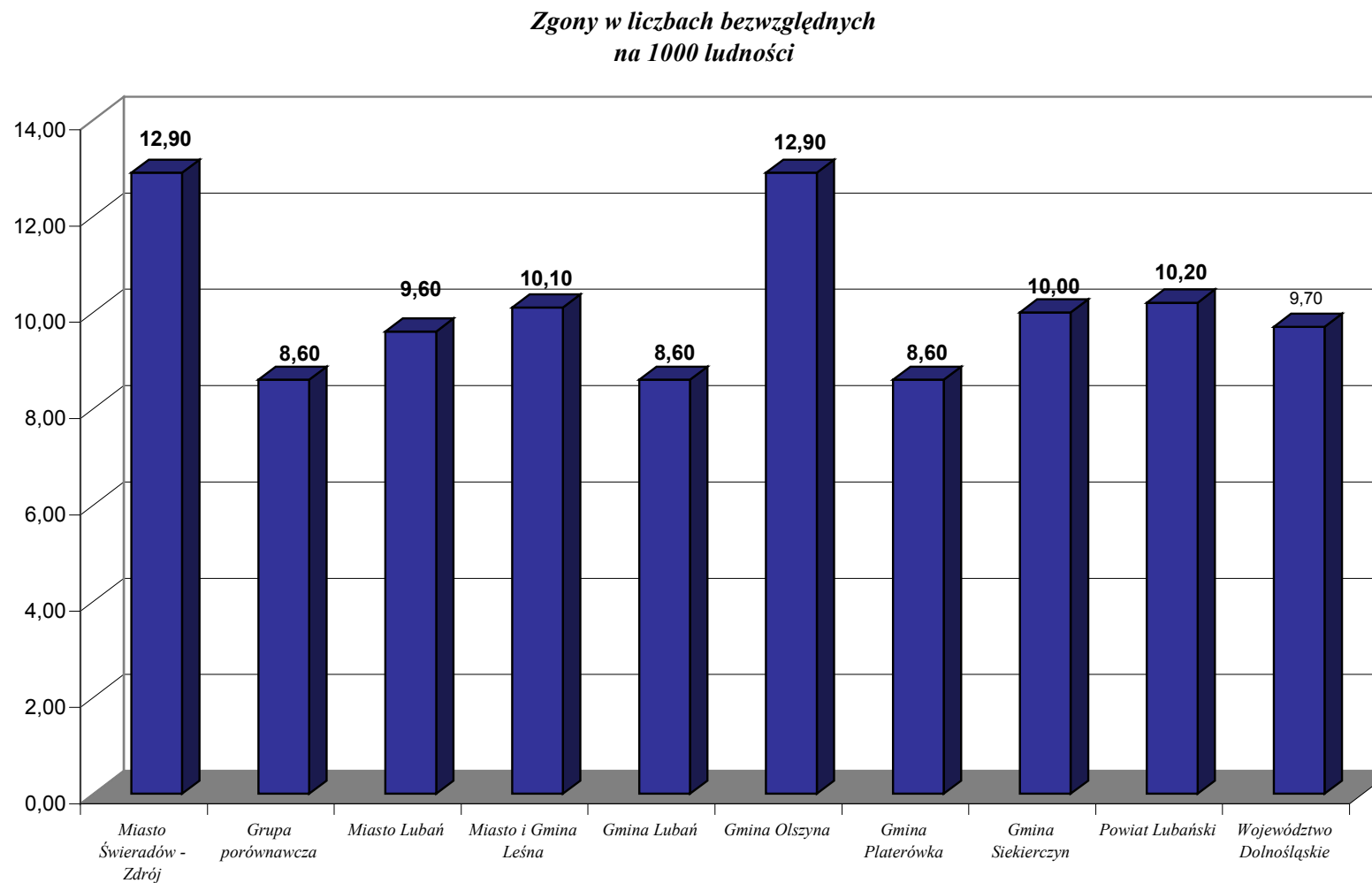
*Ludność w wieku nieprodukcyjnym
na 100 osób w wieku produkcyjnym*

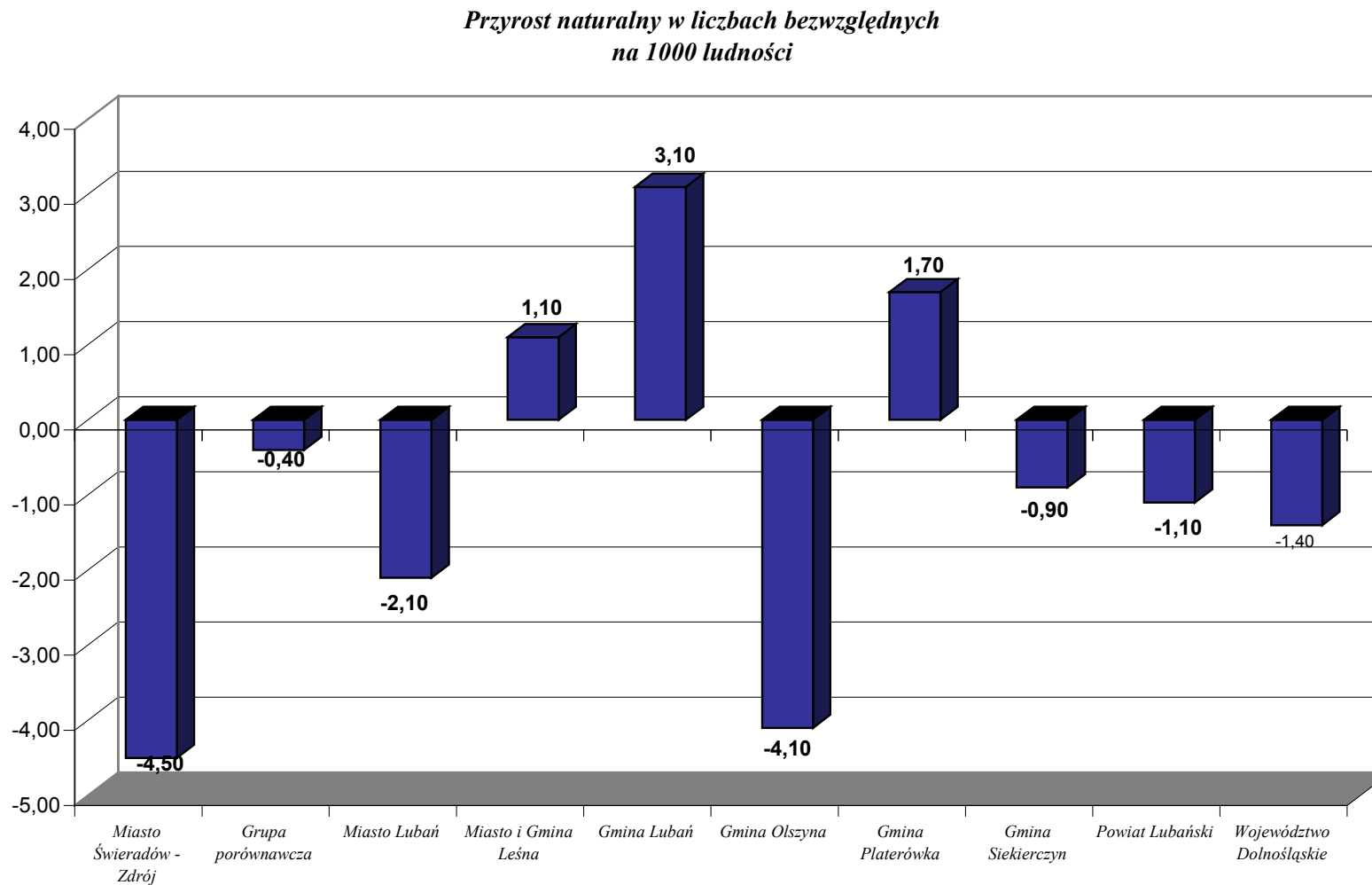
Wykres 11. Urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.

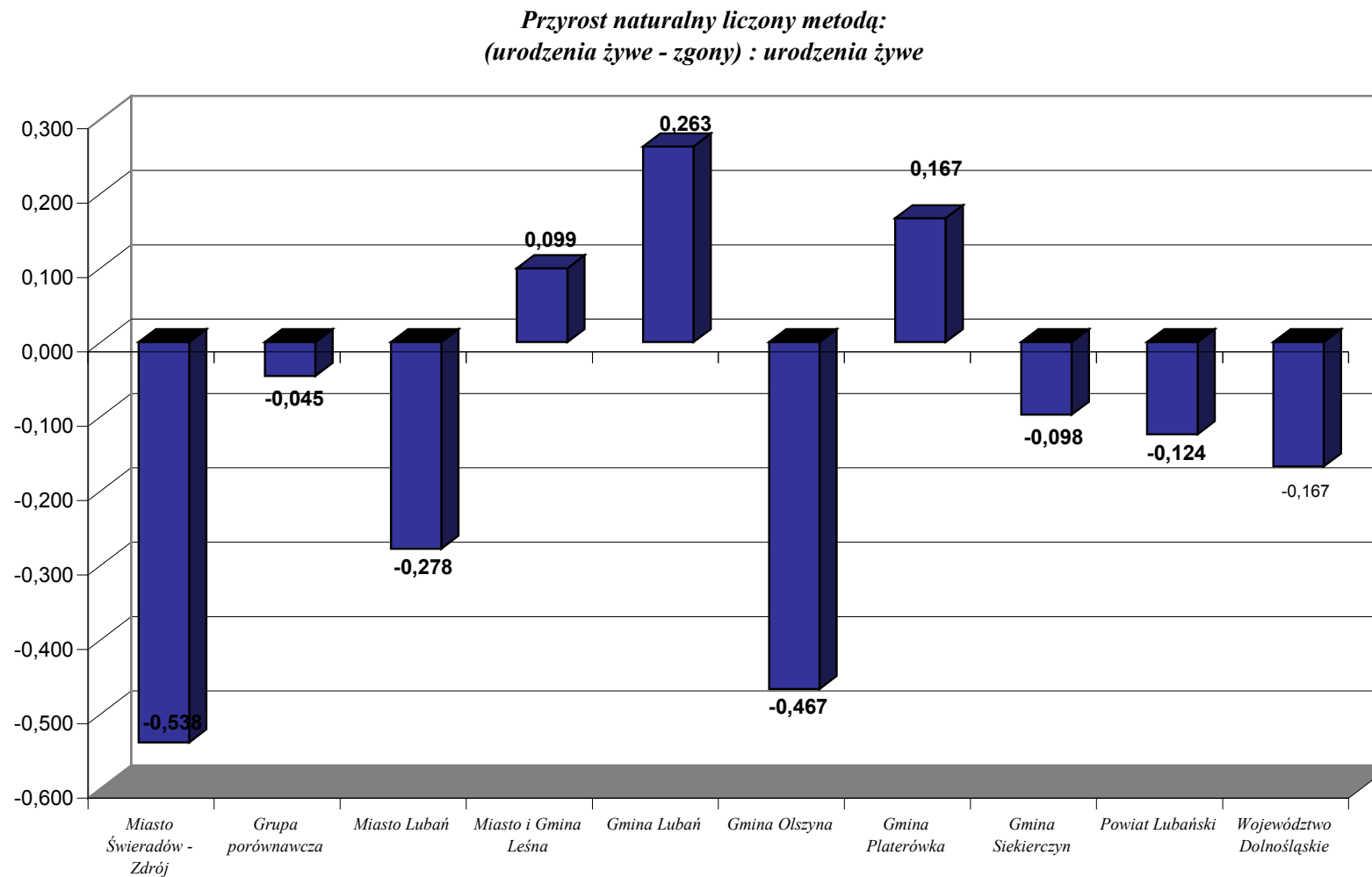
Wykres 12. Zgony w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.

Wykres 13. Przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.

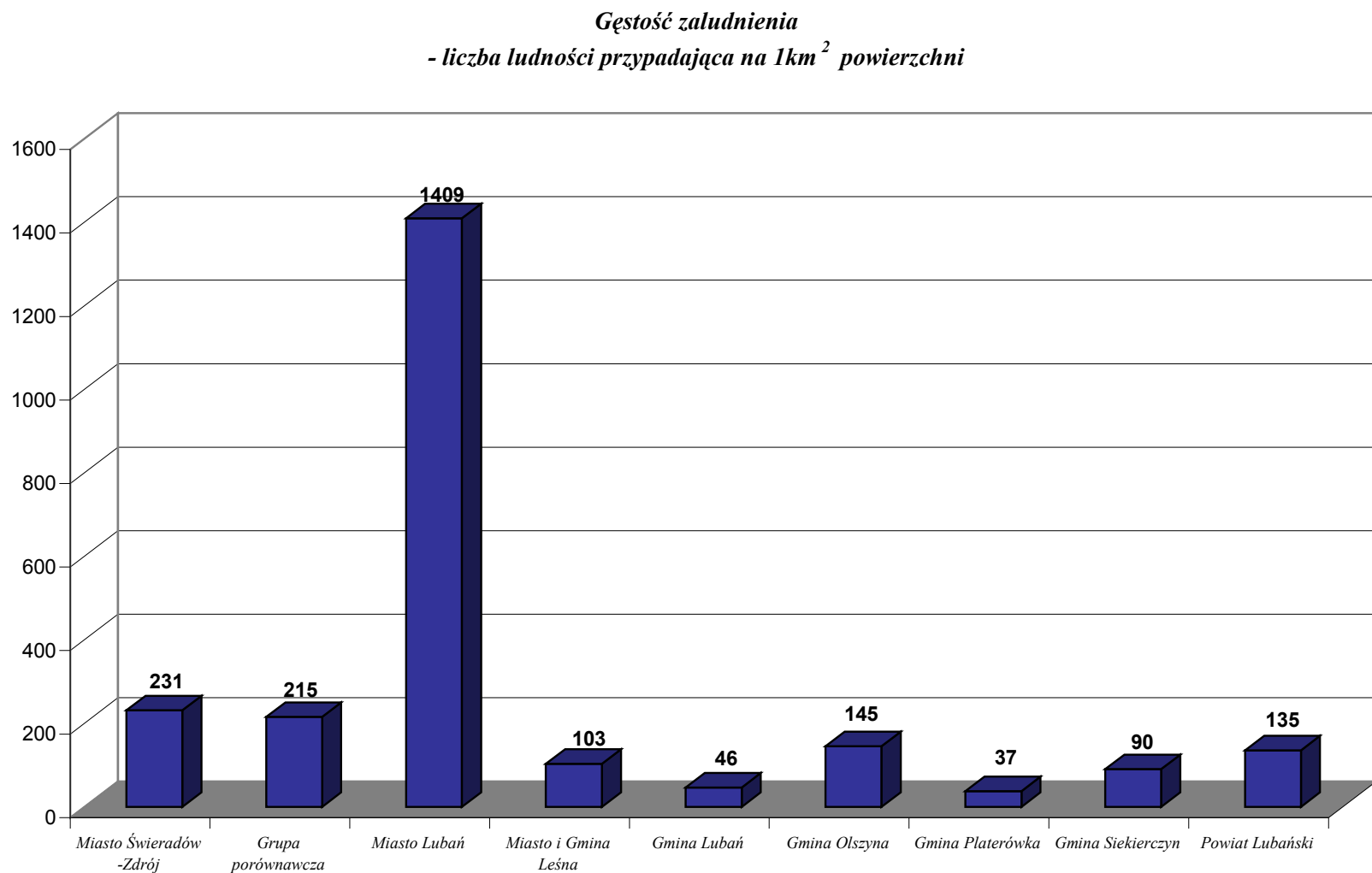

Wykres 14. Przyrost naturalny liczony metodą: (urodzenia żywe – zgony) : urodzenia żywe.

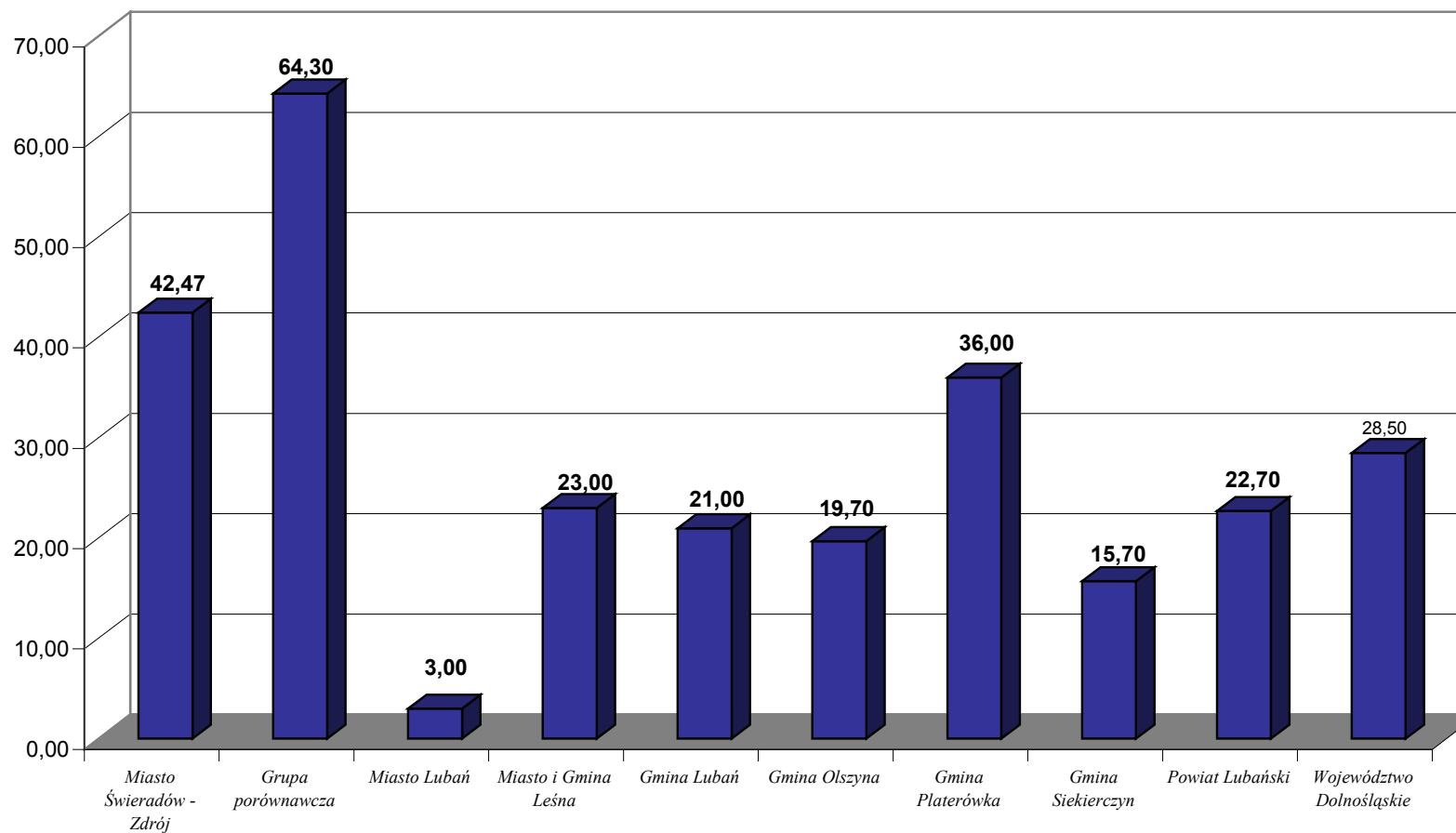

Wykres 15. Gęstość zaludnienia – liczba ludności przypadająca na 1km² powierzchni.

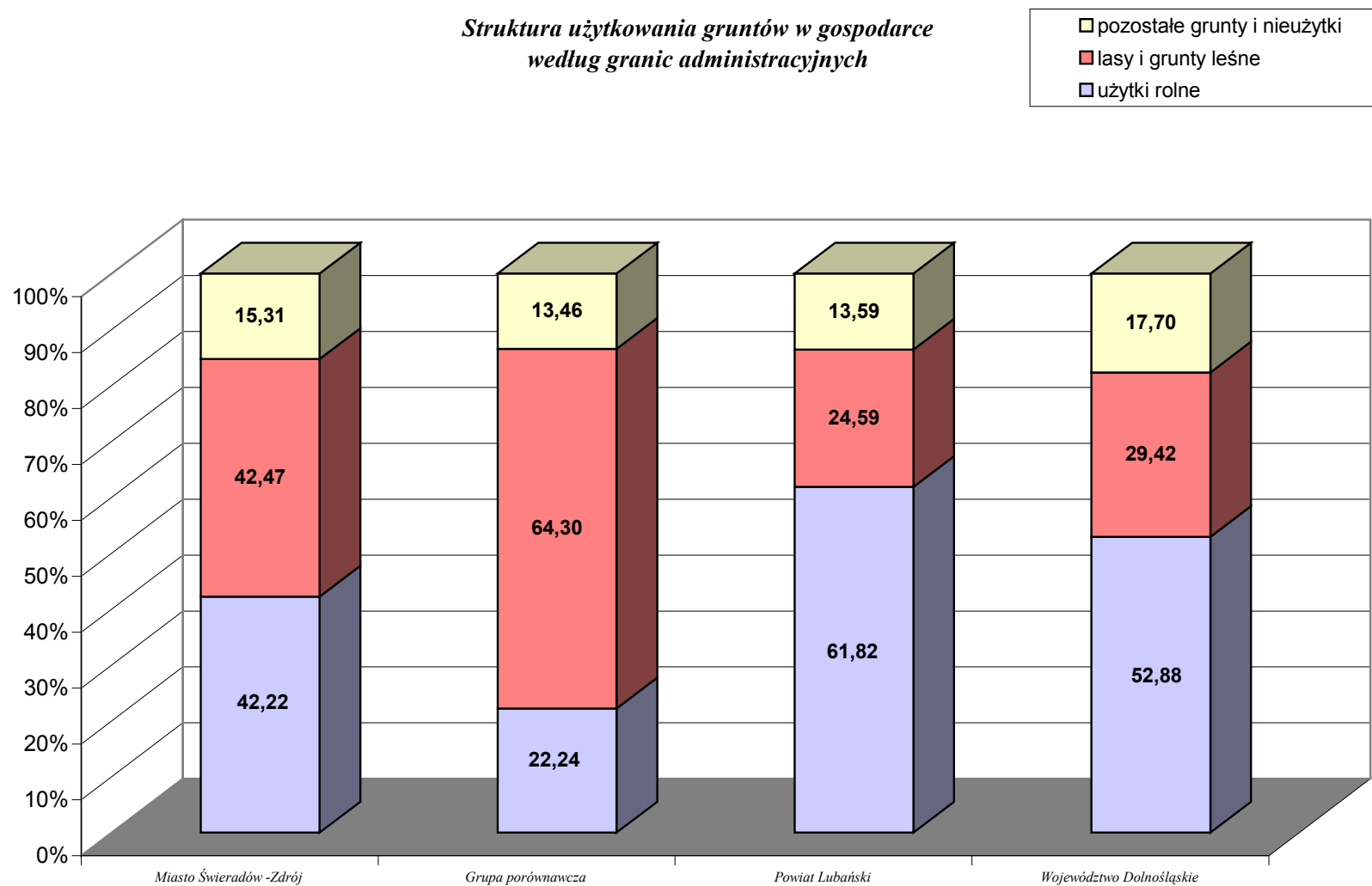

Wykres 16. Stopień zalesienia – stosunek powierzchni lasów do całkowitej powierzchni gminy.

Stopień zalesienia
- stosunek powierzchni lasów do całkowitej powierzchni gminy

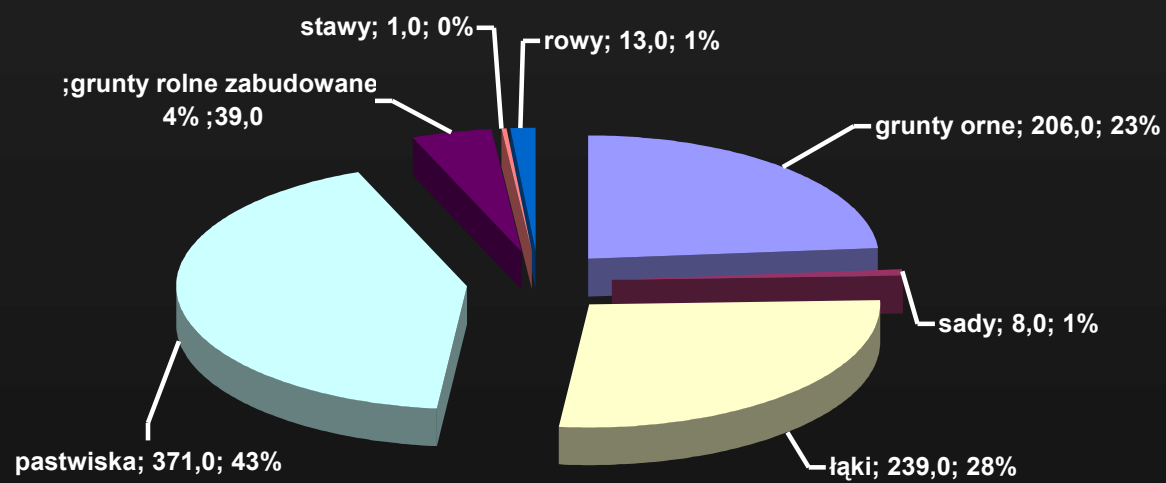

Wykres 17. Struktura użytkowania gruntów w gospodarce według granic administracyjnych.

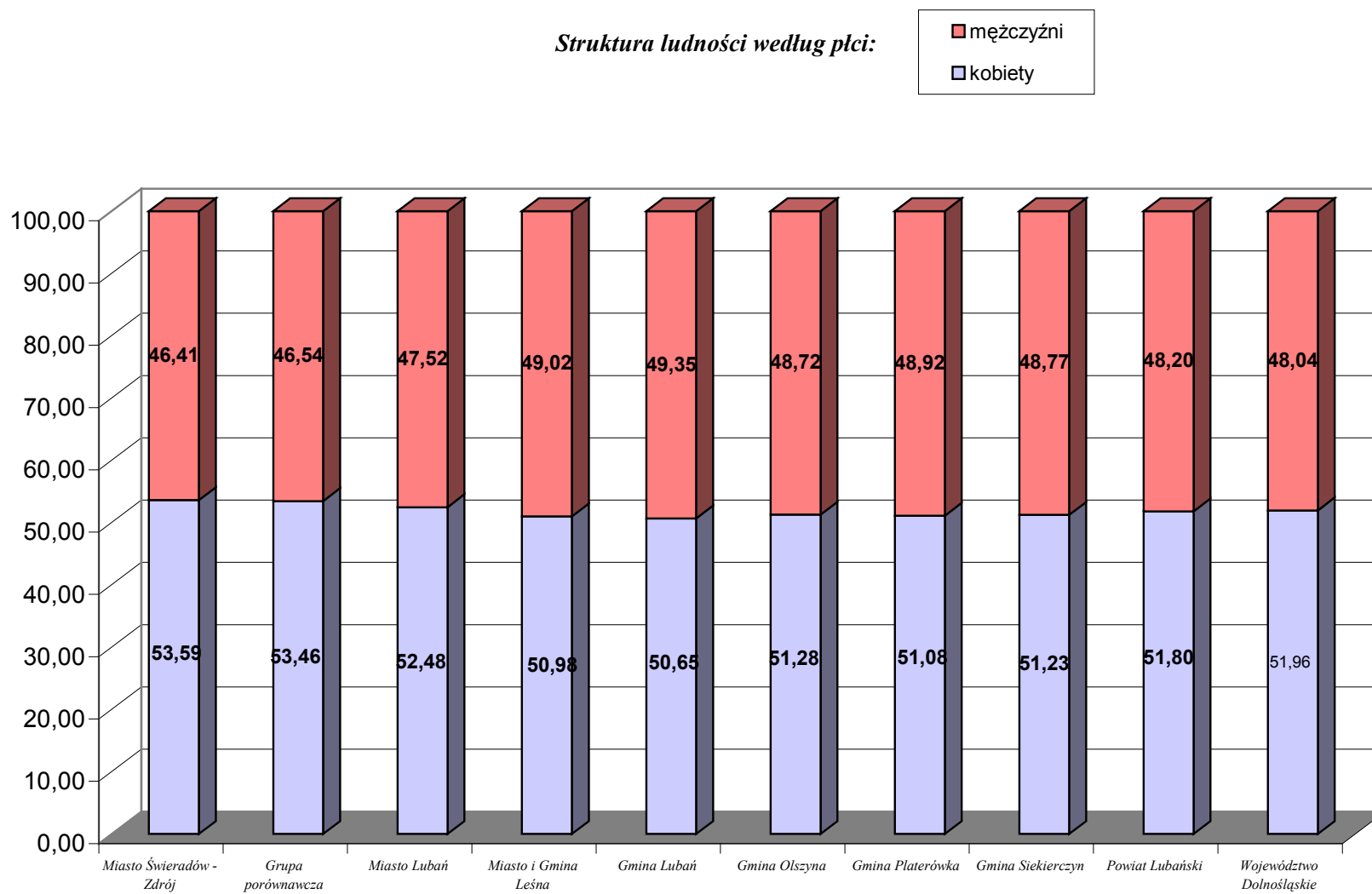

Wykres 18. Struktura procentowa użytków rolnych miasta Świeradów - Zdrój.

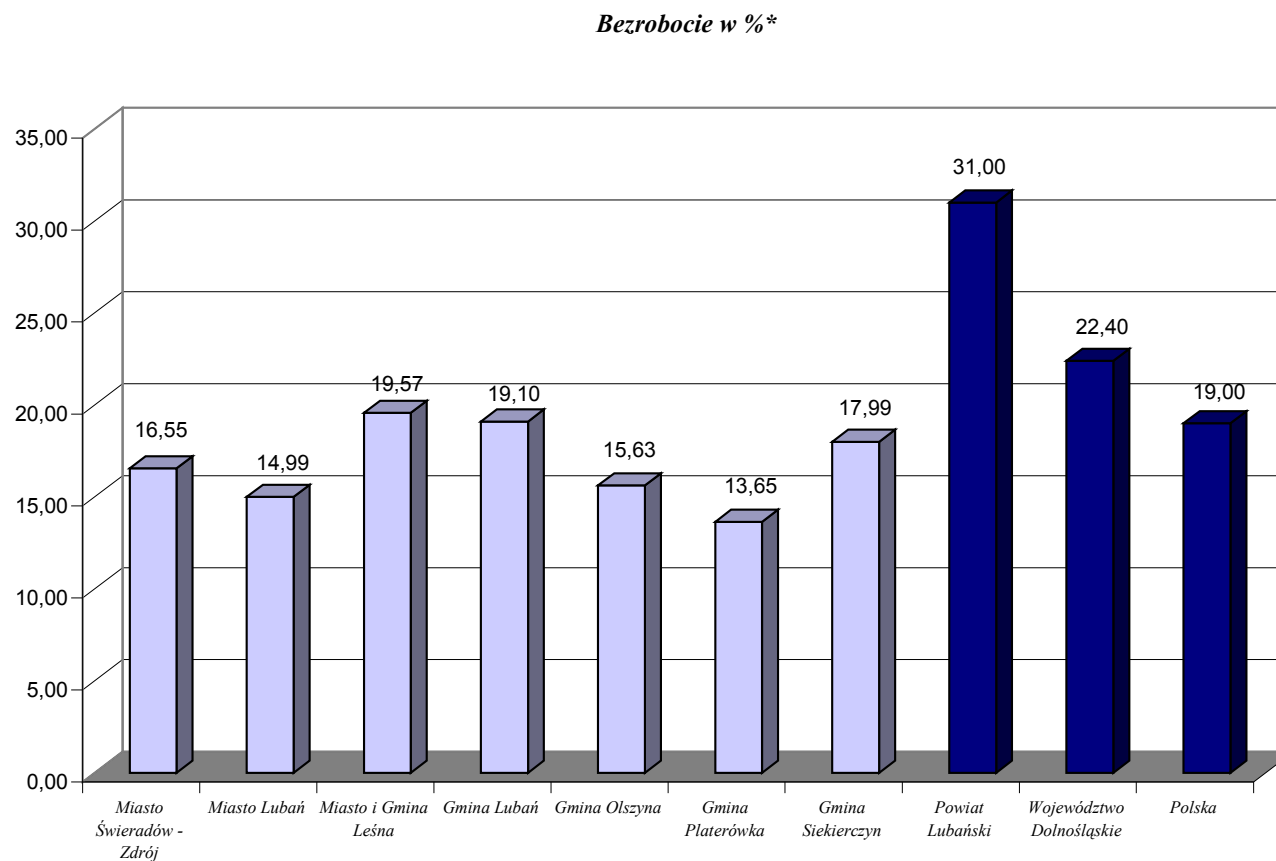
Struktura procentowa użytków rolnych miasta Świeradów - Zdrój

Wykres 19. Struktura ludności według płci.

Wykres 20. Bezrobocie w % - według stanu na 31.12.2004r.

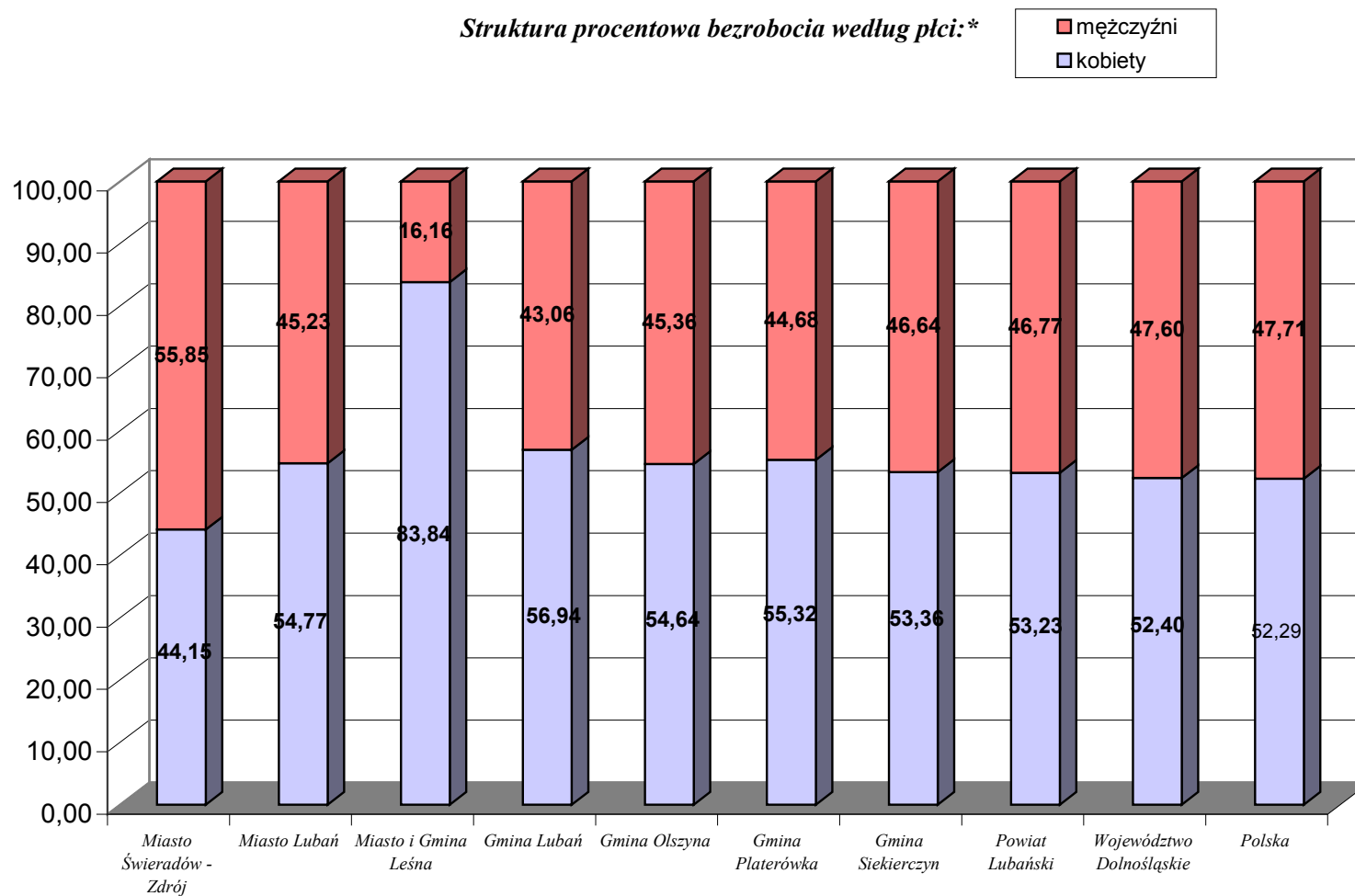

* - według stanu na 31.12.2004r.

Wskaźnik bezrobocia – wskaźnik nieoficjalny (przybliżony) liczony: procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym liczony w stosunku do poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu (z uwagi na brak danych dotyczących liczby ludności aktywnej zawodowo niemożliwe jest wyliczenie stopy bezrobocia).

Stopa bezrobocia – metodologia przyjęta przez GUS liczona: procentowy udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu.

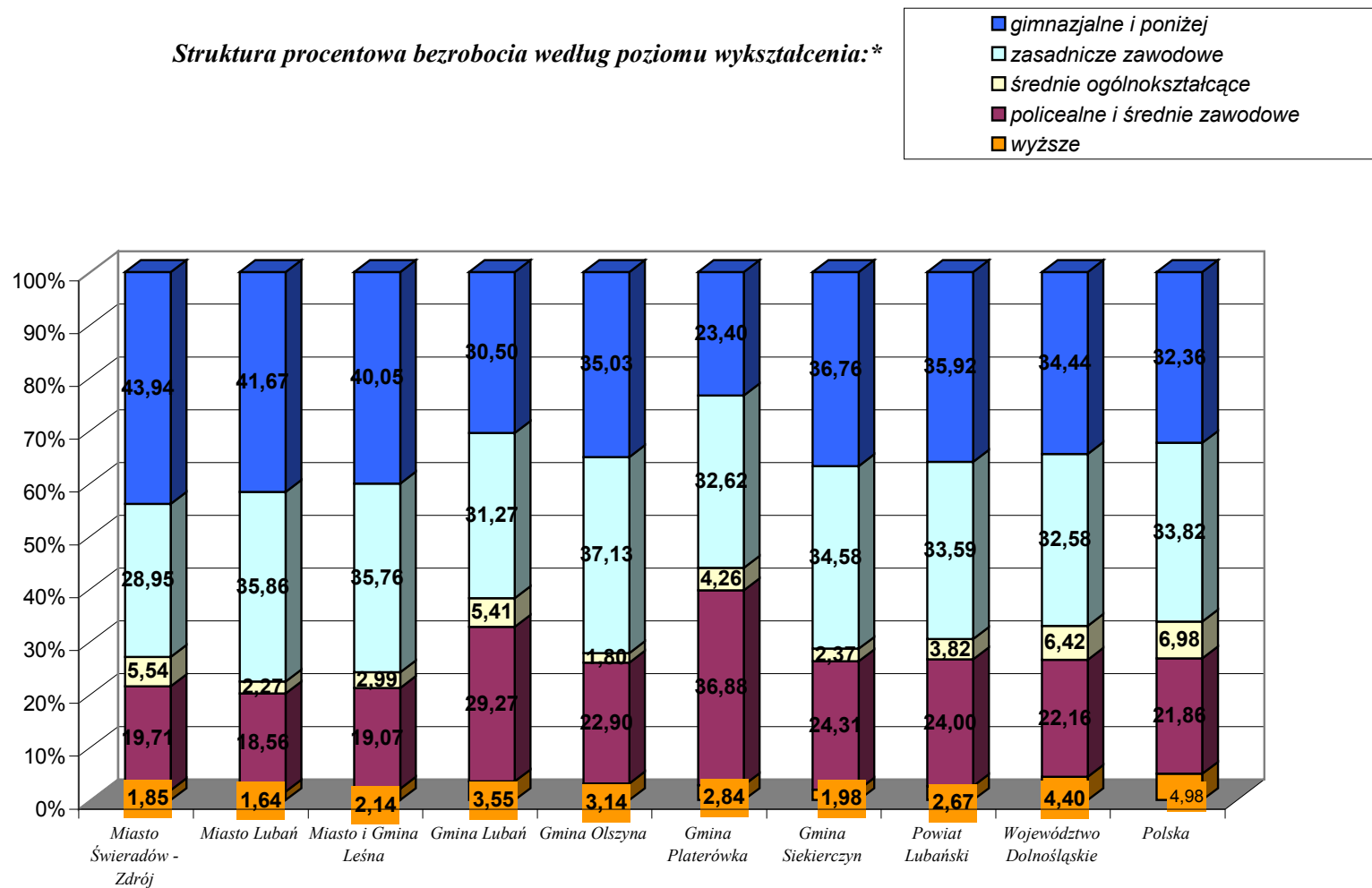
Wykres 21. Struktura procentowa bezrobocia według płci.

* - według stanu na 31.12.2004r.

Wykres 22. Struktura procentowa bezrobocia według poziomu wykształcenia.

Struktura procentowa bezrobocia według poziomu wykształcenia:*

* - według stanu na 31.12.2004r.

KOMENTARZ DO ANALIZY PORÓWNAWCZEJ

Analiza porównawcza powstała na bazie porównania podstawowych danych statystycznych w gminie Świeradów – Zdrój z tzw. grupą porównawczą.

Grupa porównawcza powstała na skutek uśrednienia danych statystycznych kilkudziesięciu gmin o podobnych parametrach, opierających się przede wszystkim na liczbie mieszkańców i dochodzie budżetu.

Dane dla grup porównawczych tworzone były w Centrum Badań Strategicznych w Warszawie.

W wielu przypadkach średnie arytmetyczne danych statystycznych tych gmin zawierają błędy statystyczne wynikające z faktu, iż w danej grupie porównawczej znajdują się gminy o szczególnie skrajnych parametrach, które nie wynikają bezpośrednio z prowadzonej polityki społeczno – gospodarczej, a np. z ich położenia (dotyczy to m.in. wysokości dochodów gminy).

W przypadku zastosowania grupy porównawczej dla miasta Świeradów – Zdrój odrzucono skrajne wskaźniki parametrów związanych z oceną dochodów i wydatków gmin.

Analiza porównawcza w przypadku Świeradowa – Zdroju w większości wypadków wskazuje na pozytywne zjawiska, jakie zachodzą w gospodarce gminy.

Niepokój natomiast budzić mogą tzw. parametry społeczne, czyli przyrost naturalny i obciążenie społeczne.

Nie mniej odpowiedź na te wszystkie wskaźniki znajduje się w celach i kierunkach działania w części strategicznej dokumentu.

8.0. ANALIZA SWOT⁸

Podczas pierwszej debaty aktualizującej strategię pracowano nad analizą zasobów wewnętrznych i analizą otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń. Przeprowadzono tzw. analizę SWOT.

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed miastem. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miasta i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miasta i które niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miasta;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miasta).

Podczas sesji, jej uczestnicy zostali poproszeni o wskazanie na najważniejsze czynniki i ich uszeregowanie wg obszarów analizy. Przeprowadzone wśród uczestników debaty badania ankietowe dały możliwość poznania miasta poprzez pryzmat ich opinii, pozwoliły dodatkowo przybliżyć i określić najważniejsze jej problemy. Ankietowani mieszkańcy odpowiadali na pytania, co – ich zdaniem – jest mocną stroną gminy, z jakimi miasto boryka się trudnościami i jak można je zwalczać, wykorzystując rysujące się szanse. Respondenci kwantyfikowali również podstawowe dziedziny życia społeczno – gospodarczego w rozbiciu na poszczególne cechy.

Wyniki ankiet były podstawą do przeprowadzenia analizy SWOT (mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń). Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się miasto, pozwala sformułować koncepcje rozwoju ekonomicznego.

---

⁸ Opracowano na podstawie oceny dokonanej przez uczestników debat strategicznych.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miasta. Wiele kwestii podnoszonych było w sposób nieomal identyczny przez kilka lub nawet kilkanaście osób, można je zatem nazwać uniwersalnymi. Wiele zaś było tak szczegółowych, iż można by je traktować jako punkt wyjścia do konstruowania już nawet nie celu, a właściwie konkretnego programu operacyjnego lub projektu.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach gminy i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach miasta ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego). Niektóre zapisy z powodu swej lakoniczności mogą wydawać się nie do końca czytelne, ale zespół redakcyjny z pełną świadomością dokonał takich właśnie rozstrzygnięć.

Analiza SWOT jest kontynuacją i podsumowaniem diagnozy stanu gminy i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

Tabela 17. Analiza SWOT – Położenie, środowisko naturalne, ekologia.

8.1. POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO NATURALNE, EKOLOGIA		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	<p>⇒ atrakcyjne położenie geograficzne – strefa przygraniczna</p> <p>⇒ dużo zieleni</p> <p>⇒ mikroklimat sprzyjający rozwojowi bazy turystycznej i hotelarskiej</p> <p>⇒ parki</p> <p>⇒ położenie u styku trzech granic</p> <p>⇒ status uzdrowiska</p> <p>⇒ walory turystyczne i lecznicze</p> <p>⇒ ochrona środowiska naturalnego</p> <p>⇒ walory krajobrazowe</p> <p>⇒ warunki klimatyczne umożliwiające pobyt kuracyjny</p> <p>⇒ czyste środowisko naturalne</p> <p>⇒ działania proekologiczne</p> <p>⇒ korzystne warunki do rozwoju turystyki</p>	<p>⇒ prawidłowo przeprowadzone granice miasta</p> <p>⇒ parki i tereny zielone w Czerniawie</p> <p>⇒ bliskość granic</p> <p>⇒ inwestycje ekologiczne w skali makro</p> <p>⇒ wzrost dbałości o środowisko przyrodnicze</p> <p>⇒ współpraca z innymi gminami w zakresie ekologii</p> <p>⇒ zainteresowanie gości walorami turystyczno – przyrodniczymi</p>

	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
NEGATYWNE	<p>⇒rozdzielenie Świeradowa na Świeradów i Czerniawę</p> <p>⇒utrzymanie czystości w mieście</p> <p>⇒niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>⇒pełne wykorzystanie walorów turystycznych gminy</p>	<p>⇒ograniczony obszar rozwoju</p> <p>⇒rozwój przemysłu – degradacja środowiska naturalnego</p> <p>⇒zanieczyszczenie środowiska w skali makro</p> <p>⇒deficyt wody</p> <p>⇒skażenia ekologiczne wód</p> <p>⇒skażenia środowiska</p> <p>⇒zmiany klimatu w skali makro</p> <p>⇒kataklizmy</p> <p>⇒przemysł bez odpowiednich zabezpieczeń proekologicznych</p> <p>⇒dalsza degradacja środowiska naturalnego w wyniku działalności człowieka bez zabezpieczenia właściwych funkcji komunalnych</p>

Tabela 18. Analiza SWOT – Społeczność, potencjał ludzki, edukacja.

8.2. SPOŁECZNOŚĆ, POTENCJAŁ LUDZKI, EDUKACJA

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	⇒duża mobilność mieszkańców ⇒duży potencjał ludzi do pracy (ludność w wieku produkcyjnym) ⇒młodzi ludzie z pomysłami ⇒zaplecze medyczne	⇒wydłużenie długości życia ⇒stworzenie nowych miejsc pracy w skali makro ⇒wzrost poziomu edukacji społeczeństwa ⇒wzrost zamożności polskiego społeczeństwa ⇒możliwości edukacyjne ⇒tworzenie miejsc pracy w innych gminach i poza granicami kraju ⇒polepszenie warunków płacowych w skali makro rozwój oświaty dostosowany do warunków UE
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
NEGATYWNE	⇒duże bezrobocie ⇒mała integracja wewnętrzna ⇒migracja ludności do innych miast ⇒ubóstwo społeczeństwa ⇒niż demograficzny ⇒brak zabezpieczenia czasu wolnego dla dzieci i młodzieży ⇒niski poziom aktywności społecznej	⇒patologie społeczne ⇒brak perspektyw dla młodzieży ⇒brak pomysłu na rozwiązanie utrzymującego się bezrobocia w skali makro ⇒zubożenie środowiska społecznego ⇒patologie społeczne w skali makro ⇒narkomania, przestępczość ⇒terroryzm ⇒wysokie obciążenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne ⇒niski przyrost naturalny ⇒starzenie się społeczeństwa ⇒zamykanie szkół ⇒zmniejszenie bezpieczeństwa obywateli ⇒brak środków na profilaktykę zdrowotną

Tabela 19. Analiza SWOT – Warunki socjalno – bytowe.

8.3. WARUNKI SOCJALNO - BYTOWE

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	⇒budownictwo indywidualne	⇒rozwój budownictwa mieszkalnego ⇒poprawa warunków życia mieszkańców ⇒dofinansowanie opieki społecznej do zadań z zakresu opieki socjalnej
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
NEGATYWNE	⇒zaplecze socjalne ⇒brak programu rewitalizacji budynki komunalne – stan techniczny ⇒niewystarczająca ilość mieszkań ⇒polityka socjalna ⇒gospodarka komunalna w zakresie budownictwa komunalnego	⇒pogarszające się warunki bytowe ludności w skali makro ⇒powiększające się różnice w dochodach ludności ⇒niekonsekwentna polityka państwa wobec terenów wiejskich

Tabela 20. Analiza SWOT – Gospodarka, rolnictwo.

8.4. GOSPODARKA, ROLNICTWO

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	<ul style="list-style-type: none"> ⇒gospodarność ⇒kreatywność w biznesie ⇒możliwość rozwoju i zagospodarowania terenów inwestycyjnych ⇒potencjał inwestycyjny gminy i inwestorów prywatnych ⇒sprzyjający klimat dla inwestorów ⇒zasoby wód mineralnych ⇒przedsiębiorczość społeczności lokalnej ⇒brak uciążliwego przemysłu ⇒środki finansowe z UE na realizację inwestycji infrastrukturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒możliwość pozyskania borowiny w górach ⇒odzyskanie terenów z gminy Mirsk przylegających do Świeradowa ⇒rozwój przemysłu ⇒rozwój sektora usług ⇒zainteresowanie inwestorów nieruchomościami ⇒rozwój ekonomiczny kraju w skali makro ⇒ułatwienia dotyczące rozwoju bazy gospodarczej ⇒zwiększone zainteresowanie inwestorów zagranicznych ⇒tworzenie nowych miejsc pracy w skali makro ⇒pozyskiwanie środków finansowych na rozwój drobnej wytwórczości ⇒kapitał zewnętrzny ⇒zachowane rynki zbytu ⇒umożliwienie rozwoju drobnej przedsiębiorczości w skali makro ⇒wzrost inwestycji w skali makro

SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<div data-bbox="190 438 219 606" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">NEGATYWNE</div> <div data-bbox="224 295 313 359">⇒</div> <p>brak możliwości rozwoju powodowany wadliwie ustalonymi granicami administracyjnymi</p> <p>⇒brak terenów pod inwestycje</p> <p>⇒gospodarcza degradacja osiedla Czerniawa</p> <p>⇒ograniczony (sztucznie) obszar rozwoju</p> <p>⇒zagospodarowanie centrum uzdrowiska</p> <p>⇒monofunkcyjność – oparcie rozwoju miasta wyłącznie na turystyce – brak alternatywy</p> <p>⇒promocja lokalnych przedsiębiorstw i produktów</p> <p>⇒czytelny system wspierania przedsiębiorczości</p>	<p>⇒napływ obcokrajowców ze wschodu</p> <p>⇒niekorzystny kurs EURO</p> <p>⇒niestabilność systemu polityczno – gospodarczego</p> <p>⇒wzrost szarej strefy gospodarki</p> <div data-bbox="1198 430 1288 494">⇒</div> <p>niestabilna sytuacja polityczna państwa</p> <p>⇒obciążenia proceduralne, podatkowe zniechęcające do podejmowania działalności</p> <p>⇒likwidacja istniejących zakładów pracy w skali makro</p> <p>⇒zasypywanie rynku lokalnego produktami z Europy Zachodniej</p> <p>⇒hipermarkety</p> <p>⇒zła sytuacja gospodarcza w kraju</p> <div data-bbox="1198 742 1288 805">⇒</div> <p>konkurencyjność innych miast</p> <p>⇒wzrost bezrobocia w sąsiednich gminach</p>

Tabela 21. Analiza SWOT – Infrastruktura techniczna i informacyjna, komunikacja.

8.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I INFORMACYJNA, KOMUNIKACJA

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	<p>⇒ dobra infrastruktura telekomunikacyjna</p> <p>⇒ infrastruktura narciarska (istniejąca)</p> <p>⇒ istniejąca infrastruktura sportowa</p>	<p>⇒ napływ środków finansowych na inwestycje</p> <p>⇒ rozwój sieci dróg</p> <p>⇒ związki międzygminne realizujące duże inwestycje</p> <p>⇒ rozwój komunikacji</p> <p>⇒ stworzenie systemu informacji inwestycyjnej</p> <p>⇒ poprawa jakości dróg w skali makro</p> <p>⇒ budowa nowej oraz modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej</p>
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
NEGATYWNE	<p>⇒ brak chodników w Czerniawie</p> <p>⇒ brak poboczy przy ul. Nadbrzeżnej</p> <p>⇒ brak uzbrojenia terenów</p> <p>⇒ gospodarka wodno – ściekowa</p> <p>⇒ infrastruktura drogowa</p> <p>⇒ infrastruktura turystyczno – sportowa</p> <p>⇒ infrastruktura wodno – kanalizacyjna</p> <p>⇒ jakość dróg</p> <p>⇒ komunikacja zewnętrzna - brak PKP</p> <p>⇒ nieuporządkowana gospodarka wodna na terenach lasów państwowych</p> <p>⇒ oczyszczalnia ścieków</p> <p>⇒ wyciągi</p> <p>⇒ zaopatrzenie w wodę</p> <p>⇒ zniszczone ulice</p> <p>⇒ komunikacja wewnętrzna</p> <p>⇒ nawierzchnie dróg</p> <p>⇒ parkingi</p> <p>⇒ stan techniczny infrastruktury drogowej</p> <p>⇒ małe środki finansowe na infrastrukturę drogową i okołodrogową</p>	<p>⇒ zły stan techniczny dróg dojazdowych</p> <p>⇒ niechęć do realizacji dużych projektów ze środków UE</p> <p>⇒ brak taniego dostępu do internetu</p> <p>⇒ niskie nakłady finansowe na drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe</p> <p>⇒ brak współdziałania w realizacji przedsięwzięć np. drogowych, komunalnych z gminami ościennymi</p> <p>⇒ wzmożony ruch samochodowy</p> <p>⇒ brak środków na inwestycje</p> <p>⇒ wzrost barier w dostępie do środków inwestycyjnych</p> <p>⇒ upadek transportu publicznego</p>

Tabela 22. Analiza SWOT – Kultura, sport i turystyka.

8.6. KULTURA, SPORT I TURYSTYKA

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	<p>⇒estetyka zabudowy hotelowej</p> <p>⇒infrastruktura hotelowa</p> <p>⇒⇒ promocja bazy hotelowo – leczniczej w krajach UE</p> <p>⇒rozwijająca się baza hotelowa</p> <p>⇒tereny umożliwiające uprawianie licznych sportów przez cały rok</p> <p>⇒wieloletnie tradycje wczasowo – uzdrowiskowe</p> <p>⇒wprowadzanie festiwalu ZB Kaczyński</p> <p>⇒zabytki architektury</p> <p>⇒charakter miasta</p> <p>⇒liczna baza gastronomiczna</p> <p>⇒rozwój agroturystyki</p>	<p>⇒rozwój bazy turystycznej w skali makro</p> <p>⇒większe środki przekazywane na promocję i turystykę</p> <p>⇒zwiększone zapotrzebowanie na usługi turystyczne i kulturalne</p> <p>⇒podniesienie poziomu usług hotelowych</p> <p>⇒rosnąca tendencja spędzania krótkich urlopów przez Polaków</p> <p>⇒wzrost zainteresowania turystyką aktywną i uzdrowiskową</p> <p>⇒zwiększenie ilości miejsc spacerowych (ścieżek rowerowych)</p> <p>⇒⇒ budowa bazy turystycznej o regionie</p> <p>⇒promocja turystyki pieszej i rowerowej</p> <p>⇒wzrost zapotrzebowania na tereny turystyczne</p> <p>⇒rozwój turystyki i usług w skali makro</p> <p>⇒⇒ napływ turystów z UE</p>

SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<div data-bbox="190 662 219 837" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">NEGATYWNE</div> <p>⇒brak bazy sportowo – rekreacyjnej (wyciągi i trasy narciarskie)</p> <p>⇒brak inwestycji sportowo – rekreacyjnych (korty tenisowe, boiska do siatkówki)</p> <p>⇒brak oznakowanie szlaków pieszych wokół Świeradowa</p> <p>⇒ niski poziom świadczonych usług poza hotelarskich</p> <p>⇒ oferta kulturalna</p> <p>⇒słaba infrastruktura paraturystyczna</p> <p>⇒brak deptaku</p> <p>⇒brak Domu Kultury</p> <p>⇒brak hali sportowej</p> <p>⇒infrastruktura rekreacyjna</p> <p>⇒ miejsca do organizowania małych imprez lokalnych</p> <p>⇒polityka proturystyczna</p> <p>⇒promocja imprez kulturalnych</p> <p>⇒brak Strategii Rozwoju Turystyki</p> <p>⇒ścieżki rowerowe</p> <p>⇒ infrastruktura do prowadzenia i organizowania działalności kulturalnej i turystycznej</p> <p>⇒mały udział ludności w życiu kulturalnym</p> <p>⇒brak miejsc aktywnego wypoczynku</p>	<p>⇒konkurencja uzdrowisk z innych regionów i krajów</p> <p>⇒inne miejscowości turystyczne</p> <p>⇒konkurencja ze strony gmin sąsiadujących</p> <p>⇒słaba promocja regionu</p> <p>⇒atrakcyjne położenie sąsiednich terenów wypoczynkowych</p> <p>⇒degradacja środowiska związana z działalnością człowieka</p> <p>⇒nie kultywowanie tradycji i zasobów kulturowych regionu</p>

Tabela 23. Analiza SWOT – Warunki wspierające rozwój gospodarczy, współpraca.

8.7. WARUNKI WSPIERAJĄCE ROZWÓJ GOSPODARCZY, WSPÓŁPRACA

	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
POZYTYWNE	<p>⇒działające organizacje pozarządowe</p> <p>⇒rozpoznawalność nazwy miasta w kraju oraz poza granicami</p> <p>⇒dobra kondycja finansowa gminy</p> <p>⇒ działalność Urzędu Miasta</p> <p>⇒korzystanie z funduszy unijnych przez gminę</p> <p>⇒liczne organizacje społeczne uczestniczące w życiu miasta</p>	<p>⇒postępująca integracja europejska</p> <p>⇒ pozyskanie funduszy z zewnątrz</p> <p>⇒ współpraca gmin</p> <p>⇒ starzenie się społeczeństwa europejskiego – rozwój turystyki zdrowotnej</p> <p>⇒obecność w UE</p> <p>⇒możliwość pozyskania środków z UE na dofinansowanie inwestycji</p> <p>⇒nawiązanie współpracy z zagranicą w celu rozszerzenia oferty turystycznej</p> <p>⇒sprzyjająca polityka UE</p> <p>⇒współpraca z miastami partnerskimi</p> <p>⇒województwo o wysokiej skuteczności i świadomości pronunijnej</p> <p>⇒większa świadomość i wiedza, otwarcie „na Europę”</p> <p>⇒współpraca z partnerami zagranicznymi w projektach kulturalnych, społecznych i inwestycyjnych</p> <p>⇒związanie się z ponadregionalnymi instytucjami dla lepszego rozwoju gminy</p> <p>⇒tworzenie warunków dla pozyskania inwestorów</p> <p>⇒nawiązanie kontaktów z gminami zagranicznymi – wymiana doświadczeń</p>

8.7. WARUNKI WSPIERAJĄCE ROZWÓJ GOSPODARCZY, WSPÓŁPRACA

NEGATYWNE	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
	<p>⇒ brak sali wystawienniczej</p> <p>⇒ przerost administracji</p> <p>⇒ słaby kontakt z mieszkańcami</p> <p>⇒ zła informacja o przedsięwzięciach gminy</p> <p>⇒ brak inicjatyw gospodarczych</p> <p>⇒ zaangażowanie społeczeństwa w życie gminy</p> <p>⇒ brak wspierania przedsiębiorców</p> <p>⇒ otoczenie biznesu</p> <p>⇒ brak dobrych instytucji gospodarczych, społecznych</p> <p>⇒ brak inwestorów z dużym kapitałem</p> <p>⇒ brak dobrych liderów</p>	<p>⇒ brak stabilizacji państwa</p> <p>⇒ brak uregulowań prawnych dotyczących uzdrowisk</p> <p>⇒ brak ustawy o gminach uzdrowiskowych</p> <p>⇒ prowadzona polityka wobec samorządów</p> <p>⇒ wejście Polski do strefy EURO</p> <p>⇒ wysokie podatki pośrednie i bezpośrednie</p> <p>⇒ niestabilny system prawny</p> <p>⇒ obciążenie gmin coraz większą liczbą zadań bez dodatkowych środków z budżetu państwa</p> <p>⇒ brak współpracy ponad gminnej, ponad powiatowej i ponad regionalnej</p> <p>⇒ brak komunikacji samorządów</p> <p>⇒ niezrozumienie problemów gminy przez województwo</p> <p>⇒ brak synchronizacji planistycznej na wszystkich szczeblach</p> <p>⇒ bałagan organizacyjny w strukturach i kompetencjach organów władzy</p> <p>⇒ konkurencyjność innych gmin, np. w przyciąganiu inwestorów</p> <p>⇒ trudności w pozyskiwaniu środków na rozwój gminy</p> <p>⇒ niedofinansowanie małych i średnich przedsiębiorstw</p> <p>⇒ zła sytuacja makroekonomiczna kraju związana z finansami publicznymi</p> <p>⇒ korupcja</p>

9.0. MISJA⁹

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel miasta, jego „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miasta, dla którego została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju miasta poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz miasta Świeradów - Zdrój w perspektywie 10 lat. Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów strategii. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych strategią.

Misja dla miasta Świeradów - Zdrój wypracowana została wspólnie z uczestnikami debat. Jest opisem wizji miasta oraz głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. W trakcie drugiej debaty strategicznej uczestnicy odpowiadali na pytania, w czym gmina chce być atrakcyjna, dla kogo chce być atrakcyjna i z czego wynika jej wyjątkowość (czyż różni się od innych) oraz określali czynniki szczególnie atrakcyjne dla mieszkańców.

Misja wyraźnie określa charakter miasta i wskazuje jego atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe miasta, które wypracowano wspólnie na debacie, wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "gospodarka" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura" oraz dotyczyć będzie również samych mieszkańców.

W dalszej części strategii przedstawiono cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (ekologia, gospodarka, infrastruktura, przestrzeń, społeczność).

---

⁹ Treść misji wypracowana została podczas debaty strategicznej.

UZDROWISKO ŚWIERADÓW - ZDRÓJ

OBSZAR ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU EUROREGIONU NYSA
O CHARAKTERZE TURYSTYCZNYM
Z DOBRĄ INFRASTRUKTURĄ
SPRZYJAJĄCĄ ROZWOJOWI MAŁEJ
I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.
GMINA PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM
I INWESTOROM, Z DOBRĄ OFERTĄ
TURYSTYKI POBYTOWEJ
I WEEKENDOWEJ SKIEROWANEJ
DO MIESZKAŃCÓW AGLOMERACJI,
OPARTA NA TURYSTYCE, ZASOBACH
WÓD TERMALNYCH I PEŁNEJ
DOSTĘPNOŚCI DO TERENÓW
REKREACYJNYCH MIASTA I OBSZARU
PRZYGRANICZNEGO.
BEZPIECZNY SAMORZĄD
ZAPEWNIAJĄCY KOMFORT ŻYCIA
I WYPOCZYNKU JEJ MIESZKAŃCOM.

10.0. DIAGNOZA STANU

Diagnoza zawiera informacje o uwarunkowaniach gospodarczych, przestrzennych, ekologicznych i demograficznych, analizy społeczne i ekonomiczne, na podstawie których sformułowano wnioski będące punktem wyjścia do zdefiniowania głównych kierunków strategii stanowiących treść niniejszego dokumentu.

Wyszczególniono w niej najważniejsze cechy poszczególnych obszarów przyjętych do oceny oraz określenia celów i kierunków działania w procesie debat strategicznych.

Diagnoza Stanu jest syntezą wyników debat strategicznych, analizy porównawczej i Raportu o stanie miasta.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do miasta jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w województwie.

Poszczególnym wnioskowi przyporządkowano znaczenie:

- wartość pozytywna dla rozwoju miasta,
- wartość obecnie o niewielkim znaczeniu dla rozwoju miasta,
- wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego miasta Świeradów
- Źródł.

Ocenę potencjału wewnętrznego dokonano metodą analizy SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

PRZESTRZEŃ

Tabela 24. Diagnoza stanu – obszar Przestrzeń.

WARTOŚĆ POZYTYWNA
Góry Izerskie
charakter turystyczny (obszary turystyczne)
obszary o walorach krajobrazowych
obszary leśne
obszary przyrzeczne
obszar przygraniczny
WARTOŚĆ O NIEWIELKIM ZNACZENIU
gęstość zaludnienia
struktura procentowa gruntów
stopień zalesienia
WARTOŚĆ NEGATYWNA
nierozwinięte obszary pod względem infrastruktury
Obszar wyznaczony granicami powiatu lubańskiego

OCHRONA ŚRODOWISKA (EKOLOGIA)

Tabela 25. Diagnoza stanu – obszar Ochrona środowiska (ekologia).

WARTOŚĆ POZYTYWNA
ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii
zasoby wody pitnej
oczyszczanie ścieków
wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska
tereny przyrodnicze – prawnie i zwyczajowo chronione
WARTOŚĆ O NIEWIELKIM ZNACZENIU
sieć kanalizacyjna
czystość wód
ochrona powietrza
świadomość ekologiczna mieszkańców
WARTOŚĆ NEGATYWNA
obszary o nieuregulowanej gospodarce odpadami
melioracja
niska emisja

SPOŁECZNOŚĆ

Tabela 26. Diagnoza stanu – obszar Społeczność.

WARTOŚĆ POZYTYWNA
młoda społeczność
oferta edukacyjna
wydatki na oświatę
grupy wiekowe
WARTOŚĆ O NIEWIELKIM ZNACZENIU
działania w zakresie przekwalifikowania zawodowego
obszary depresji społecznej
nakłady na opiekę zdrowotną i społeczną
udział ludności z wyższym wykształceniem
bezrobotni absolwenci
struktura ludności
przyrost naturalny
stopień integracji społeczności lokalnej
organizacje pozarządowe
WARTOŚĆ NEGATYWNA
stopa bezrobocia
obciążenie społeczne
saldo migracji
ludność w wieku poprodukcyjnym
przyrost naturalny

INFRASTRUKTURA

Tabela 27. Diagnoza stanu – obszar Infrastruktura.

WARTOŚĆ POZYTYWNA
stan techniczny sieci telefonii przewodowej
stan techniczny przesyłowych sieci energetycznych
rozwój sieci telefonii przewodowej
infrastruktura turystyczna
dostęp do Internetu
WARTOŚĆ O NIEWIELKIM ZNACZENIU
infrastruktura rekreacyjna
infrastruktura oświatowa
infrastruktura sportowa
sieć wodociągowa
WARTOŚĆ NEGATYWNA
stan dróg
infrastruktura okołobiznesowa
sieć kanalizacyjna

GOSPODARKA

Tabela 28. Diagnoza stanu – obszar Gospodarka.

WARTOŚĆ POZYTYWNA
wykształcenie się procesów rozwojowych w sektorze prywatnym
procesy prywatyzacyjne
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych
liczba spółek z kapitałem zagranicznym
struktura dochodów
dotacje celowe
wydatki ogółem na mieszkańca
WARTOŚĆ O NIEWIELKIM ZNACZENIU
niskie koszty pracy
samodzielność budżetu
dochód budżetu gminy na 1 mieszkańca
wydatki na opiekę zdrowotną
wydatki inwestycyjne
WARTOŚĆ NEGATYWNA
struktury wspierające rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
dochód własny

11.0. PRIORYTETY

Cały obszar społeczno-gospodarczy podzielono na umowne **pięć obszarów: ekologię, gospodarkę, infrastrukturę, przestrzeń, społeczność.**

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy priorytety, bez których dany obszar życia społeczno-gospodarczego nie ma możliwości dalszego rozwoju.

Jednocześnie wskazano na trzy cele pierwszorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze.

Dodatkowo wskazano na cele drugorzędne, które wspierają rozwój, a czas ich realizacji jest zdeterminowany przez wielość środków budżetowych, wielkość dotacji i napływającego kapitału zewnętrznego i rosnącej siły inwestycyjnej lokalnych podmiotów gospodarczych.

Na podstawie takich zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.

EKOLOGIA

Priorytetem w obszarze ekologii są działania w kierunku zwiększenia ochrony środowiska naturalnego, m.in. poprzez stworzenie warunków do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Kolejnym priorytetem są działania dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.

GOSPODARKA

Działania w kierunku napływu inwestorów z zewnątrz oraz wykorzystania walorów uzdrowiskowych dla rozwoju gminy są priorytetami w obszarze gospodarki.

Działania te winny być wspierane budową i modernizacją infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu.

INFRASTRUKTURA

Infrastrukturalne priorytety mają na celu polepszenie stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej wraz z poprawą stanu infrastruktury drogowej.

Kolejny priorytet zmierza w kierunku zachowania dziedzictwa kulturowego miasta.

PRZESTRZEŃ

Podjęcie działań w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście, jak również w kierunku zmodernizowania układu komunikacyjnego prowadzącego do miasta są priorytetami w obszarze przestrzeni.

Działania te winny być wspierane promowaniem walorów przyrodniczych i tworzeniem zorganizowanych obszarów dla wypoczynku i rekreacji.

SPOŁECZNOŚĆ

Priorytetem w tym obszarze są działania w kierunku zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży oraz w kierunku podniesienia jakości i zmiany systemu kształcenia na różnych poziomach.

Działania te winny być wspierane bezpieczeństwem publicznym na terenie miasta.

12.0. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania miasta, jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność miasta Świeradów - Zdrój koncentrować będzie się na pięciu obszarach:

- **EKOLOGII,**
- **GOSPODARCE,**
- **INFRASTRUKTURZE,**
- **PRZESTRZENI,**
- **SPOŁECZNOŚCI.**

Tablica celów w poszczególnych obszarach (ekologia, gospodarka, infrastruktura, przestrzeń i społeczność) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele, wypełniając okres realizacji misji do roku 2015.

Priorytety - w każdym z tych obszarów (trzy cele) to takie cele, bez których utrzymanie obecnego status quo (rozwoju danego obszaru) nie jest możliwe.

Cele pierwszorzędne to cele, które w skrócie można określić jako cele prorozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru).

Cele drugorzędne to cele, które są ważne dla danego obszaru, ale czas i tempo realizacji tych celów zależy od uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych możliwości finansowania (cele rezerwowe).

Kierunki działania zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej każdego z celów w układzie tabelarycznym.

Jednocześnie zhierarchizowane cele i kierunki działania staną się podstawą do wyboru, zhierarchizowania celów w wybranym wariantcie rozwoju.

Tabela 29. Cele i kierunki działania – obszar *EKOLOGIA*.

12.1. EKOLOGIA								
Priorytety								
<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia ochrony środowiska naturalnego.</i>			<i>Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</i>			<i>Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Opracowanie programu ochrony środowiska.	Wdrożenie programu gospodarki odpadami.	Budowa oczyszczalni ścieków.	Ulgi w podatkach dla inwestorów realizujących zadania oparte na energii odnawialnej.	Rzeka Kwisa – źródło energii odnawialnej (projekt).	Wskazania lokalizacyjne na etapie planowania przestrzennego dla lokalizacji pozyskiwania energii wiatrowej.	Lokalny Program Rewitalizacji.	Rewitalizacja parków.	Promocja obiektów jako atrakcji turystycznych.
Cele pierwszorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych.</i>			<i>Lepiej wykorzystać walory klimatyczne gminy.</i>			<i>Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Zintegrowany system szlaków turystycznych.	Likwidacja źródeł niskiej emisji.	Tworzyć enklawy zamknięcia dla ruchu pojazdów mechanicznych.	Promocja leczenia klimatem.	Uruchomienie wyciągów.	Tworzenie deptaków (traktów spacerowych) po wyłączeniu ulic z ruchu.	Ścieżki zdrowia, punkty widokowe.	Promocja Pogórza i uzdrowiska.	Strategia międzynarodowego marketingu Świeradowa jako uzdrowiska.
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku zmniejszenia wysokich kosztów ekologicznych nośników energii.</i>			<i>Zwiększyć nakłady na promocję wód termalnych.</i>			<i>Edukacja ekologiczna.</i>		

Tabela 30. Cele i kierunki działania – obszar *GOSPODARKA*.

12.2. GOSPODARKA

Priorytety								
<i>Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu.</i>			<i>Wykorzystać walory uzdrowiskowe dla rozwoju gminy.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku napływu nowych inwestorów.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Tereny inwestycyjne – Czerniawa.	Oczyszczalnia ścieków i kanalizacja.	Wyciągi narciarskie i inne urządzenia dla sportów zimowych.	Promocja gminy w kraju i za granicą.	Promocja działalności gospodarczej opartej o zasoby naturalne.	Marketing walorów uzdrowiskowych wspólnie z gminami uzdrowiskowymi.	Oferta inwestycyjna (uzbrojone tereny inwestycyjne + trwały system podatków lokalnych).	Nowe lokalizacje pod budownictwo mieszkaniowe.	Izerskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości.
Cele pierwszorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku budowy szlaków turystycznych.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rozwoju współpracy pomiędzy władzami miasta, a podmiotami gospodarczymi.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Zwiększenie ilości imprez kulturalnych opartych na współpracy z gminami transgranicznymi.	Aktywna współpraca gminy z biurami turystycznymi w Czechach i w Niemczech.	Euroregion (zwiększenie aktywności).	Zintegrowany system ścieżek rowerowych na terenie gminy.	Edukacyjne ścieżki przyrodnicze + przewodnik.	Trakty spacerowe, narciarskie – wyznaczanie tras.	Wieloletni Plan Inwestycyjny miasta do roku 2013.	Sformalizowany i jednoznaczny sposób składania wniosków przedsięwzięć opartych na PPP*.	Cykliczne spotkania. Forum gospodarcze jako forma projektów PPP.
Cele drugorzędne								
<i>Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</i>			<i>Zwiększyć ofertę turystyczną miasta (nowe produkty).</i>			<i>Podjąć działania w kierunku lepszego wykorzystania funduszy strukturalnych U.E.</i>		

* PPP – Partnerstwo Publiczno - Prywatne

Tabela 31. Cele i kierunki działania – obszar INFRASTRUKTURA.

12.3. INFRASTRUKTURA								
PRIORYTETY								
<i>Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku poprawy stanu infrastruktury drogowej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku zachowania dziedzictwa kulturowego miasta.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.	Budowa sieci wodociągowej – wodociągi grupowe.	Czarniawa (wodociągowa- nie, kanalizacja).	Remonty dróg gminnych. Poprawa stanu nawierzchni.	Drogi powiatowe.	Remont ciągu ul. Zdrojowej – Piłsudskiego – Sienkiewicza.	Rewitalizacja obiektów – edukacja.	Dolny Świeradów – remont budynków komunalnych.	Oferta w Czarcim Młynie, rewitalizacja parków.
CELE PIERWSZORZĘDNE								
<i>Podjąć działania w kierunku rozwoju budownictwa mieszkaniowego.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju infrastruktury hotelarskiej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Realizacja programu budownictwa mieszkalnego.	Nowe tereny – oferta gminy dla budownictwa indywidualnego.	Budowa mieszkań socjalnych.	Tania baza noclegowa.	Agroturystyka w Czarniawie.	Obiekt hotelowy o wysokim standardzie.	Zagospodarowanie dawnego ogrodu Piotrowskiego.	Kino, Muszla koncertowa.	Budowa kolei gondolowej lub linowej.
<i>Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju infrastruktury turystycznej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rewitalizacji przedmieścia (ul. Nadbrzeżna; 11-go Listopada; Czarniawa).</i>			<i>Podjąć działania w kierunku poprawy estetyki obiektów hotelowych znajdujących się na terenie miasta.</i>		

Tabela 32. Cele i kierunki działania – obszar PRZESTRZEŃ.

12.4. PRZESTRZEŃ

Priorytety								
<i>Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście.</i>			<i>Promować walory przyrodnicze miasta i tworzyć zorganizowane obszary dla wypoczynku i rekreacji.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku zmodernizowania układu komunikacyjnego prowadzącego do miasta.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Poprawa sieci komunikacji masowej wewnętrznej i zewnętrznej.	Zwiększenie przepustowości dróg dojazdowych do miasta.	Wylączenie centrum miasta z ruchu samochodowego.	Zagospodarowanie górnego parku zdrojowego.	Budowa infrastruktury okołoturystycznej.	LOT* – narzędzie promocji i inicjowania projektów turystycznych.	Remont dróg wojewódzkich.	Modernizacja dróg powiatowych – stan nawierzchni – poszerzenie pasa drogowego.	Opracowanie programu modernizacji zewnętrznego układu komunikacyjnego dla m. Świeradów - Zdrój.
Cele pierwszorzędne								
<i>Kontynuowanie działań w kierunku zmiany granic gminy i przynależności do powiatu.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku zagospodarowania gospodarczego i turystycznego tzw. „Dolnego Świeradowa” i obszaru „Zakwisia”.</i>			<i>Podjąć działania zmierzające do realizacji wspólnych zadań w zakresie turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego z miastami o podobnej funkcji.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Odzyskanie dostępu do Gór Izerskich.	Powiat jeleniogórski – współpraca gospodarcza.	Związek gmin w obszarach rzeczywistej współpracy gospodarczej.	„Zakwisie” – remont nieruchomości i renowacja terenów zielonych.	Tanie działki budowlane.	Dolny Świeradów – Centrum usługowo – handlowe.	Związek celowy gmin Karpacz, Szklarska Poręba, Cieplice, Świeradów - Zdrój.	Wspólna promocja potencjału turystycznego.	Budowa wspólnych (w ramach kilku miast) Programów Operacyjnych.
<i>Podjąć działania w kierunku lepszego wykorzystania przygranicznego położenia (Niemcy, Czechy).</i>			<i>Podjąć działania zmierzające do zagospodarowania (odtworzenie elektrowni wodnych) i turystycznego wykorzystania rzeki Kwisy.</i>			<i>Promować Świeradów w przestrzeni Gór Izerskich.</i>		

* - LOT – Lokalna Organizacja Turystyczna

Tabela 33. Cele i kierunki działania – obszar SPOŁECZNOŚĆ.

12.5. SPOŁECZNOŚĆ

PRIORYTETY								
<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku podniesienia jakości i zmiany systemu kształcenia na różnych poziomach.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Zajęcia pozalekcyjne – „otwarta szkoła”.	Inicjowanie i wspieranie aktywności twórczej.	Hala widowiskowo – sportowa.	System monitoringu miasta.	Straż miejska – program współpracy z policją.	System prewencji.	Kadra – podniesienie kwalifikacji.	Budowanie struktur szkolnictwa ponadgimnazjalnego.	System edukacji pozaszkolnej na bazie istniejących obiektów oświatowych.
CELE PIERWSZORZĘDNE								
<i>Podjąć działania w kierunku zmniejszenia migracji ludności.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku likwidacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia poziomu znajomości języków obcych.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Tworzenie nowych miejsc pracy ukierunkowane na lokalne zasoby ludzkie.	Szkolnictwo ponadgimnazjalne ukierunkowane pod potrzeby rynku pracy.	Budownictwo komunalne.	Monitoring i przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym powstającym na skutek trwałego bezrobocia.	Doradztwo w tworzeniu MSP*.	Działania w kierunku likwidacji „szarej strefy”.	Zajęcia pozaszkolne na bazie placówek oświatowych dla młodzieży.	Szkoła językowa dla dorosłych.	Wymiany zagraniczne różnych grup lokalnej społeczności w ramach Euroregionu.
CELE DRUGORZĘDNE								
<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia integracji i poczucia wspólnoty lokalnej społeczności.</i>			<i>Wspierać przedsiębiorczość społeczności lokalnej.</i>			<i>Zwiększyć dostępność mieszkańców do specjalistycznych usług medycznych.</i>		

* - MSP – Małe i Średnie Przedsiębiorstwa

13.0. WYBRANY WARIANT ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

- PRIORYTETY**
- CELE PIERWSZORZĘDNE**
- CELE DRUGORZĘDNE**

(PO KOREKTACH EKSPERCKICH)

13.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU

W poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego (gospodarka, przestrzeń, ekologia, infrastruktura, społeczność) wskazano 45 celów, które są podstawą prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Świeradów - Zdrój. Cele te wypełniają realizację przyjętej misji do roku 2015.

Spośród wszystkich dotąd sformułowanych celów przy określaniu wariantu posłużono się czternastoma celami wybranymi jako najważniejsze bez względu na to, do jakiego wcześniej obszaru zostały zakwalifikowane.

Dwa najważniejsze z tych czternastu celów określono mianem **priorytetu** dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

Celom tym przypisano **50%** środków **potencjału inwestycyjnego*** Miasta Świeradów - Zdrój.

Kolejne cztery cele określono mianem **celów pierwszorzędnych**, dla których realizacji przeznacza się **35%** tegoż potencjału.

Dla wskazanych niżej ośmiu **celów drugorzędnych** przeznaczono **15%** tzw. potencjału inwestycyjnego.

Każdemu celowi w wybranym wariantcie rozwoju przypisano jeden z czterech charakterów odpowiadających skutkom, jakie będzie wywoływała pełna realizacja tego celu.

Zidentyfikowano cztery możliwe charakterystyczne skutki oddziaływania tj. prospołeczny, prokonkurencyjny, proedukacyjny i proinnowacyjny.

Wybrany wariant rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta Świeradów - Zdrój dzielący się na dwa priorytety, cztery cele pierwszorzędne oraz osiem celów drugorzędnych (schemat wybranego wariantu przedstawia tabela nr 34) można określić jako wariant o charakterze prokonkurencyjno – prospołecznym, o czym świadczą dwa główne priorytety.

Wariant ten w sferze celów pierwszorzędnych i drugorzędnych akcentuje potrzebę konkurencyjnego działania wspieranego elementami innowacyjności.

Wybrany wariant rozwoju ma za zadanie zhierarchizowanie celów i jest podstawą podziału środków potencjału inwestycyjnego w Planie Rozwoju Lokalnego Miasta Świeradów - Zdrój na lata 2005 – 2006 oraz na następny okres przyjętego budżetu Unii Europejskiej podziału Funduszy Strukturalnych UE do roku 2013.

---

* przez pojęcie "potencjał inwestycyjny" określa się wszystkie środki finansowe wpływające do gminy (budżet gminy, dotacje, subwencje, darowizny, kapitał prywatny), poprzez które realizuje się programy operacyjne i projekty wypełniające założenia strategii

WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIASTA ŚWIERADÓW - ZDRÓJ

Tabela 34. Wybrany wariant rozwoju.

PRIORYTETY	Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy.		Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.	
	Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście.	Podjąć działania w kierunku budownictwa mieszkaniowego.	Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie.
PIERWSZORZĘDNECELE	Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.	Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.	Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej.	
	Podjąć działania w kierunku zmodernizowania układu komunikacyjnego prowadzącego do miasta.	Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu.	Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.	
	Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych.		Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.	
DRUGORZĘDNECELE				

14.0. PRIORYTETY – CELE STRATEGICZNE PIERWSZORZĘDNE I DRUGORZĘDNE WRAZ Z KIERUNKAMI DZIAŁANIA

Wybrany wariant rozwoju obejmuje czternaście celów utworzonych na podstawie wcześniej zidentyfikowanych celów w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego Miasta Świeradów - Zdrój. Poszczególnym zidentyfikowanym w wybranym wariantcie celom przypisano kierunki działań.

PRIORYTET I.

Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy.

Opis kierunków działań:

1. Remonty dróg gminnych. Poprawa stanu nawierzchni.
2. Drogi powiatowe.
3. Remont ciągu ul. Zdrojowej – Piłsudskiego – Sienkiewicza.

PRIORYTET II.

Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

Opis kierunków działań:

1. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.
2. Budowa sieci wodociągowej – wodociągi grupowe.
3. Czerniawa (wodociągowanie, kanalizacja).

CEL PIERWSZORZĘDNY I.

Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Opis kierunków działań:

1. Ulgi w podatkach dla inwestorów realizujących zadania oparte na energii odnawialnej.
2. Rzeka Kwisa – źródło energii odnawialnej (projekt).
3. Wskazanie lokalizacyjne na etapie planowania przestrzennego dla lokalizacji pozyskiwania energii wiatrowej.

CEL PIERWSZORZĘDNY II.

Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście.

Opis kierunków działań:

1. Poprawa sieci komunikacji masowej wewnętrznej i zewnętrznej.
2. Zwiększenie przepustowości dróg dojazdu do miasta.
3. Wyłączenie centrum miasta z ruchu samochodowego.

CEL PIERWSZORZĘDNY III.

Podjąć działania w kierunku budownictwa mieszkaniowego.

Opis kierunków działań:

1. Realizacja programu budownictwa mieszkalnego.
2. Nowe tereny – oferta gminy dla budownictwa indywidualnego.
3. Budowa mieszkań socjalnych.

CEL PIERWSZORZĘDNY IV.

Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie.

Opis kierunków działań:

1. Zagospodarowanie dawnego Ogrodu Piotrowskiego.
2. Kino, Muszla koncertowa.
3. Budowa kolei gondolowej lub linowej.

CEL DRUGORZĘDNY I.

Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.

Opis kierunków działań:

1. Ścieżki zdrowia, punkty widokowe.
2. Promocja Pogórza i uzdrowiska.
3. Strategia międzynarodowego marketingu Świeradowa jako uzdrowiska.

CEL DRUGORZĘDNY II.

Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.

Opis kierunków działań:

1. Lokalny Program Rewitalizacji.
2. Rewitalizacja parków.
3. Promocja obiektów jako atrakcji turystycznych.

CEL DRUGORZĘDNY III.

Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej.

Opis kierunków działań:

1. Zwiększenie ilości imprez kulturalnych opartych na współpracy z gminami transgranicznymi.
2. Aktywna współpraca gminy z biurami turystycznymi w Czechach i w Niemczech.
3. Euroregion (zwiększenie aktywności).

CEL DRUGORZĘDNY IV.

Podjąć działania w kierunku poprawy układu komunikacyjnego w mieście.

Opis kierunków działań:

1. Remont dróg wojewódzkich.
2. Modernizacja dróg powiatowych – stan nawierzchni – poszerzenie pasa drogowego.
3. Opracowanie programu modernizacji zewnętrznego układu komunikacyjnego dla m. Świeradów - Zdrój.

CEL DRUGORZĘDNY V.

Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu.

Opis kierunków działań:

1. Tereny inwestycyjne – Czerniawa.
2. Oczyszczalnia ścieków i kanalizacja.
3. Wyciągi narciarskie i inne urządzenia dla sportów zimowych.

CEL DRUGORZĘDNY VI.

Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.

Opis kierunków działań:

1. Monitoring i przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym powstającym na wskutek trwałego bezrobocia.
2. Doradztwo w tworzeniu MSP.
3. Działania w kierunku likwidacji „szarej strefy”.

CEL DRUGORZĘDNY VII.

Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych.

Opis kierunków działań:

1. Zintegrowany system szlaków turystycznych.
2. Likwidacja źródeł niskiej emisji.
3. Tworzyć enklawy zamknięcia dla ruchu pojazdów mechanicznych.

CEL DRUGORZĘDNY VIII.

Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.

Opis kierunków działań:

1. System monitoringu miasta.
2. Straż miejska – program współpracy z policją.
3. System prewencji.

15.0. POWIĄZANIE STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA TERENIE POWIATU LUBAŃSKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Podstawą określenia powiązań i spójności dokumentu pod nazwą Strategia Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój na lata 2005-2015 jest zaktualizowany dokument Strategii Rozwoju Powiatu Lubańskiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego przyjęty uchwałą przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w dniu 15 grudnia 2000 roku.

Wybrany wariant rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój na lata 2005-2015 jest wariant omówiony w rozdziale nr 13.0.

POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI NA TERENIE POWIATU LUBAŃSKIEGO

PRIORYTETY – POWIĄZANIE:

Pierwszy z priorytetów miasta Świeradów - Zdrój pn. **„Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy”** odzwierciedlony został w celach strategicznych powiatu lubańskiego pn. *„DOBRY WIZERUNEK POWIATU” I „ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ” – cele operacyjne „Dostosowanie układu komunikacyjnego do funkcji tranzytowej”, „Wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości turystycznych i uzdrowiskowych”*.

Drugi priorytet miasta pn. **„Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej”** znajduje swoje odzwierciedlenie w celach strategicznych powiatu lubańskiego pn. *„WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW”, „WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA NATURALNEGO” ORAZ „WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ TERENÓW WIEJSKICH” - cele operacyjne „Dostosowanie układu komunikacyjnego do funkcji tranzytowej” oraz „Powszechność korzystania z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i telefonii komórkowej”*.

CELE PIERWSZORZĘDNE – POWIĄZANIE:

Pierwszy z celów pierwszorzędnych **„Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii”** odzwierciedlony został w celach strategicznych powiatu pn. *„WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW” ORAZ „WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA NATURALNEGO” – cel operacyjny „Likwidacja zagrożeń ekologicznych i wykorzystywanie alternatywnych źródeł pozyskiwania energii”*.

Drugi z celów pierwszorzędnych miasta Świeradów - Zdrój pn. **„Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście”** przyporządkować należy do celu strategicznego powiatu lubańskiego pn. *„DOBRY WIZERUNEK POWIATU” ORAZ „ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ” - cele operacyjne „Dostosowanie układu komunikacyjnego do funkcji tranzytowej”, „Wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości turystycznych i uzdrowiskowych”*.

Kolejny cel pn. **„Podjąć działania w kierunku budownictwa mieszkaniowego”** ma swoje potwierdzenie w celu strategicznym powiatu pn. *„WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW” – cel operacyjny „Rozwój budownictwa mieszkaniowego”*.

Ostatni z celów pierwszorzędnych Świeradowa – Zdroju **„Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie”** wkomponowuje się w cel strategiczny pn. *„ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ” – cel operacyjny „Rozwój infrastruktury i zakresu usług dla turystów i kuracjuszy”*.

CELE DRUGORZĘDNE – POWIĄZANIE:

Cel drugorzędny miasta Świeradów - Zdrój pn. **„Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta”** powiązany jest z celami strategicznymi pn. *„DOBRY WIZERUNEK POWIATU” ORAZ „ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ”* – cel operacyjny *„Wzrost atrakcyjności usług turystycznych i uzdrowiskowych poprzez promocję i marketing”*.

Kolejny cel pn. **„Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego”** został wkomponowany w cele powiatu *„DOBRY WIZERUNEK POWIATU”, „ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ”* – cel operacyjny *„Wzrost atrakcyjności usług turystycznych i uzdrowiskowych poprzez promocję i marketing”*.

Cel drugorzędny pn. **„Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej”** powiązany jest z celem strategicznym pn. *„DOBRY WIZERUNEK POWIATU” ORAZ „ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ”* – cel operacyjny *„Wzrost atrakcyjności usług turystycznych i uzdrowiskowych poprzez promocję i marketing”*.

Kolejny cel miasta Świeradów – Zdrój pn. **„Podjąć działania w kierunku zmodernizowania układu komunikacyjnego prowadzącego do miasta”** przyporządkować należy do celu strategicznego powiatu lubańskiego pn. *„DOBRY WIZERUNEK POWIATU” ORAZ „ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ”* - cele operacyjne *„Dostosowanie układu komunikacyjnego do funkcji tranzytowej”, „Wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości turystycznych i uzdrowiskowych”*.

Cel drugorzędny **„Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu”** wkomponowuje się w cele strategiczne powiatu lubańskiego, które brzmią: *„WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW”, „WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA NATURALNEGO”, „ROZWÓJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDROWISKOWEJ”, „WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ TERENÓW WIEJSKICH” ORAZ „WZROST AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ”* – cele operacyjne: *„Powszechność korzystania z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i telefonii przewodowej”, „Wzrost dostępności komunikacyjnej miejscowości turystycznych i uzdrowiskowych”*.

Cel „**Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków**” znalazł swoje potwierdzenie w celach strategicznych powiatu „*WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW*” ORAZ „*WZROST AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ*” – cel operacyjny „*Ograniczenie poziomu bezrobocia*”.

Cel drugorzędny „**Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych**” wskazuje na cel strategiczny powiatu „*WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA NATURALNEGO*” – cele operacyjne „*Podnoszenie świadomości i kultury ekologicznej społeczeństwa*”, „*Spójna polityka w gospodarce odpadami (głównie w zakresie składowania i utylizacji)*” oraz „*Skuteczna ochrona lasów i zwiększenie lesistości powiatu*”.

Ostatni z celów drugorzędnych „**Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta**” został powiązany z celem strategicznym powiatu lubańskiego „*WYSOKI POZIOM WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW*” ORAZ „*DOBRY WIZERUNEK POWIATU*” – cel operacyjny „*Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i turystom*”.

POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI NA TERENIE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

PRIORYTETY – POWIĄZANIE:

Priorytety miasta Świeradów - Zdrój pn. **„Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy”** oraz **„Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej”** odzwierciedlone zostały w celu strategicznym województwa pn. *„INNOWACYJNA GOSPODARKA – domena infrastruktury”*. Cel ten ma za zadanie rozwój infrastruktury, który warunkuje spełnienie misji regionu. Dla podniesienia konkurencyjności regionu niezbędna jest modernizacja infrastruktury technicznej (w tym drogowej i wodno – kanalizacyjnej).

CELE PIERWSZORZĘDNE – POWIĄZANIE:

Pierwszy z celów pierwszorzędnych **„Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii”** odzwierciedlony został w celu strategicznym województwa pn. *„INNOWACYJNA GOSPODARKA – domena środowiska”*. Cel ten ma za zadanie zwrócenie uwagi na harmonijne łączenie wymogów ochrony przyrody z możliwościami udostępniania istniejących zasobów naturalnych oraz ich gospodarczego wykorzystania.

Drugi z celów pierwszorzędnych miasta Świeradów - Zdrój pn. **„Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście”** przyporządkować należy do celu strategicznego województwa pn. *„INNOWACYJNA GOSPODARKA”* oraz *„INTEGRACJA DOLNOŚLĄSKA”*. Cele te zakładają m.in. modernizację i rozbudowę infrastruktury drogowej oraz integrację komunikacyjną, mającą na celu poprawę komunikacji.

Kolejny cel pn. **„Podjąć działania w kierunku budownictwa mieszkaniowego”** ma swoje potwierdzenie w celu strategicznym województwa pn. *„INNOWACYJNA GOSPODARKA”*.

Ostatni z celów pierwszorzędnych Świeradowa – Zdroju **„Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie”** wkomponowuje się w cel strategiczny pn. *„INNOWACYJNA GOSPODARKA – domena rekreacji i turystyki”*. Cel ten wskazuje na rozwój infrastruktury i usług związanych z turystyką, sportem i rekreacją, jak również na potrzebę kreowania szerokiej gamy produktów turystycznych opartych na unikatowych zasobach Dolnego Śląska przy jednoczesnym podnoszeniu standardu usług turystycznych.

CELE DRUGORZĘDNE – POWIĄZANIE:

Cele drugorzędne miasta Świeradów - Zdrój pn. **„Promować walory przyrodnicze i uzdrowskie miasta”** oraz **„Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego”** powiązane są z celami strategicznymi pn. *„INNOWACYJNA GOSPODARKA”* oraz *„OTWARCIE NA ŚWIAT”*. Cele te zakładają ochronę zabytków, popularyzację atrakcji przyrodniczych i kulturowych, urozmaicenie obecnej oferty wypoczynkowej i uzdrowskiej, kreowanie szerokiej gamy produktów turystycznych, jak również większą promocję regionu.

Cel drugorzędny pn. **„Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej”** powiązany jest z celem strategicznym pn. *„OTWARCIE NA ŚWIAT”* oraz *„INNOWACYJNA GOSPODARKA”*. Cel ten zakłada m.in. lepsze wykorzystanie przygranicznego położenia z Niemcami i Czechami oraz współpracę.

Kolejny cel miasta Świeradów – Zdrój pn. **„Podjąć działania w kierunku zmodernizowania układu komunikacyjnego prowadzącego do miasta”** przyporządkować należy do celów strategicznych województwa dolnośląskiego pn. *„INNOWACYJNA GOSPODARKA”* oraz *„INTEGRACJA DOLNOŚLĄSKA”*. Cele te zakładają m.in. modernizację i rozbudowę infrastruktury drogowej oraz integrację komunikacyjną, mającą na celu poprawę komunikacji.

Cel drugorzędny **„Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu”** wkomponowuje się w cel strategiczny województwa, który brzmi: *„INNOWACYJNA GOSPODARKA”*.

Cel ten ma za zadanie rozwój infrastruktury, który warunkuje spełnienie misji regionu. Dla podniesienia konkurencyjności regionu niezbędna jest modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej. Natomiast cel ten w sferze przedsiębiorczości zakłada m.in. tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, usuwanie przeszkód na drodze realizacji przedsięwzięć gospodarczych, stymulowanie endogennej aktywności obywatelskiej i ekonomicznej.

Cel „**Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków**” znalazł swoje potwierdzenie w celu strategicznym województwa „*INNOWACYJNA GOSPODARKA*”. Cel ten w obszarze bezrobocia sugeruje wsparcie i interwencyjną politykę zatrudnienia, ochronę istniejących miejsc pracy i tworzenie nowych.

Cel drugorzędny „**Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych**” wskazuje na cel strategiczny województwa „*RENESANS CYWILIZACYJNY*”. Cel ten zakłada zwiększoną troskę o środowisko przyrodnicze.

Ostatni z celów drugorzędnych „**Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta**” został powiązany z celem strategicznym województwa „*RENESANS CYWILIZACYJNY – domena bezpieczeństwa*”. Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z głównych czynników określających jakość życia mieszkańców. Potrzebne są szerokie działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w regionie, począwszy od bezpieczeństwa na drogach i od eliminowania drobnej przestępczości aż po przeciwdziałanie funkcjonowaniu struktur paramafijnych czy też zapobieganie i ograniczanie skutków katastrof i klęsk żywiołowych.

Ponadto realizacja Strategii będzie ściśle powiązana z dokumentami, które powstały już na poziomie regionalnym, tj.:

1. Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego.
2. Dolnośląska Strategia Innowacji.
3. Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej.
4. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego.

16.0. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ ANKIETOWYCH

Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań na dwóch grupach ankietowanych: lokalni przedsiębiorcy oraz lokalni liderzy należy stwierdzić zgodność ocen negatywnych następujących czynników wpływających na rozwój gospodarczy gminy:

- 1) Brak wsparcia dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- 2) Brak integracji przedsiębiorców,
- 3) Brak dostępu do nowych terenów inwestycyjnych.

Zbieżna ocena negatywnych czynników generuje konieczność podjęcia następujących działań:

- 1) Stworzenie systemu wspierania lokalnej przedsiębiorczości
- 2) Podjęcia działań inicjujących tworzenie formalnych i nieformalnych reprezentacji lokalnego biznesu
- 3) Stworzenie warunków do dostępności do nowych terenów inwestycyjnych w obszarze gminy lub najbliższym jej otoczeniu.

Powyższe kierunki rozwoju infrastruktury otoczenia biznesu znalazły swoje odzwierciedlenie w planowanych celach i kierunkach działania zamieszczonych w rozdziale 12.0 Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów – Zdrój. Wypełnieniem pierwszego kierunku jest Izerskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości.

Realizacja działań integracyjnych lokalnych przedsiębiorców znajduje swoje odzwierciedlenie w ogólnym celu pn. **„Podjąć działania w kierunku rozwoju współpracy pomiędzy władzami miasta, a podmiotami gospodarczymi”**.

Zwiększenie dostępu do nowych terenów inwestycyjnych znalazło swoje odbicie w celu pn. **„Kontynuowanie działań w kierunku zmiany granic gminy i przynależności do powiatu”**.

Należy również zwrócić szczególną uwagę na zaakcentowany przez obydwie grupy badanych, a w szczególności przedsiębiorców problem dostępu do lokalnego rynku pracy pod kątem rzeczywistych potrzeb przedsiębiorców.

Wynik tego badania ankietowego winien inspirować do podjęcia działań w zakresie dostosowania programów szkolnictwa ponadgimnazjalnego do potrzeb związanych z rozwojem dominujących sektorów przedsiębiorczości w gminie.

Pomimo iż powyższa sugestia nie odnosi się do władz samorządu Świeradów - Zdrój to winna mieć swoje odzwierciedlenie w kreowaniu nowych kierunków kształcenia na bazie sieci szkół średnich w powiecie przez Starostwo Powiatowe w Lubaniu.

Natomiast na szczeblu gminy proponuje się nawiązanie ścisłej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy celem ankietyzacji bezrobotnych i pracodawców w zakresie doksztalcania, organizacji kursów.

Wyniki czterech badań ankietowych wraz z wnioskami zamieszczone zostały w załączniku nr 1 do Strategii, pn. „Badania ankietowe otoczenia biznesu w mieście Świeradów - Zdrój”.

17.0. WDRAŻANIE STRATEGII

Strategia obejmuje cele i kierunki działania zidentyfikowane i zhierarchizowane w pięciu obszarach życia społeczno-gospodarczego Miasta Świeradów - Zdrój, tj. ekologia, gospodarka, infrastruktura, przestrzeń i społeczność.

Zidentyfikowane i zhierarchizowane cele w tych obszarach stanowią wypełnienie założonej w Strategii misji i sięgają w swych założeniach roku 2015.

Jednocześnie cele te stały się podstawą do określenia wybranego wariantu rozwoju na lata 2005-2015 tj. na okres funkcjonowania budżetu Unii Europejskiej i podziału środków funduszy strukturalnych do roku 2013 i dalszych skutków z tego tytułu do 2015 roku.

Wyznaczone w wariantcie rozwoju cele i przypisane im kierunki działania leżą w kompetencjach wielu instytucji, ale za ich realizację odpowiada samorząd Miasta Świeradów - Zdrój, który winien współpracować w tym zakresie przede wszystkim z samorządami gmin ościennych, samorządem powiatowym, samorządem województwa dolnośląskiego, instytucjami rządowymi, uczelniami wyższymi, organizacjami pozarządowymi, organizacjami biznesowymi itp.

Samorząd Miasta Świeradów - Zdrój pełni rolę swoistego rodzaju koordynatora i organizatora prac nad realizacją Strategii.

Realizacja Strategii opierać się będzie na:

- podejmowaniu działań wynikających z założonych celów w sposób samodzielny i wynikających z kompetencji samorządu określonych ustawą o samorządzie gminnym,
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno-publicznym (samorząd – samorząd, samorząd – rząd),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego (z udziałem prywatnych inwestorów) oraz
- na koordynacji i aktywnym zaangażowaniu się w działaniach stricte prywatnych (kapitał prywatny) w przypadku realizacji zamierzeń wypełniających cele Strategii.

Strategia Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój ma bezpośredni związek z Planem Rozwoju Lokalnego. W związku z powyższym po zatwierdzeniu aktualizacji Strategii jednym z pierwszych kroków jej wdrażania winna być aktualizacja Planu Rozwoju Lokalnego tak, aby dokumenty te wykazywały pełną spójność w zakresie przyjętych celów i kierunków działania oraz sugerowanego podziału potencjału inwestycyjnego.

Tabela 35. Wdrażanie strategii.

17.1. WDRAŻANIE STRATEGII		
ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedłożenie Strategii Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój Radnym Rady Miasta.	Przewodniczący Rady Miasta	październik 2005
2. Zatwierdzenie Strategii Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój na sesji Rady Miasta.	Rada Miasta	listopad 2005
3. Przesłanie uchwalonej strategii do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.	Burmistrz	grudzień 2005
4. Zamieszczenie opracowanej Strategii Rozwoju Miasta Świeradów -Zdrój na stronie internetowej Urzędu Miasta.	Burmistrz	styczeń 2005
5. Opracowanie programów operacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych.	Burmistrz Rada Miasta	zgodnie z aktualizacją i zmianami dokonywanymi w Planie Rozwoju Lokalnego
6. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z harmonogramem przyjętym w programach operacyjnych.	Rada Miasta	2005 - 2015

18.0. MONITOROWANIE STRATEGII

Monitorowanie Strategii polegać będzie na jej okresowej ocenie w zakresie realizacji poszczególnych wybranych priorytetów, celów i kierunków działania.

Dla efektywnej oceny przyjętego wariantu rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój założono wskaźniki monitorowania przyporządkowane poszczególnym priorytetom i celom z wybranego wariantu rozwoju.

Sposób monitorowania określa tabela nr 36 natomiast wskaźniki monitorowania zamieszczono poniżej.

PRIORYTET I.

Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy.

Wskaźniki:

1. Długość wewnętrznych miejskich tras rowerowych (w km).
2. Długość tras pieszych (w km).
3. Długość tras komunikacji miejskiej (w km).
4. Ilość przystanków komunikacji miejskiej (w szt.).
5. Ilość parkingów i miejsc postojowych (w szt.).
6. Powierzchnia parkingów i miejsc postojowych (w m²).
7. Ilość punktów oświetleniowych wewnętrznych ciągów komunikacyjnych miasta (w szt.).

PRIORYTET II.

Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

Wskaźniki:

1. Długość infrastruktury wodociągowej (w km).
2. Długość zmodernizowanej infrastruktury wodociągowej (w km).
3. Długość infrastruktury kanalizacyjnej (w km).
4. Długość zmodernizowanej infrastruktury kanalizacyjnej (w km).
5. Liczba podłączonych obiektów do sieci kanalizacji sanitarnej (w szt.).
6. Liczba podłączonych obiektów do sieci wodociągowej (w szt.).

CEL PIERWSZORZĘDNY I.

Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Wskaźniki:

1. Liczba podmiotów gospodarczych wykorzystujących odnawialne źródła energii (w szt.).
2. Liczba projektów powstałych na rzece Kwisie (w szt.).
3. Liczba wskazań lokalizacyjnych dla pozyskiwania energii wiatrowej (w szt.)

CEL PIERWSZORZĘDNY II.

Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście.

Wskaźniki:

1. Długość wewnętrznych miejskich tras rowerowych (w km).
2. Długość tras pieszych (w km).
3. Długość ciągów pieszo – jezdnych (w km).

CEL PIERWSZORZĘDNY III.

Podjąć działania w kierunku budownictwa mieszkaniowego.

Wskaźniki:

1. Liczba mieszkań komunalnych (w szt.).
2. Liczba obiektów budownictwa indywidualnego (w szt.).
3. Liczba mieszkań socjalnych (w szt.).
4. Powierzchnia uzbrojonych działek pod budownictwo (w m²).
5. Powierzchnia użytkowa budownictwa społecznego (w m²).
6. Powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m²).

CEL PIERWSZORZĘDNY IV.

Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie.

Wskaźniki:

1. Liczba obiektów turystycznych (w szt.).
2. Liczba obiektów sportowo – rekreacyjnych (w szt.).
3. Liczba osób korzystających z obiektów turystycznych w ciągu roku (w osobach).
4. Liczba osób korzystających z obiektów sportowo – rekreacyjnych w ciągu roku (w osobach).

CEL DRUGORZĘDNY I.

Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.

Wskaźniki:

1. Liczba zainicjowanych programów promocyjnych (w szt.).
2. Liczba pomników przyrody będących pod ochroną (w szt.).
3. Liczba programów edukacji przyrodniczo – ekologicznej (w szt.).
4. Liczba akcji promocyjnych obejmujących Pogórze (w szt.).
5. Liczba akcji promujących ścieżki zdrowia i punkty widokowe (w szt.).

CEL DRUGORZĘDNY II.

Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.

Wskaźniki:

1. Liczba zabytków objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji (w szt.).
2. Zrewitalizowana powierzchnia parków (m²).
3. Liczba parków objętych planem rewitalizacji (w szt.).
4. Liczba akcji promocyjnych promujących obiekty jako atrakcje turystyczne (w szt.).

CEL DRUGORZĘDNY III.

Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej.

Wskaźniki:

1. Ilość projektów opartych na współpracy transgranicznej (w szt.).
2. Liczba osób biorących udział w organizowanych imprezach transgranicznych w skali roku (w osobach).
3. Liczba projektów organizowanych wspólnie z biurami turystycznymi w Czechach i w Niemczech (w szt.).
4. Liczba projektów o charakterze transgranicznym realizowanych na terenie Czerniawy (w szt.).
5. Liczba programów promocyjnych związanych z przygranicznym położeniem (w szt.).
6. Liczba imprez sportowych zorganizowanych na obszarach przygranicznych (w szt.).
7. Liczba wspólnych międzynarodowych imprez kulturalnych (w szt.).

CEL DRUGORZĘDNY IV.

Podjąć działania w kierunku poprawy układu komunikacyjnego w mieście.

Wskaźniki:

1. Długość wyremontowanych dróg wojewódzkich (w km).
2. Długość wyremontowanych dróg powiatowych (w km).
3. Skrócenie czasu przejazdu na wytypowanych drogach (w min.).
4. Długość wewnętrznych miejskich tras rowerowych (w km).
5. Długość tras pieszych (w km).
6. Długość tras komunikacji miejskiej (w km).
7. Ilość parkingów i miejsc postojowych (w m²).
8. Powierzchnia parkingów i miejsc postojowych (w m²).

CEL DRUGORZĘDNY V.

Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych w Czerniawie (w ha).
2. Przepustowość oczyszczalni ścieków (w m³).
3. Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków (w szt.).
4. Długość sieci kanalizacyjnej (w km).
5. Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (w km).
6. Liczba wyciągów narciarskich (w szt.).
7. Liczba innych urządzeń dla sportów zimowych (w szt.).

CEL DRUGORZĘDNY VI.

Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia terenu przeznaczonego pod inwestycje przemysłowe w zorganizowanym systemie preferencji podatkowych i infrastrukturalnych (w ha).
2. Ilość miejsc pracy (w szt.).
3. Poziom i struktura zatrudnienia (w %).
4. Odsetek bezrobocia (w %).
5. Liczba udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej (w szt.).
6. Liczba udzielonych porad z zakresu pomocy społecznej (w szt.).
7. Liczba ujawnionych przypadków zatrudnienia w „szarej strefie” (w szt.).
8. Liczba udzielonych porad w tworzeniu MSP (w szt.).

CEL DRUGORZĘDNY VII.

Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych.

Wskaźniki:

1. Ilość segregowanych odpadów z tworzyw sztucznych (w m³).
2. Ilość segregowanej stłuczki szklanej (w kg).
3. Powierzchnia dzikich wysypisk (w m²).
4. Ilość własnych programów edukacji ekologicznej (w szt.).
5. Liczba utworzonych szlaków turystycznych (w szt.).
6. Liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji (w szt.).
7. Liczba enklaw zamkniętych dla ruchu pojazdów mechanicznych (w szt.).

CEL DRUGORZĘDNY VIII.

Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.

Wskaźniki:

4. Liczba zainstalowanych kamer (w szt.).
5. Liczba wspólnych programów straży miejskiej i policji (w szt.).
6. Liczba wykrytych przestępstw prewencyjnych (w szt.).

Tabela 36. Monitorowanie strategii.

18.1. MONITOROWANIE STRATEGII		
ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Ustanowienie Komisji Rady Miasta odpowiedzialnej za monitorowanie Strategii.	Rada Miasta	grudzień 2005r.
2. Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w programach operacyjnych.	Komisja Stała ds. Monitorowania Strategii	zgodnie z procedurami przyjętymi w Planie Rozwoju Lokalnego
3. Ocena realizacji strategii.	Rada Miasta	wrzesień każdego roku
4. Wprowadzanie korekt do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój.*	Rada Miasta	každorazowo według potrzeb na wniosek poszczególnych komisji Rady Miasta lub Burmistrza
5. Organizacja debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej strategię dla oceny jej aktualności.	Rada Miasta	w miarę potrzeb

* - Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą na skutek zdarzeń wcześniej nieprzewidywalnych lub z innych ważnych powodów strategia może zostać skorygowana w każdym z jej rozdziałów, o ile wniosek z uzasadnieniem złoży jedna z komisji Rady Miasta lub Burmistrz na ręce Przewodniczącego Rady Miasta. Wniosek taki Przewodniczący Rady Miasta poddaje procedurze zatwierdzania, jak w przypadku każdego projektu uchwały Rady Miasta.

19.0. PROGRAMY OPERACYJNE¹⁰

19.1. WSTĘP.

„Programy Operacyjne” powstały w oparciu o „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów – Zdrój”. Dokument ten jest zbiorem kart programów i podporządkowanych tym programom projektów, które zawierają w sobie od jednego do kilkunastu zadań.

Treść programu operacyjnego (jego nazwa) tworzona była w oparciu o kierunki działania podporządkowane określonym celom, które zawarte zostały w dokumencie podstawowym, jakim jest Strategia.

W niektórych przypadkach bezpośrednim przyczynkiem do tworzenia programu operacyjnego był konkretny cel podporządkowany określoneemu w strategii priorytetowi.

Zamiana celu na program operacyjny występuje jedynie w tych przypadkach, kiedy zakres celu był niewielki, a kierunki działania temu celowi podporządkowane miały charakter przedsięwzięć wypełniających ten program.

„Programy Operacyjne” mają charakter otwarty i do czasu wypełniania ich konkretnymi zadaniami (inwestycjami) stanowią materiał roboczy dla późniejszego konstruowania Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

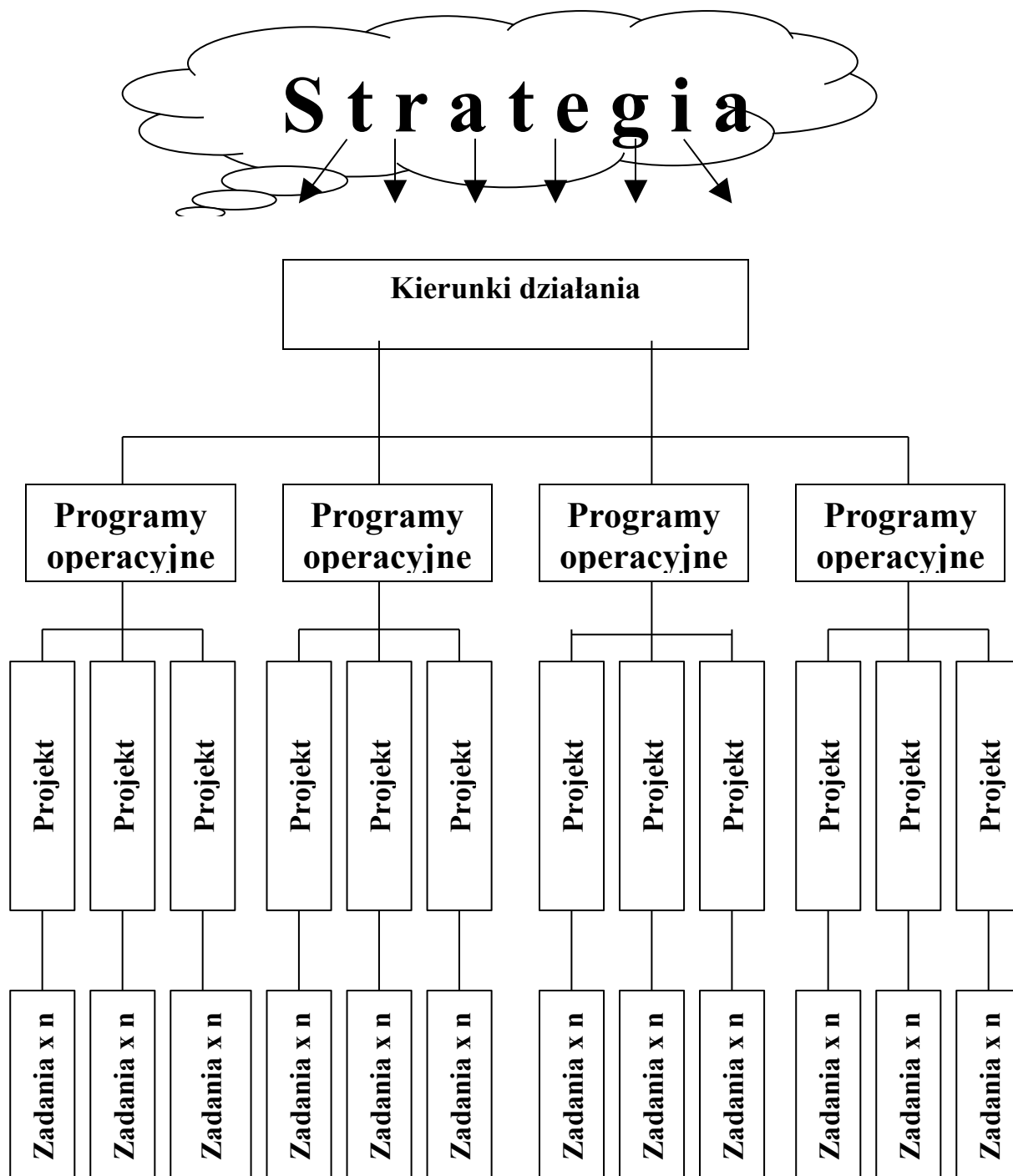
Dokument ten winien być uzupełniany wpisem konkretnych zadań na podstawie składanych Wniosków Inwestycyjnych przez poszczególne referaty Urzędu Miasta i jednostki organizacyjne miasta.

Planowane projekty i zadania zostały umieszczone w matrycach Programów Operacyjnych, które to matryce zawierają oprócz nazwy programu i jego oznaczenia, nazwy i oznaczenia poszczególnych projektów i przyporządkowanych im zadań.

---

¹⁰ Opracowano na podstawie „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów – Zdrój” przyjętej uchwałą nr VII/57/2000 Rady Miejskiej Świeradów – Zdrój z dnia 29.06.2000 roku oraz załącznika nr 1 do Uchwały Nr IX/60/2005 Rady Miasta Świeradów – Zdrój z dnia 31.08.2005 roku – Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2004 – 2006.

Schemat 1. Schemat programów operacyjnych, projektów i zadań wynikających z kierunków działania.

19.2. WNIOSEK PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO.

19.2.1. KOMENTARZ.

Programy Operacyjne z roku na rok będą ulegały dezaktualizacji, o ile nie będą monitorowane, co do aktualności wprowadzanych tam zadań oraz uzupełniane o nowe przedsięwzięcia inwestycyjne.

Podstawą uzupełnienia Programu Operacyjnego o kolejne, nowe inwestycje winien się stać Wniosek Przedsięwzięcia Inwestycyjnego.

Wniosek Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – jest jednolitą matrycą dla wnoszenia nowych pomysłów przedsięwzięć inwestycyjnych przez upoważnione osoby fizyczne i prawne.

Proponuje się, aby jednolity wzór Wniosku Przedsięwzięcia Inwestycyjnego został ogłoszony poprzez zarządzenie Burmistrza Miasta Świeradów – Zdrój wraz z upoważnieniem w tym zarządzeniu stosownych osób fizycznych i prawnych do zgłoszenia wniosków w trybie określonym przez Burmistrza.

Sugeruje się upoważnienie wszystkich podmiotów życia społeczno – gospodarczego do składania Wniosków PI (Radni, przedsiębiorcy, zorganizowane grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe, jednostki budżetowe gminy itp.) w dwóch terminach, tj. do dnia 30 marca i 30 września każdego roku. Wypełnione i złożone Wnioski Przedsięwzięć Inwestycyjnych winny stać się podstawą uzupełnienia Programów Operacyjnych o kolejne inwestycje, o ile są one spójne z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów – Zdrój.

Poniżej zamieszczono wzór Wniosku Przedsięwzięcia Inwestycyjnego z komentarzem dla poszczególnych punktów zamieszczonych we wniosku.

19.2.2. MATRYCA WNIOSKU.

WNIOSEK PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO

NAZWA ZADANIA:

Propozycja nazwy zadania inwestycyjnego.

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ ZADANIA:
--

Osobą odpowiedzialną za realizację zadania jest szef jednostki zgłaszającej zadanie lub osoba przez niego wskazana.

BENEFICJENT:

Beneficjentem jest grupa mieszkańców miasta, która będzie korzystać z efektów zadania po jego realizacji (np. młodzież miasta, mieszkańcy osiedla, wszyscy mieszkańcy miasta Świeradów - Zdrój, czytelnicy biblioteki, itp.).

KRÓTKI OPIS PROJEKTU:

W tym punkcie należy wykazać m.in.: związek funkcjonalny lub techniczny z innymi realizowanymi zadaniami; obowiązek realizacji wynikający z przepisów.

W tym punkcie m.in. należy określić czy planowane przedsięwzięcie posiada opracowaną dokumentację techniczną oraz czy posiada pozwolenie na budowę. Jeżeli spełnienie tych warunków nie jest wymagane należy również to zapisać.

Należy również opisać aktualne zaawansowanie prac nad realizacją zadania inwestycyjnego.

LOKALIZACJA:

Określając lokalizację należy umiejscowić planowane przedsięwzięcie, podając adres/numer działki, podać inne dane charakteryzujące nieruchomość, w tym także formę władania gruntem czyją własność, (jeśli grunt objęty jest umową dzierżawy- określić jej okres obowiązywania).

Należy również określić czy planowane przedsięwzięcie jest zgodne z aktualnym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli spełnienie tego warunku nie jest wymagane należy również to zapisać.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

W tej pozycji należy określić proponowane ramy czasowe realizacji projektu.

EFEKT:

Ekonomiczny (mierzalny) - określić czy będzie generować dodatkowe dochody, czy dodatkowe wydatki.
Społeczny - zaspokaja potrzeby mieszkańców (dostępność do placówek oświaty, poprawia komunikację, itp.), poprawia aktywność zawodową mieszkańców, stwarza warunki do ożywienia inwestycyjnego wśród podmiotów gospodarczych, itp.
Inne efekty.

KOSZTY:

W niniejszej pozycji należy podać **jednorazowe** nakłady inwestycyjne na zadanie a także **roczne koszty eksploatacji**, które będą miały wpływ na budżet gminy.

ZAANGAŻOWANIE ŚRODKÓW WŁASNYCH:

W pozycji tej należy określić udział środków własnych w całkowitych nakładach inwestycyjnych; procentowo i kwotowo. Należy również wskazać, czy realizowany projekt należy do zadań własnych gminy.

WPLYW NA ŚRODOWISKO:

W niniejszej pozycji należy określić wpływ planowanego przedsięwzięcia na środowisko: pozytywny / neutralny / negatywny, oraz uzasadnić.

PARTNERZY PROJEKTU:

W niniejszej pozycji należy wymienić partnerów zaangażowanych w jakikolwiek sposób (pośrednio lub bezpośrednio) w realizację projektu oraz ewentualnie wykazać, czy jest planowane i możliwe pozyskanie dodatkowych środków na realizację przedsięwzięcia z: funduszy pomocowych Unii Europejskiej, PPP, i innych.

UZASADNIENIE:

Uzasadniając proponowane zadanie należy wykazać jego związek z innymi zadaniami zrealizowanymi lub realizowanymi, w stosunku do których posiada ono **charakter komplementarny**, pozwalający wzmocnić pozytywny efekt oddziaływania na otoczenie .

Data : .....

.....
podpis osoby składającej
Wniosek

.....
podpis Burmistrza

19.3. PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA – PROGRAMY OPERACYJNE.

19.3.1. KARTA PROGRAMOWA.

Karta programowa zawiera w tytule nazwę programu operacyjnego, jego numer, który odpowiada numerowi podporządkowanego celu, które to cele zostały przyjęte w „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów - Zdrój”.

Przykład:

Program numer IA/1.

Pierwsza liczba [IA] oznacza przyporządkowanie danego programu operacyjnego do priorytetu według oznaczeń priorytetów w wybranym wariantcie rozwoju.

Druża liczba po kresce ukośnej [1] jest numerem porządkowym programu.

Karta programowa w układzie tabelarycznym w poszczególnych kolumnach zawiera nazwy projektów wypełniających dany program operacyjny.

Przy projektach występuje jego oznaczenie składające się z dwóch liczb rozdzielonych ukośną kreską.

Pierwsza liczba oznacza numer programu operacyjnego, któremu podporządkowany jest dany projekt, a druga liczba określa kolejny numer projektu w danym programie.

Przykład:

Projekt 2/3

Pierwsza liczba [2] określa, że projekt należy do programu drugiego, a liczba [3] jest liczbą porządkową tego projektu w tym programie.

Tabela programu operacyjnego przyporządkowuje każdemu projektowi zawartemu w tym programie określoną liczbę zadań (inwestycji).

Zadanie pierwsze w tym przykładzie będzie miało numer Z/3/1, a drugie Z/3/2 itd.

Każdemu zadaniu podporządkowany jest wykonawca (konkretny wydział Urzędu Miasta w Świeradowie - Zdroju lub jednostka organizacyjna Urzędu Miasta).

Każdemu zadaniu przypisane są również wymagane środki finansowe (koszt realizacji przedsięwzięcia).

Ostatnia kolumna charakteryzująca zadanie nosi nazwę „źródła finansowania przedsięwzięcia”.

Kolumna ta powinna zawierać wskazania dla potencjalnego finansowania przedsięwzięcia.

Poszczególne kolumny zawarte w tabeli programów operacyjnych winny być wypełniane przez wydział Urzędu Miasta w Świeradowie - Zdroju na podstawie składanych Wniosków Przedsięwzięcia Inwestycyjnego.

19.3.2. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW.

Dla usystematyzowania w układzie tabelarycznym przedstawiono oznaczenie poszczególnego programu występujące w kartach poszczególnych projektów i przyporządkowanie każdego z tych programów do jednego z czternastu strategicznych celów, oznaczonych literami od I A do III H, jak w Wybranym Wariantcie Rozwoju (poniżej).

PRIORYTETY	Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy I A.		Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej. I B	
	Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii. II A	Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście. II B	Podjąć działania w kierunku budownictwa mieszkaniowego. II C	Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie. II D
DRUGORZĘDNECELE	Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta. III A	Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego. III B		Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej. III C
	Podjąć działania w kierunku zmodernizowania układu komunikacyjnego prowadzącego do miasta. III D	Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu. III E		Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków. III F
	Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych. III G		Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta. III H	

19.3.2.1 PROGRAMY OPERACYJNE I ICH OZNACZENIE

NUMER PROGRAMU	NAZWA PROGRAMU	PRZYPORZĄDKOWANIE PROGRAMU DO OKREŚLONEGO CELU
1.	„Program rozwoju turystyki w mieście Świeradów - Zdrój”	III A/1
2.	„Program zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów turystycznych”	II D/2
3.	„Program regulacji stosunków wodnych-melioracja”	I B/3
4.	„Program poprawy infrastruktury komunikacyjnej”	I A/4
5.	„Program rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w mieście Świeradów - Zdrój”	I B/5
6.	„Program restrukturyzacji i modernizacji usług komunalnych na terenie miasta Świeradów - Zdrój”	II C/6
7.	„Gminny program przeciwdziałaniu bezrobociu i apatii społecznej”	III F/7
8.	„Program profilaktyki i promocji zdrowia”	IV/8
9.	„Program promocji miasta Świeradów - Zdrój”	III A/9
10.	„Program wykorzystania walorów miasta Świeradów - Zdrój na potrzeby turystyki”	III A/10
11.	„Program zabezpieczenia logistycznego na potrzeby sytuacji kryzysowych”	III H/11
12.	„Program przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa publicznego”	III H/12
13.	„Program poprawy infrastruktury drogowej”	I A/13
14.	„Program budowy i modernizacji istniejącej sieci i urządzeń wodno - kanalizacyjnych”	I B/14
15.	„Program identyfikacji i promocji gruntów położonych na terenie miasta Świeradów - Zdrój – atrakcyjnych pod kątem zagospodarowania gospodarczego”	III E/15
16.	„Rozwój sieci placówek oświatowych oraz sportowo – rekreacyjnych na terenie miasta Świeradów - Zdrój”	II D/16
17.	„Program ochrony środowiska naturalnego miasta Świeradów - Zdrój”	III G/17
18.	„Program partnerstwa publiczno – prywatnego”	IV/18
19.	„Program pomocy rodzinom wielodzietnym i patologicznym”	IV/19
20.	„Program zagospodarowania wolnych terenów inwestycyjnych”	II D/20

Cel IV to cel, który nie posiada odzwierciedlenia w celach strategicznych zawartych w wybranym wariantcie rozwoju.

W niniejszym dokumencie znajdują się te programy, których zadania mają swoje odzwierciedlenie w:

1. Zaktualizowanych Programach Operacyjnych znajdujących się w „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Świeradów – Zdrój” przyjętej uchwałą nr VII/57/2000 Rady Miejskiej Świeradów – Zdrój z dnia 29.06.2000 roku
2. Załączniku nr 1 do Uchwały Nr IX/60/2005 Rady Miasta Świeradów – Zdrój z dnia 31.08.2005 roku – Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2004 – 2006.

WZÓR KARTY PROGRAMU OPERACYJNEGO

Program Operacyjny: "Nazwa programu" - Program nr IA/1*

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
"Nazwa projektu" P 1/1	Zadanie Z 1/1/1	"Nieznany"	koszt całkowity:	Budżet
			środki własne:	
	Zadanie Z 1/1/2		koszt całkowity:	
			środki własne:	
	Zadanie Z 1/1/3		koszt całkowity:	
			środki własne:	
"Nazwa projektu" P 1/2**	Zadanie Z 1/2/1		koszt całkowity:	
			środki własne:	
	Zadanie Z 1/2/2		koszt całkowity:	
			środki własne:	
	Zadanie Z 1/2/3		koszt całkowity:	
			środki własne:	
"Nazwa projektu" P 1/3	Zadanie Z 1/3/1		koszt całkowity:	
			środki własne:	
	Zadanie Z 1/3/2***		koszt całkowity:	
			środki własne:	
	Zadanie Z 1/3/3		koszt całkowity:	
			środki własne:	

RAZEM PROGRAM:
KOSZT CAŁKOWITY:
ŚRODKI WŁASNE:

PROGRAM OPERACYJNY: „Program zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów turystycznych”.*
Program nr II D/2

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt zagospodarowania obszarów turystycznych Projekt nr P 2/1	Poprawa zagospodarowania centrum uzdrowiska Świeradów - Zdrój Zadanie nr Z 2/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 115 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 30 000,00	
	Wyznaczenie i uzbrojenie pól namiotowych i carawaningowych. Zadanie nr Z 2/1/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
Projekt aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego Projekt nr P 2/2	Uporządkowanie granic administracyjnych miasta. Zadanie nr Z 2/2/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Sporządzenie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Świeradów – Zdrój dla terenów zabudowy: usługowej, mieszkaniowej wielorodzinnej, mieszkaniowej jednorodzinnej i terenów pod inwestycje. Zadanie nr Z 2/2/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Sporządzenie Planu Poprawy Stanu Technicznego i Estetycznego Budynków przy ul. Zdrojowej i 11-go Listopada. Zadanie nr Z 2/2/3	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: 115 000,00

ŚRODKI WŁASNE: 30 000,00

* Zadania „wytluszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Program poprawy infrastruktury komunikacyjnej”.*
Program nr I A/4

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt poprawy infrastruktury drogowej Projekt nr P 4/1	Poprawa infrastruktury drogowej pogranicza poprzez modernizację dróg gminnych w Świeradowie – Zdroju (ulica Wiśniowa, Brzozowa, Podgórna, Osiedlowa i Kolejowa) Zadanie nr Z 4/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 1 600 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 407 000,00	
Projekt poprawy komunikacji zewnętrznej (Gryfów Śląski, Szklarska Poręba, Jelenia Góra). Projekt nr P 4/2	Podniesienie kategorii dróg 361 i 362 do rangi drogi śródsudeckiej. Zadanie nr Z 4/2/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Budżet Zarządu Dróg
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Reaktywowanie linii kolejowej z możliwością włączenia się do linii Kolei Izerskiej. Zadanie nr Z 4/2/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Budowa lądowiska dla śmigłowców. Zadanie nr Z 4/2/3	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt poprawy infrastruktury drogowej Projekt nr P 4/1	Poprawa infrastruktury drogowej pogranicza poprzez modernizację dróg gminnych w Świeradowie – Zdroju (ulica Wiśniowa, Brzozowa, Podgórna, Osiedlowa i Kolejowa) Zadanie nr Z 4/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 1 600 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 407 000,00	
Projekt poprawy komunikacji wewnętrznej (centrum – Czerniawa) Projekt nr P 4/3	Budowa drogi Świeradów – Czerniawa przez „Kolibę”. Zadanie nr Z 4/3/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Wyłączenie ulicy Zdrojowej z ruchu kołowego (zmiana charakteru ulicy – utworzenie deptaka spacerowego). Zadanie nr Z 4/3/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Rozwiązanie problemu dostępności budynków mieszkalnych – w górnej części Świeradowa (np. ul. B. Czecha, H. Marusarzówny). Zadanie nr Z 4/3/3	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: 1 600 000,00

ŚRODKI WŁASNE: 407 000,00

* Zadania „wytłuszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

**PROGRAM OPERACYJNY: „Program rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w mieście Świeradów - Zdrój”.*
Program nr I B/5**

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt budowy oczyszczalni ścieków Projekt nr P 5/1	Budowa oczyszczalni ścieków dla miasta Świeradów – Zdrój przy ul. Wiejskiej. Zadanie nr Z 5/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 5 637 000,00	Budżet gminy (środki zabezpieczone przez Gminę na rozpoczęcie realizacji projektu do czasu refundacji ze środków z funduszy strukturalnych wynoszą 1537000,00), środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 1 409 000,00	
	Budowa oczyszczalni ścieków dla osiedla Czerniawa w m. Pobiedna wraz z kolektorem doprowadzającym ścieki z Czerniawy. Zadanie nr 5 1/1/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 3 153 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 834 000,00	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: 8 790 000,00

ŚRODKI WŁASNE: 2 243 000,00

* Zadania „wytłuszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Program restrukturyzacji i modernizacji usług komunalnych na terenie miasta Świeradów - Zdrój”.*
Program nr I C/6

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt uregulowania systemu segregacji odpadów Projekt nr P 6/1	Rozbudowa istniejącego systemu segregacji odpadów. Zadanie nr Z 6/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy, Fundusz Ochrony Środowiska, Nadleśnictwo Świeradów, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: brak	
Projekt zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Projekt nr P 6/2	Budowa budynku socjalnego (schroniska, pensjonatu i wysiedlanie do niego mieszkańców nie płacących czynszu). Zadanie nr Z 6/2/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy, Budżet Państwa
			ŚRODKI WŁASNE: brak	
	Budowa budynku wielolokalowego na wynajem. Zadanie nr Z 6/2/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy, Inwestor prywatny
			ŚRODKI WŁASNE: brak	
	Powołanie do życia TBS-u i budowa budynków. Zadanie nr Z 6/2/3	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: brak	
Projekt budowy i modernizacji pozostałej infrastruktury komunalnej. Projekt nr P 6/3	Budowa szaleków miejskich (publicznych). Zadanie nr Z 6/3/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: BRAK

ŚRODKI WŁASNE: BRAK

* Zadania „wytłuszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Gminny program przeciwdziałaniu bezrobociu i apatii społecznej”.*
Program nr III F/7

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt wspierania przedsiębiorczości i samozatrudnienia Projekt nr P 7/1	Izerskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości. Zadanie nr Z 7/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 1 000 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 450 000,00	
	Współpraca z PUP celem tworzenia nowych miejsc pracy. Zadanie nr Z 7/1/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet powiatu, Fundusze Strukturalne – Europejski Fundusz Społeczny
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Stworzenie w strukturze Urzędu Miasta stanowiska ds. aktywizacji osób bezrobotnych. Zadanie nr Z 7/1/3	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Edukacja przedsiębiorców w zakresie prawa. Zadanie nr Z 7/1/4	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: 1 000 000,00

ŚRODKI WŁASNE: 450 000,00 * Zadania „wytluszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Program profilaktyki i promocji zdrowia”.*
Program nr IV/8

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt poprawy opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi Projekt nr P 8/1	Budowa Domu Pomocy Społecznej. Zadanie nr Z 8/2/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Inwestor prywatny, Budżet gminy, PFRON, Budżet powiatu
			ŚRODKI WŁASNE: brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: BRAK

ŚRODKI WŁASNE: BRAK

* Zadania „wytłuszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Program wykorzystania walorów miasta Świeradów – Zdrój na potrzeby turystyki”.*
Program nr III A/10

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt wykorzystania walorów przyrodniczych Projekt nr P 10/1	Rewitalizacja kulturowego i lecniczego wykorzystania Kompleksu Parków Uzdrowiskowych. Zadanie nr Z 10/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 102 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 26 000,00	
	Wyznaczenie trasy spacerowej w kierunku granicy (ul. Długa, Sudecka). Zadanie nr Z 10/1/3	Gmina Świeradów – Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: 102 000,00

ŚRODKI WŁASNE: 26 000,00

* Zadania „wytluszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Program przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa publicznego”.*
Program nr III H/12

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt zwiększenia bezpieczeństwa w mieście Projekt nr P 12/1	Zapewnienie nowej siedziby policji w Świeradowie - Zdroju Zadanie nr Z 12/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy, Budżet Państwa
			ŚRODKI WŁASNE: brak	
	Zwiększenie liczby strażników. Zadanie nr Z 12/1/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: BRAK

ŚRODKI WŁASNE: BRAK

* Zadania „wytłuszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Program budowy i modernizacji istniejącej sieci i urządzeń wodno - kanalizacyjnych”.*

Program nr I B/14

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt modernizacji sieci i urządzeń wodno - kanalizacyjnych Projekt nr P 14/1	Modernizacja ujęcia wody ŁUŻYCA i wodociągowanie Czerniawy Zadanie nr Z 14/1/1	Gmina Świeradów - Źródź	KOSZT CAŁKOWITY: 5 307 000,00	Budżet gminy (środki zabezpieczone przez gminę na rozpoczęcie realizacji projektu do czasu refundacji ze środków funduszy strukturalnych wynoszą 1 175 000,00), środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 1 327 000,00	
	Budowa kolektora burzowego o większej średnicy (centrum miasta). Zadanie nr Z 14/1/2	Gmina Świeradów - Źródź	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Budowa zbiornika retencyjnego na Kwisie i zasilenie w wodę Czerniawy. Zadanie nr Z 14/1/3	Gmina Świeradów - Źródź	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: 5 307 000,00

ŚRODKI WŁASNE: 1 327 000,00

* Zadania „wytluszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Program ochrony środowiska naturalnego miasta Świeradów - Zdrój”.*
Program nr III G/17

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt edukacji ekologicznej. Projekt nr P 17/1	Edukacja ekologiczna społeczeństwa. Zadanie nr Z 17/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy, Fundusz Ochrony Środowiska, Nadleśnictwo Świeradów, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: brak	
Projekt zmiany ogrzewania budynków. Projekt nr P 17/2	Kontynuacja przebudowy kotłowni gazowych. Zadanie nr Z 17/2/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Fundusz Ochrony Środowiska, Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: brak	
	Opracowanie koncepcji wykorzystania energii odnawialnej do zasilania domów indywidualnych i podmiotów gospodarczych. Zadanie nr Z 17/2/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: brak	Budżet gminy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: BRAK

ŚRODKI WŁASNE: BRAK

* Zadania „wytłuszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

PROGRAM OPERACYJNY: „Rozwój sieci placówek oświatowych oraz sportowo – rekreacyjnych na terenie miasta Świeradów - Zdrój”.*

Program nr II D/16

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt rozwoju placówek oświatowych oraz sportowo - rekreacyjnych Projekt nr P 16/1	Tworzenie warunków do transgranicznego rozwoju kultury fizycznej dzieci i młodzieży w Świeradowie – Zdroju (budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 2). Zadanie nr Z 2/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 2 500 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 653 000,00	
Projekt kształcenia dostosowany do potrzeb rynku pracy Projekt nr P 16/2	Nauczanie informatyki od I – szej klasy szkoły podstawowej. Zadanie nr Z 16/2/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Budżet szkół
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Regionalizm w nauczaniu, w celu osiągnięcia miejsca pracy w najbliższej okolicy (szkoła ponadgimnazjalna). Zadanie nr Z 16/2/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet miasta, budżety szkół i gimnazjum, budżety organizacji pozarządowych
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
Projekt modernizacji bazy rozrywkowej dla dzieci i młodzieży Projekt nr P 16/3	Wykorzystanie jednego z pustych obiektów na cele dyskoteki lub kina. Zadanie nr Z 16/3/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Inwestor prywatny, Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Wspieranie działań organizacji pozarządowych. Zadanie nr Z 16/3/2	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Budżet powiatu, Fundusze Strukturalne
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt rozwoju placówek oświatowych oraz sportowo - rekreacyjnych Projekt nr P 16/1	Tworzenie warunków do transgranicznego rozwoju kultury fizycznej dzieci i młodzieży w Świeradowie – Zdroju (budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 2). Zadanie nr Z 2/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 2 500 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 653 000,00	
Projekt modernizacji bazy rozrywkowej dla dzieci i młodzieży Projekt nr P 16/3	Utworzenie Centrum Rekreacyjnego: basen, lodowiska, boiska do squosh'a, zjeżdżalnie, tory dla rolkowców (na bazie istniejącego basenu i stadiony); w ramach centrum utworzenie dyskoteki. Zadanie nr Z 16/3/3	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Inwestor prywatny
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Budowa toru saneczkowego, rynny na stoku „Czarodziejki” i stoku narciarskiego (igielitowego) przy ul. Dąbrowskiego. Zadanie nr Z 16/3/4	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy, Inwestor prywatny
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Urządzenie skateparku przy Szkołach Podstawowych nr 1 i 2. Zadanie nr Z 16/3/5	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Budowa muszli koncertowej w Świeradowie – Zdroju. Zadanie nr Z 16/3/6	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Udostępnienie do	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY:	Budżet gminy

PROJEKT NAZWA	ZADANIE NAZWA	WYKONAWCA/ ZGŁASZAJĄCY WNIOSEK	WYMAGANE ŚRODKI FINANSOWE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA/ PARTNERZY PROJEKTU
		OSOBA ODPOWIEDZIALNA		
Projekt rozwoju placówek oświatowych oraz sportowo - rekreacyjnych Projekt nr P 16/1	Tworzenie warunków do transgranicznego rozwoju kultury fizycznej dzieci i młodzieży w Świeradowie – Zdroju (budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 2). Zadanie nr Z 2/1/1	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: 2 500 000,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne bezzwrotne
			ŚRODKI WŁASNE: 653 000,00	
	Budowa kolei linowej na Stóg Izerski wraz z wyciągami. Zadanie nr Z 16/3/8	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	
	Urządzenie ścianki wspinaczkowej w istniejącej sali gimnastycznej. Zadanie nr Z 16/3/9	Gmina Świeradów - Zdrój	KOSZT CAŁKOWITY: Brak	Budżet gminy
			ŚRODKI WŁASNE: Brak	

RAZEM PROGRAM:

KOSZT CAŁKOWITY: 2 500 000,00

ŚRODKI WŁASNE: 653 000,00

* Zadania „wytluszczone” przeniesione mają swoje odzwierciedlenie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

20.0. SPIS RYSUNKÓW, SPIS TABEL, SPIS WYKRESÓW.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Mapa województwa dolnośląskiego.....	11
Rysunek 2. Mapa powiatu lubańskiego.....	12

SPIS TABEL

Tabela 1 Rodzaje gruntów na terenie miasta Świeradów - Zdrój.....	14
Tabela 2 Podział gruntów według formy własności.....	14
Tabela 3. Przekrój statystyczny miasta wg danych Urzędu Miasta przedstawia poniższa tabela (wg stanu 31.12.2004r.):.....	15
Tabela 4. Struktura prowadzonej działalności gospodarczej na terenie miasta Świeradów - Zdrój.....	15
Tabela 5. Szkielet układu drogowego miasta Świeradów - Zdrój.....	16
Tabela 6. Oczyszczalnie ścieków funkcjonujące na terenie miasta.....	19
Tabela 7. Szczegółowy wykaz bazy noclegowej funkcjonującej na terenie miasta Świeradów - Zdrój. – według stanu na 15.09.2005r.....	23
Tabela 8. Aktualny wykaz przedszkoli.....	28
Tabela 9. Aktualny wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych.....	29
Tabela 10. Wykaz obiektów kulturalnych i ich stan techniczny.....	31
Tabela 11. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin – za rok 2004.....	35
Tabela 12. Powody przyznania pomocy w 2004 roku.....	36
Tabela 13. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w 2004 roku.....	37
Tabela 14. Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom w 2004 roku.....	38
Tabela 15. Struktura bezrobotnych w mieście Świeradów - Zdrój według wykształcenia.....	40
Tabela 16. Bezpieczeństwo publiczne w mieście Świeradów - Zdrój.....	41
Tabela 17. Analiza SWOT – Położenie, środowisko naturalne, ekologia.....	69
Tabela 18. Analiza SWOT – Społeczność, potencjał ludzki, edukacja.....	70
Tabela 19. Analiza SWOT – Warunki socjalno – bytowe.....	71
Tabela 20. Analiza SWOT – Gospodarka, rolnictwo.....	72
Tabela 21. Analiza SWOT – Infrastruktura techniczna i informacyjna, komunikacja.....	74
Tabela 22. Analiza SWOT – Kultura, sport i turystyka.....	76
Tabela 23. Analiza SWOT – Warunki wspierające rozwój gospodarczy, współpraca.....	79
Tabela 24. Diagnoza stanu – obszar Przestrzeń.....	84
Tabela 25. Diagnoza stanu – obszar Ochrona środowiska (ekologia).....	85
Tabela 26. Diagnoza stanu – obszar Społeczność.....	85
Tabela 27. Diagnoza stanu – obszar Infrastruktura.....	86
Tabela 28. Diagnoza stanu – obszar Gospodarka.....	86
Tabela 29. Cele i kierunki działania – obszar EKOLOGIA.....	91
Tabela 30. Cele i kierunki działania – obszar GOSPODARKA.....	91
Tabela 31. Cele i kierunki działania – obszar INFRASTRUKTURA.....	93
Tabela 32. Cele i kierunki działania – obszar PRZESTRZEŃ.....	93
Tabela 33. Cele i kierunki działania – obszar SPOŁECZNOŚĆ.....	94

Tabela 34. Wybrany wariant rozwoju.....	99
Tabela 35. Wdrażanie strategii.....	115
Tabela 36. Monitorowanie strategii.....	121
Tabela 37. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa EKOLOGIA – [3/5]*.....	156
Tabela 38. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa GOSPODARKA. – [4/9]* - Alternatywny Wariant.....	157
Tabela 39. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa INFRASTRUKTURA – [5/9]* - Wybrany Wariant.....	158
Tabela 40. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa PRZESTRZEŃ – [3/7]*.....	159
Tabela 41. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa SPOŁECZNOŚĆ. – [5/10]*.....	160

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Dochody budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	44
Wykres 2. Dochody własne budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	45
Wykres 3. Samodzielność budżetu – procent dochodów własnych w dochodach ogółem.....	46
Wykres 4. Wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	47
Wykres 5. Wydatki inwestycyjne budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	48
Wykres 6. Dochody i wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	49
Wykres 7. Struktura ludności w wieku: przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym.....	50
Wykres 8. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.....	51
Wykres 9. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	52
Wykres 10. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	53
Wykres 11. Urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.....	54
Wykres 12. Zgony w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.....	55
Wykres 13. Przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.....	56
Wykres 14. Przyrost naturalny liczony metodą: (urodzenia żywe – zgony) : urodzenia żywe.	57
Wykres 15. Gęstość zaludnienia – liczba ludności przypadająca na 1km ² powierzchni.....	58
Wykres 16. Stopień zalesienia – stosunek powierzchni lasów do całkowitej powierzchni gminy.....	59
Wykres 17. Struktura użytkowania gruntów w gospodarce według granic administracyjnych.	60
Wykres 18. Struktura procentowa użytków rolnych miasta Świeradów - Źródł.....	61
Wykres 19. Struktura ludności według płci.....	62
Wykres 20. Bezrobocie w % - według stanu na 31.12.2004r.	63
Wykres 21. Struktura procentowa bezrobocia według płci.....	64
Wykres 22. Struktura procentowa bezrobocia według poziomu wykształcenia.....	65

21.0. ZAŁĄCZNIKI¹¹

Podział na grupy w trakcie pierwszego dnia pierwszej debaty strategicznej

¹¹ Przebieg prac poszczególnych grup w ramach debat strategicznych (bez korekt eksperckich).
Powyższe załączniki zostaną usunięte z opracowania w momencie uchwalenia dokumentu.

– 17.06.2005 r.

GRUPA I

Aleksandrowicz Jan

Berliński Radosław

Harbul Jan

Pietras Ryszard

Stefański Włodzimierz

GRUPA II

Błaszczyk Sylwia

Diagiel Teresa

Gettner Małgorzata

Grabas Eugeniusz

Szereniuk Zbigniew

GRUPA III

Marciniak Roland

Piotrowska Krystyna

Stasiak Wiesława

Steiner Anita

Wojska Iwona

Wolanin Arleta

GRUPA IV

Kasprzak Aleksandra

Kiedrzyń Mariusz

Korta Bogusław

Kosmala Iwona

Pużyński Piotr

Siemaszkiewicz Dariusz

Żyłkiewicz Danuta

GRUPA V

Baka Tadeusz

Chrzan Bogusław

Czarnecki Walery

Krzewina Wiesław

Półtorak Tadeusz

Zakrzyk Adam

---

*- liderzy grup zostali wyróżnieni pogrubioną czcionką

Podział grup na obszary w trakcie drugiej debaty strategicznej
09.09.2005r.*

EKOLOGIA

Grabas Eugeniusz

Łukaszewicz Ryszard

GOSPODARKA

Kasprzak Aleksander
Kiedrzyń Mariusz
Mucha Krystyna
Pietras Ryszard
Szuszkiewicz Henryk

INFRASTRUKTURA

Berliński Radosław
Harbul Jan
Stefański Włodzimierz
Szereniuk Zbigniew

PRZESTRZEŃ

Błaszczyk Sylwia
Piotrowska Krystyna
Stasik Wiesława
Steiner Anita

SPOŁECZNOŚĆ

Chrzan Bogusław
Dembiński Ryszard Dominik
Gettner Małgorzata
Półtorak Tadeusz
Siemaszkiewicz Dariusz
Wypych Wiesław

---

*- liderzy grup zostali wyróżnieni pogrubioną czcionką

Podział celów na obszary życia społeczno – gospodarczego dokonana na podstawie Analizy SWOT podczas pierwszej debaty strategicznej w dniu 17.06.2005r.

GRUPA I

1. Podjąć działania w kierunku zmniejszenia migracji ludności.
2. Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na ochronę środowiska przyrodniczego.

3. Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych.
4. Podjąć działania w kierunku poprawy sytuacji finansowej gminy.
5. Wykorzystać walory uzdrowiskowe gminy dla jej rozwoju.
6. Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju turystyki.
7. Podjąć działania w kierunku budowy nowej i modernizacji, jak i istniejącej infrastruktury turystycznej.
8. Podjąć działania w kierunku wykorzystania i lepszej promocji wód termalnych.
9. Stworzyć warunki do stabilizacji sytuacji gospodarczej.
10. Podjąć działania w kierunku lepszego wykorzystania położenia gminy.
11. Poprawić stan infrastruktury drogowej.
12. Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury komunalnej.
13. Podjąć działania w kierunku zmniejszenia bezrobocia i jego ujemnych skutków.

GRUPA II

1. Podjąć działania w kierunku budowy infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.
2. Podjąć działania w kierunku rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie.
3. Podjąć działania w kierunku zmniejszenia kosztów zmiany nośników energii na ekologiczne.
4. Lepiej wykorzystać środki z Funduszy Strukturalnych.
5. Podjąć działania w kierunku napływu inwestorów z zewnątrz.
6. Podjąć działania w kierunku lepszej promocji klimatu gminy.
7. Podjąć działania w kierunku lepszego wykorzystania położenia gminy.
8. Podjąć działania w kierunku budowy sieci wodociągowej.
9. Podjąć działania w kierunku poprawy jakości dróg i chodników gminnych oraz dróg dojazdowych.
10. Zmniejszyć poziom bezrobocia.

GRUPA III

1. Podjąć działania w kierunku polepszenia jakości nauczania w szkołach.
2. Podjąć działania w kierunku zwiększenia ilości godzin nauki języków obcych w szkołach.
3. Podjąć działania w kierunku zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży.
4. Zwiększyć ilość imprez masowych – cyklicznych i kulturalnych.
5. Podjąć działania w kierunku zwiększenia współpracy pomiędzy władzami miasta, a podmiotami gospodarczymi.
6. Zwiększyć promocję lecznictwa uzdrowiskowego.
7. Wykorzystać bliskość Czech i Niemiec dla zwiększenia współpracy zagranicznej.
8. Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury sportowej (letniej i zimowej) oraz uzdrowiskowej.
9. Minimalizować tzw. zatrudnianie na czarno.
10. Podjąć działania w kierunku zatrzymania młodzieży w gminie.
11. Wykorzystać kreatywność mieszkańców i prywatnych inwestorów dla rozwoju gminy.
12. Podjąć działania w kierunku lepszej koordynacji jednostek gminnych poprzez komputeryzację.

GRUPA IV

1. Zwiększyć ofertę kulturalną miasta.
2. Lepiej wykorzystać walory uzdrowiskowe.
3. Lepiej wykorzystać wzrost zapotrzebowania na usługi turystyki zdrowotnej.
4. Podjąć działania w kierunku lepszej absorpcji środków z UE.
5. Podjąć działania w kierunku zwiększenia estetyki obiektów hotelowych.
6. Podjąć działania w kierunku lepszego wykorzystania położenia gminy dla jej rozwoju.

7. Podjąć działania w kierunku poprawy dróg dojazdowych.
8. Podjąć działania w kierunku budowy infrastruktury paraturystycznej.
9. Podjąć działania w kierunku poprawy stanu dróg w mieście.
10. Podjąć działania w kierunku rewitalizacji przedmieścia miasta (ul. Nadbrzeżna; 11-go Listopada; Czerniawa).
11. Podjąć działania w kierunku poprawy stanu gospodarki wodno – ściekowej.
12. Podjąć działania w kierunku poprawy stanu środowiska naturalnego.

GRUPA V

1. Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju infrastruktury hotelarskiej.
2. Lepiej wykorzystać fundusze strukturalne.
3. Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju ruchu turystycznego.
4. Lepiej wykorzystać klimat oraz położenie geograficzne dla rozwoju gminy.
5. Podjąć działania w kierunku rozwoju współpracy transgranicznej.
6. Podjąć działania w kierunku poprawy stanu gospodarki wodno – ściekowej.
7. Poprawić stan dróg w mieście.
8. Podjąć działania w kierunku poprawy stanu układu komunikacyjnego w mieście.
9. Minimalizować ujemne skutki bezrobocia.
10. Podjąć działania w kierunku budowy mieszkań komunalnych.
11. Zwiększyć poziom bezpieczeństwa w gminie.
12. Zwiększyć promocję miasta w kraju i za granicą.
13. Podjąć działania w kierunku wejścia do strefy EURO.

Cele podzielone na poszczególne warianty rozwoju

Cele zapisane na kartkach różowych reprezentowały wariant prospołeczny.
Kartki żółte – wariant prokonkurencyjny
Niebieskie – wariant proedukacyjny

Zielone – wariant proinnowacyjny

Zadaniem poszczególnych grup było wybranie jednego lub dwóch celów, które tym samym stawały się priorytetem rozwoju społeczno – gospodarczego miasta.

Wybranemu priorytetowi podporządkowano poprzez kolejne wybory cele niezbędne dla realizacji wybranego priorytetu.

Dla realizacji celów niezbędnych koniecznym było wskazanie w każdej grupie celów drugorzędnych.

Dla podkreślenia wagi podziałów dokonywanych przez poszczególne grupy zaproponowano następujący podział środków finansowych w zależności od rangi celu:

Priorytety – powyżej 50 % środków przeznaczonych na ich realizację

Cele pierwszorzędne – 20 - 35 % środków

Cele drugorzędne - 10 - 15 % środków

WARIANT PROEDUKACYJNY

1. Podjąć działania w kierunku rozwoju bazy turystyczno – uzdrowiskowej.
2. Podjąć działania w kierunku dalszej komputeryzacji jednostek gminnych.
3. Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na inwestycje sportowo – rekreacyjne.
4. Zwiększyć ilość imprez kulturalnych.
5. Podjąć działania w kierunku zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży.
6. Zwiększyć ilość godzin nauki języków obcych w szkołach.
7. Podjąć działania w kierunku zmiany kierunków kształcenia.
8. Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na edukację.
9. Podjąć działania w kierunku rozszerzenia oferty oświatowej szkół ponadgimnazjalnych dostosowanej do warunków i potrzeb rynku pracy.
10. Podjąć działania w kierunku pozaszkolnej edukacji bezrobotnych.
11. Podjąć działania w kierunku edukacji ekologicznej mieszkańców.
12. Podjąć działania w kierunku wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców.

WARIANT PROINNOWACYJNY

1. Podjąć działania w kierunku zmniejszenia wysokich kosztów ekologicznych nośników energii.
2. Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
3. Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.
4. Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.
5. Zwiększyć nakłady na promocję wód termalnych.

WARIANT PROKONKURENCYJNY

1. Podjąć działania w kierunku lepszej promocji miasta w Polsce i za granicą.
2. Podjąć działania w kierunku przyspieszenia procesu wejścia do strefy EURO.
3. Podjąć działania w kierunku uregulowania gospodarki wodno – ściekowej.

4. Lepiej wykorzystać kreatywność mieszkańców miasta i inwestorów prywatnych.
5. Podjąć działania w kierunku rewitalizacji przedmieścia miasta (ul. Nadbrzeżna; 11 - go Listopada; Czerniawa).
6. Podjąć działania w kierunku poprawy stanu infrastruktury komunalnej.
7. Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej.
8. Polepszyć jakość dróg i chodników gminnych oraz dróg dojazdowych.
9. Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na inwestycje sportowo – rekreacyjne.
10. Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji sieci wodociągowej.
11. Poprawić stan infrastruktury sportowej (letniej i zimowej).
12. Budowa infrastruktury paraturystycznej.
13. Poprawić układ komunikacyjny w mieście.
14. Poprawa stanu gospodarki wodno – kanalizacyjnej.
15. Wykorzystać położenie gminy dla lepszego rozwoju i promocji.
16. Stworzyć warunki do stabilizacji polityki legislacyjnej i gospodarczej państwa.
17. Podjąć działania w kierunku wykorzystania korzystnego położenia miasta.
18. Podjąć działania w kierunku zwiększenia współpracy z Niemcami oraz Czechami.
19. Zwiększyć estetykę obiektów hotelowych.
20. Wykorzystać bliskość granic do transgranicznej współpracy.
21. Podjąć działania w kierunku zwiększenia wykorzystania i promocji wód termalnych znajdujących się na terenie miasta.
22. Poprawić infrastrukturę turystyczną.
23. Lepiej wykorzystać walory uzdrowiskowe miasta.
24. Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie.
25. Podjąć działania w kierunku napływu inwestorów prywatnych.
26. Podjąć działania w kierunku wykorzystania środków z funduszy strukturalnych.
27. Podjąć działania w kierunku zmniejszenia kosztów ekologicznych nośników energii.
28. Zwiększyć współpracę pomiędzy władzami miasta, a podmiotami gospodarczymi.

WARIANT PROSPOŁECZNY

1. Podjąć działania w kierunku poprawy stanu gospodarki wodno – ściekowej.
2. Zwiększyć nakłady na ochronę środowiska naturalnego.
3. Podjąć działania w kierunku zahamowania migracji ludności.
4. Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.
5. Wykorzystać kreatywność mieszkańców i prywatnych inwestorów.
6. Podjąć działania w kierunku zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży.

7. Podjąć działania w kierunku zwiększenia ilości imprez masowych oraz kulturalnych.
8. Minimalizować zatrudnianie w „szarej strefie”.
9. Podjąć działania w kierunku rewitalizacji przedmieścia miasta (ul. Nadbrzeżna; 11-go Listopada; Czerniawa).
10. Zwiększyć ofertę kulturalną i rozrywkową.
11. Podjąć działania w kierunku zwiększenia poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta.
12. Podjąć działania w kierunku budowy mieszkań komunalnych.
13. Poprawa stanu infrastruktury komunalnej.
14. Poprawa stanu infrastruktury drogowej.
15. Podjąć działania w kierunku poprawy jakości dróg i chodników gminnych.
16. Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na inwestycje sportowo – rekreacyjne.
17. Podjąć działania w kierunku budowy sieci wodociągowej.
18. Podjąć działania w kierunku komputeryzacji jednostek gminnych.
19. Poprawić stan infrastruktury sportowej (letniej i zimowej).
20. Podjąć działania w kierunku budowy infrastruktury paraturystycznej.
21. Poprawić stan dróg dojazdowych.
22. Podjąć działania w kierunku poprawy układu komunikacyjnego w mieście.
23. Poprawa stanu technicznego i przepustowości gospodarki wodno – kanalizacyjnej.
24. Lepiej wykorzystać położenie gminy dla jej rozwoju.
25. Wykorzystać bliskość granicy Niemieckiej i Czeskiej.
26. Poprawa estetyki obiektów hotelowych.
27. Podjąć działania w kierunku transgranicznej współpracy.
28. Podjąć działania w kierunku lepszej promocji wód termalnych znajdujących się na terenie miasta.
29. Lepiej wykorzystać walory uzdrowiskowe.
30. Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystyczno – sportowej oraz rekreacyjnej w gminie.
31. Podjąć działania w kierunku napływu inwestorów z zewnątrz.
32. Podjąć działania w kierunku wykorzystania środków z funduszy strukturalnych.
33. Podjąć działania w kierunku zmniejszenia kosztów ekologicznych nośników energii.
34. Podjąć działania w kierunku lepszej współpracy władz miasta z podmiotami gospodarczymi.
35. Podjąć działania w kierunku ochrony walorów przyrodniczych i środowiskowych gminy.

**ALTERNATYWNE WARIANTY ROZWOJU
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO MIASTA ŚWIERADÓW - ZDRÓJ**

(BEZ KOREKT EKSPERCKICH)

PROPOZYCJE HIERARCHIZACJI CELÓW

Tabela 37. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa **EKOLOGIA** – [3/5]*

PRIORYTETY	Podjąć działania w kierunku poprawy stanu infrastruktury komunalnej.		Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.	
PIERWSZORZĘDNECELE	Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.	Poprawić stan dróg dojazdowych.	Wykorzystać bliskość granic do transgranicznej współpracy.	Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na inwestycje sportowo – rekreacyjne.
DRUGORZĘDNECELE	Lepiej wykorzystać walory uzdrowiskowe miasta.	Wykorzystać położenie gminy dla lepszego rozwoju i promocji.		Zwiększyć nakłady na promocję wód termalnych.
	Lepiej wykorzystać kreatywność mieszkańców miasta i inwestorów prywatnych.	Podjąć działania w kierunku zmniejszenia wysokich kosztów ekologicznych nośników energii.		Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
	Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.		Podjąć działania w kierunku wykorzystania środków z funduszy strukturalnych.	

* - pierwsza liczba oznacza ilość głosów oddanych na daną propozycję wariantu przez osoby nie pracujące nad jej formułowaniem.
Druga liczba to ogólna ilość głosów oddanych na tę propozycję wariantu.

Tabela 38. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa GOSPODARKA. – [4/9]* - Alternatywny Wariant

PRIORYTETY	Poprawa stanu gospodarki wodno – kanalizacyjnej.		Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej.	
	Podjąć działania w kierunku zwiększenia poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta.	Podjąć działania w kierunku napływu inwestorów prywatnych.	Podjąć działania w kierunku budowy mieszkań komunalnych.	Podjąć działania w kierunku rewitalizacji przedmieścia miasta (ul. Nadbrzeżna; 11-go Listopada; Czerniawa).
DRUGORZĘDNECELE	Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.	Poprawić infrastrukturę turystyczną.		Poprawić układ komunikacyjny w mieście.
	Podjąć działania w kierunku zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży.	Podjąć działania w kierunku wykorzystania środków z funduszy strukturalnych.		Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.
	Podjąć działania w kierunku ochrony walorów przyrodniczych i środowiskowych gminy.		Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na inwestycje sportowo – rekreacyjne.	

* - pierwsza liczba oznacza ilość głosów oddanych na daną propozycję wariantu przez osoby nie pracujące nad jej formułowaniem.
Druga liczba to ogólna ilość głosów oddanych na tę propozycję wariantu.

Tabela 39. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa INFRASTRUKTURA – [5/9]* - Wybrany Wariant

PRIORYTETY	Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy.		Podjąć działania w kierunku polepszenia stanu infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.	
	Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	Podjąć działania w kierunku zmiany układu komunikacyjnego w mieście.	Podjąć działania w kierunku budownictwa mieszkaniowego.	Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie.
PIERWSZORZĘDNECELE	Promować walory przyrodnicze i uzdrowiskowe miasta.	Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.		Podjąć działania w kierunku zwiększenia aktywności gminy we współpracy transgranicznej.
	Podjąć działania w kierunku zmodernizowania układu komunikacyjnego prowadzącego do miasta.	Podjąć działania w kierunku budowy i modernizacji infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu.		Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.
	Podjąć działania w kierunku poprawy walorów przyrodniczych i środowiskowych.		Podjąć działania w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.	
DRUGORZĘDNECELE				

* - pierwsza liczba oznacza ilość głosów oddanych na daną propozycję wariantu przez osoby nie pracujące nad jej formułowaniem.
Druga liczba to ogólna ilość głosów oddanych na tę propozycję wariantu.

Tabela 40. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa PRZESTRZEŃ – [3/7]*

PRIORYTETY	Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na inwestycje sportowo – rekreacyjne.		Podjąć działania w kierunku poprawy infrastruktury drogowej.	
	Podjąć działania w kierunku budowy mieszkań komunalnych.	Podjąć działania w kierunku zwiększenia nakładów na edukację.	Zwiększyć ofertę kulturalną i rozrywkową.	Poprawa stanu gospodarki wodno – kanalizacyjnej.
CELE PIERWSZORZĘDNE	Podjąć działania w kierunku rewitalizacji przedmieścia miasta (ul. Nadbrzeżna; 11-go Listopada; Czerniawa).		Podjąć działania w kierunku edukacji ekologicznej mieszkańców.	Podjąć działania w kierunku zwiększenia poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta.
	Podjąć działania w kierunku lepszej promocji miasta w Polsce i za granicą.	Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.		Zwiększyć współpracę pomiędzy władzami miasta, a podmiotami gospodarczymi.
	Podjąć działania w kierunku zwiększenia wykorzystania i promocji wód termalnych znajdujących się na terenie miasta.		Podjąć działania w kierunku ochrony walorów przyrodniczych i środowiskowych gminy.	
DRUGORZĘDNECELE				

* - pierwsza liczba oznacza ilość głosów oddanych na daną propozycję wariantu przez osoby nie pracujące nad jej formułowaniem.
Druga liczba to ogólna ilość głosów oddanych na tę propozycję wariantu.

Tabela 41. Alternatywne warianty rozwoju – propozycja hierarchizacji celów – grupa SPOŁECZNOŚĆ. – [5/10]*

PRIORYTETY	Poprawa stanu technicznego i przepustowości gospodarki wodno – kanalizacyjnej.		Podjąć działania w kierunku wykorzystania środków z funduszy strukturalnych.	
	Podjąć działania w kierunku poprawy jakości dróg i chodników gminnych.	Podjąć działania w kierunku dalszego rozwoju bazy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w gminie.	Podjąć działania w kierunku zwiększenia poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta.	Podjąć działania w kierunku budowy mieszkań komunalnych.
PIERWSZORZĘDNECELE	Stworzyć warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii.		Podjąć działania w kierunku lepszej promocji miasta w Polsce i za granicą.	Podjąć działania w kierunku rewitalizacji przedmieścia miasta (ul. Nadbrzeżna; 11-go Listopada; Czerniawa).
	Podjąć działania w kierunku zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży.	Podjąć działania w kierunku minimalizacji bezrobocia i jego ujemnych skutków.		Podjąć działania w kierunku napływu inwestorów prywatnych.
	Podjąć działania w kierunku wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców.		Stworzyć warunki dla zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego.	

* - pierwsza liczba oznacza ilość głosów oddanych na daną propozycję wariantu przez osoby nie pracujące nad jej formułowaniem.
Druga liczba to ogólna ilość głosów oddanych na tę propozycję wariantu.

